

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

3 december 1998

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999**

BELEIDSBRIEF

**Binnenlandse aangelegenheden
Vlaanderen sturen – Lokaal besturen**

Beleidsprioriteiten 1998-1999

BELEIDSBRIEF

**Huisvestingsbeleid
Kwaliteitsvol wonen voor iedereen**

Beleidsprioriteiten 1998-1999

BELEIDSBRIEF

**Stedelijk beleid
Beleidsprioriteiten 1998-1999**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting
uitgebracht door de heer Peter Dufaux
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Georges Cardoen.

Vaste leden :

de heren Georges Beerden, Georges Cardoen, mevrouw Veerle Heeren, de heer Marc Olivier, de heer Mark Van der Poorten ;

de heren Ward Beysen, Julien Demeulenaere, Francis Vermeiren ;

de heren Herman De Loor, André Kenzeler, Marcel Logist ;

de heren Filip Dewinter, Christian Verougstraete ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Vera Dua.

Plaatsvervangers :

de heren Leonard Quintelier, John Taylor, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heren Bart Vandendriesche, Marc Van Peel ;

de heren Marc Cordeel, Jacques Devolder, Freddy Feytons ;

de heren Peter Dufaux, Jacques Timmermans, Tuur Van Wallendael ;

de heren Wilfried Aers, Frank Creyelman ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Zie :

15 (1998-1999)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 12 : Amendementen

1208 (1998-1999)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

1209 (1998-1999)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

1210 (1998-1999)

- Nr. 1 : Beleidsbrief

Zie ook :

12-A (1997-1998)

- Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (1998-1999)

- Nr. 1 : Toelichtingen

17 (1998-1999)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

Blz.

DEEL 1 : BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting	4
II.	Bespreking	6
1.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden	6
2.	Antwoorden van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting	15
3.	Replieken	20
III.	Stemmingen	21

DEEL 2 : HUISVESTINGBELEID

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting	21
II.	Bespreking	24
1.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden	24
2.	Antwoorden van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting	30
3.	Replieken	36
III.	Stemmingen	36

DEEL 3 : STEDELIJK BELEID

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting	37
II.	Bespreking	37
1.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden	37
2.	Antwoorden van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting	41
III.	Stemmingen	44
	BIJLAGEN	45

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting besprak op 10, 12, 19 en 25 november 1998 het haar toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999, in samenhang met de beleidsbrief Binnenlandse Aangelegenheden : Vlaanderen sturen – Lokaal Besturen. Beleidsprioriteiten 1998-1999 (*Parl. St. Vl. Parl.* 1998-1999, nr. 1208/1) ; de beleidsbrief Huisvestingsbeleid : Kwaliteitsvol wonen voor iedereen. Beleidsprioriteiten 1998-1999 (*Parl. St. Vl. Parl.* 1998-1999, nr. 1209/1) en de beleidsbrief Stedelijk Beleid. Beleidsprioriteiten 1998-1999 (*Parl. St.*, Vl. Parl., 1998-1999, nr. 1210/1).

De bespreking had betrekking op de bevoegdheden van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting.

DEEL 1 : BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

De minister laat vooreerst een door de administratie Binnenlandse Aangelegenheden opgestelde nota betreffende de begroting 1999 voor de sector Binnenlandse Aangelegenheden verspreiden.

1. Stand van zaken

Regionalisering basiswetgeving

De minister verwijst naar een beleidsondersteunend onderzoeksproject van een interdisciplinaire groep wetenschappers, dat moet uitmonden in een 'proeve van Vlaams gemeentedecreet'. In het voorjaar van 1999 zullen daarvan de krachtlijnen worden bekendgemaakt.

Toepassing van de taalwetgeving

De minister verwijst in dit kader naar de omzendbrief BA 97/22 van 16 december 1997, waarin de krijtlijnen van het toezichtsbeleid worden geschetst, meer bepaald met betrekking tot een

beperkende interpretatie van de faciliteitenregeling.

Gemeentefinanciën

De jaarlijkse begrotingsonderrichtingen worden voortaan gecoördineerd in één enkel overzichtelijk document, dat de talrijke verwijzingen naar stukken uit het verleden zal overbodig maken.

Wat de financiële toestand van de steden Antwerpen, Gent en Oostende betreft, merkt de minister op dat de politiek van actieve begeleiding door de begeleidingscommissies, samen met de inspanningen van de betrokken steden, tot gunstige resultaten hebben geleid. Deze inspanningen zullen ook in de toekomst worden voortgezet.

Er werd een uitgebreid jaarverslag uitgebracht met talrijke cijfergegevens en tabellen steunend op de gemeenterekeningen van 1996. Met het oog op een verdere uitbouw van dit instrument, werd het toezichtsdecreet aangepast en werden bij besluit de technische modaliteiten vastgelegd die het mogelijk moeten maken om begrotingen en rekeningen integraal langs informatorische weg over te maken aan de Vlaamse administratie. Daardoor zal er in de toekomst nog verfijnder statistisch materiaal kunnen geleverd worden.

Ten einde meer inzicht in het cijfermateriaal te verwerven, werd een model van ratio's uitgewerkt in samenwerking met de Vlerick School voor Management. Hieromtrent werd een aantal druk bijgewoonde vormingssessies voor zowel mandatarissen als ambtenaren georganiseerd.

Om de gemeenten voor te bereiden op de invoering van de Euro werd tijdig een omstandige informatieve omzendbrief (BA/WEL-97/12 van 16 september 1997) uitgewerkt. Ook in het kader van de complexe wetgeving op de overheidsopdrachten werden aanvullende onderrichtingen verstrekt aan de lokale besturen (omzendbrief BA-98/04 van 23 juni 1998).

Toezicht

De toezichtsregels worden waar mogelijk verder versoepeld en aangepast aan nieuwe bestuursvormen. Er zal nog voor het einde van 1998 aan de Vlaamse regering een voorontwerp van decreet worden voorgelegd, waarin een aantal afspraken zullen worden verwerkt die gemaakt zijn naar aanleiding van de Staten-Generaal met de lokale besturen (afschaffing van het goedkeuringstoezicht op de gemeentebegroting en halvering van de toe-

zichtstermijn, versoepeling werkwijze en toezicht inzake het Investeringsfonds).

Versterking van de lokale democratie

In dit kader is de gemeentelijke volksraadpleging een belangrijk instrument. De Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen heeft intussen tot eind september 1998 11 adviezen uitgebracht in 7 verschillende dossiers. De Adviescommissie zal een jaarverslag opstellen dat aan het Vlaams Parlement zal worden voorgelegd en waaraan een aantal conclusies zullen worden verbonden.

Personeelsbeleid

In uitvoering van het sectoraal akkoord 1995-1996 werden bij omzendbrief (BA-98/02 van 31 maart 1998) aanbevelingen verstrekt aan de lokale en regionale besturen. Het gaat hier onder meer om de omzetting van overuren, nacht-, zaterdag- en zondagprestaties in compensatieverlof (in plaats van extra vergoedingen) en het creëren van extra werkgelegenheid. Om een beter zicht te krijgen op de extra gepresteerde uren is aan de lokale besturen gevraagd deze gegevens jaarlijks te bezorgen aan de administratie Binnenlandse Aangelegenheden. De verwerking van die informatie is momenteel bezig.

Aan de lokale besturen wordt met aandrang gevraagd om de contractuele tewerkstelling waar mogelijk te beperken. Tevens wordt hen aanbevolen om, indien zij van oordeel zijn dat een betrekking deeltijds kan begeven worden, deze ook als dusdanig in de personeelsformatie in te schrijven. Ten slotte wordt hen aanbevolen om bij nieuwe aanwervingen niet meer af te wijken van de bij het niveau horende diplomavooraarden. Op die manier moet worden voorkomen dat lagergeschoolden door hogergeschoolden worden verdrongen van functies die volgens hun diploma het best bij hun capaciteiten passen.

2. Beleidsopties voor de toekomst

Commissie Bestuurlijke Organisatie (CBO) – Pact met de lokale besturen

Het eindrapport van de CBO heeft mede het pad geëffend voor het afsluiten van een pact met de lokale besturen. De Vlaamse regering heeft op 30 juni 1998 een krachtlijnennota goedgekeurd met het oog op het afsluiten van een pact met de gemeenten en de OCMW's. Deze krachtlijnennota vormt de basis voor de onderhandelingen van de

Vlaamse regering met de lokale besturen, waarvoor de VVSG als gesprekspartner optreedt.

Op 22 oktober 1998 werd een Staten-Generaal met de lokale besturen georganiseerd ter bespreking van de algemene principes van de wederzijdse relaties tussen de Vlaamse regering en de gemeenten en OCMW's. Een en ander moet begin 1999 uitmonden in een pact tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Er is sprake van een groeipact vermits de implementatie van het pact een proces is dat zich over meerdere jaren uitstrekt.

Aan het College van Secretarissen-Generaal werd de opdracht gegeven om tegen 1 januari 1999 een inventaris te maken van de sectorale beleidsdomeinen. De VVSG werd gevraagd om in te staan voor de verdere bevraging van de lokale besturen met het oog op een concretisering van de reeds gemaakte afspraken. Met de VVP werd overeengekomen dat ook met de provincies in een volgende fase een afsprakennota zal worden opgesteld.

Intergemeentelijke samenwerking en taakverdeling

Er zullen in dit kader enkele proefprojecten worden opgezet. Eerder dan te kiezen voor samenvoeging van gemeenten, opteert de Vlaamse regering voor meer samenwerking tussen de gemeenten op bepaalde beleidsdomeinen. Er wordt de voorkeur gegeven aan samenwerking rond projecten die reeds vanuit de basis zijn gegroeid, eerder dan aan het opleggen van samenwerkingsformules. Aldus zou bijvoorbeeld de intergemeentelijke samenwerking in het kader van het Sociaal Impulsfonds gestimuleerd kunnen worden.

Provincies

De minister benadrukt de intermediaire rol van de provincies. Zij zijn het aangewezen niveau om de politieke keuzen te maken die niet op het centrale niveau kunnen gemaakt worden en die het lokale overstijgen. Hun kernbevoegdheden zouden moeten worden vastgelegd in een toekomstig Vlaams provinciedecreet. Voor de provincies ligt de klemtoon op de gebiedsgerichte werking en op hun ondersteunende rol ten aanzien van de lokale besturen.

Rol van de gouverneur

De gouverneur bekleedt een unieke positie als federaal en Vlaams commissaris en als provinciaal orgaan. Daarenboven oefent hij diverse taken van medebewind uit. Ten slotte vervult hij een belangrijke brugfunctie tussen de verschillende beleidsni-

veaus. Dat is met name gebleken naar aanleiding van de watersnood van september 1998.

Versterking van de verkozen raden

Dit aspect kwam reeds uitgebreid aan bod naar aanleiding van het CBO-rapport. De versterking van de verkozen raden houdt tevens verband met het versterken van de bestuurskracht. Er werden bij omzendbrief (BA-98/01 van 17 maart 1998) aanbevelingen verstrekt met betrekking tot de materiële en infrastructurele faciliteiten voor zowel de individuele raadsleden als fracties, en inzake de vorming van mandatarissen en presentiegelden.

Met betrekking tot de samenwerking tussen gemeente en OCMW werden er in het kader van het Sociaal Impulsfonds belangrijke stappen gezet. Eveneens belangrijk in dit verband was de beslissing van de Vlaamse regering om de voorbereiding van het administratief toezicht over de OCMW's toe te vertrouwen aan de administratie Binnenlandse Aangelegenheden. Op die manier kan er ook een grotere beleidsafstemming worden gerealiseerd tussen het beleid van de verschillende functioneel bevoegde ministers ten aanzien van de lokale besturen.

Districtsraden

Binnenkort zal op federaal vlak het wetgevend werk inzake de binnengemeentelijke territoriale organisatie worden afgerond. De Vlaamse regering zal bevoegd zijn voor het toezicht op die regelgeving en bereidt in dat kader een ontwerp tot aanpassing van het toezichtsdecreet voor.

Gemeentelijke adviesraden

De minister verklaart dat er voorstellen zullen worden gedaan met betrekking tot het kader waarbinnen gemeentelijke adviesraden kunnen functioneren. Op die manier wordt tegemoetgekomen aan de uitdrukkelijke wens van het Vlaams Parlement om te komen tot een herorganisatie en/of hergroepering van de gemeentelijke adviesradenstructuur.

Personeelsbeleid

Er zullen informatieve acties worden ondernomen inzake arbeidsherverdelende maatregelen. De onderhandelingen over het sectoraal akkoord 1997-1998 zijn momenteel nog bezig. De VVSG en de VVP zijn als technisch raadgevers opgenomen in de overheidsdelegatie.

Gemeentelijke fiscaliteit

De minister wijst op de grote verscheidenheid inzake lokale belastingen. Daarnaast bestaat er behoefte aan informatie over de toegestane maximumtarieven voor bepaalde belastingen. Om hieraan tegemoet te komen zal een coördinerende omzendbrief worden opgesteld.

Naar meer begeleidend toezicht

De Vlaamse regering streeft ernaar het algemeen toezicht te benaderen vanuit een ondersteunende in plaats van een betuttelende houding. Ter illustratie van dit streven vermeldt de minister de aanpak van de problematiek van het benji-springen, de rituele slachtingen en de jongerenfuiven.

Vlaamse parlementsverkiezingen

Deze verkiezingen zullen worden georganiseerd in maximale samenwerking met de federale overheid. Er wordt gestreefd naar een maximale herkenning van het Vlaamse niveau. De gemeenten worden gestimuleerd om vanaf 1999 de stemverrichtingen op geautomatiseerde wijze te laten plaatsvinden. Dankzij de financiële ondersteuning vanuit het Vlaamse Gewest zullen 109 gemeentebesturen verenigd in 32 kieskantons geautomatiseerde kiesverrichtingen kunnen houden.

II. Bespreking

De heren Francis Vermeiren en Ward Beysen wijzen erop dat de meerderheid niet in aantal is bij het begin van de begrotingsbesprekingen. Zij betreuren dit en doen opmerken dat het op die manier van de goodwill van de oppositie afhangt of de besprekingen al of niet kunnen starten.

De heer Georges Cardoen, voorzitter van de commissie, kan begrip opbrengen voor die opmerking. Hij stelt niettemin voor de besprekingen aan te vatten zodat de leden die de inspanning deden om tijdig aanwezig te zijn, niet zouden worden gestraft.

1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

Algemene opmerkingen

Mevrouw Vera Dua is enigszins ontgoocheld over de inhoud van deze beleidsbrief. Zij heeft het gevoel dat de Vlaamse regering uitgeregeerd is en

zeker niets nieuws meer wil invoeren tot aan de verkiezingen. Zij betreurt dit, niet in het minst omdat er zich vandaag nog een aantal uitdagingen aandienen. Die worden helaas doorgeschoven naar de volgende regering.

De heer Francis Vermeiren meent dat de beleidsnota van de minister vooral een blik in de achteruitkijkspiegel is.

De heer Herman De Loor meent dat het logisch is dat er in een beleidsbrief op 6 maanden voor de verkiezingen geen wereldschokkende initiatieven meer worden aangekondigd. Dat zou overigens niet correct zijn ten opzichte van het parlement en de bevolking.

Regionalisering gemeente- en provinciewet

De heer Francis Vermeiren stelt vast dat de organieke wetgeving voorsnog een federale bevoegdheid blijft. De werkgroep die de defederalisering moest voorbereiden is vandaag de dag zelfs nog niet opgestart.

Het stoort mevrouw Vera Dua dat er voortdurend wordt teruggekomen op het pleidooi voor regionalisering van de basiswetgeving, terwijl minister Van Rompuy heeft aangegeven dat de CVP voorsnog niet aandringt op die regionalisering (vooraleer er een oplossing is voor de positie van de Brusselse Vlamingen). Het zou beter zijn dat men tegenover het Vlaams Parlement duidelijkheid zou creëren over deze aangelegenheid. Men zou dan een strategie kunnen bepalen om in overleg met de federale overheid tot een oplossing te komen.

Bestuurlijke vernieuwing – CBO-rapport – Pact met de gemeenten

De heer Etienne Van Vaerenbergh stelt vast dat een werkgroep van specialisten zich zal buigen over thema's als de binnengemeentelijke decentralisatie, bestuurskracht van gemeenten, inter- en bovengemeentelijke samenwerkingsvormen, relaties burger-bestuur. Hij hoopt dat het resultaat daarvan in het verlengde zal liggen van het CBO-rapport dat in feite dezelfde thema's behandelde. De spreker herinnert eraan dat het CBO-rapport globaal over de partijgrenzen heen gunstig werd onthaald. Het zou te betreuren zijn indien de door de minister aangekondigde werkgroep tegenstrijdige voorstellen zou doen.

De heer Francis Vermeiren vraagt hoe men de verdienstelijke voorstellen van de CBO op het terrein

zal concretiseren. De beleidsbrief geeft hierop alleszins geen antwoord.

Mevrouw Vera Dua betreurt het feit dat de bestuurlijke vernieuwing blijkbaar gereduceerd wordt tot het pact met de gemeenten. Het veel ruimere CBO-rapport bevatte nog tal van andere waardevolle denkrichtingen (bestuurskracht, stads- gewesten, enzovoort) maar die dreigen nu opgeborgen te worden. De spreker vindt het verder onaanvaardbaar dat de leden van de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden niet op de Staten-Generaal met de gemeenten als waarnemer waren uitgenodigd.

De heer Mark Van der Poorten vraagt hoe de minister de werkzaamheden rond het pact met de gemeenten verder ziet evolueren ? Worden er daarrond nog verdere concrete werkzaamheden gepland ? Welke lessen heeft de regering uit de recente Staten-Generaal getrokken ? Volgens de spreker beantwoordde de opkomst vanuit de lokale besturen niet echt aan de verwachtingen. Er waren voornamelijk burgemeesters en schepenen aanwezig en in mindere mate gemeenteraadsleden. De spreker meent in dit verband het ontstaan van een kloof te kunnen ontwaren tussen de lokale uitvoerende mandaten en de gemeenteraadsleden. Er werden vanuit de schepencolleges inspanningen geleverd om de raadsleden te betrekken bij het lokale overleg over het pact, maar op vele plaatsen was er daarop geen enkele reactie. De spreker meent die kloof gedeeltelijk te kunnen verklaren doordat de hogere overheid voortdurend planingsverplichtingen oplegt aan de lokale besturen. Het zijn dan de uitvoerende mandatarissen die geconfronteerd worden met procedures, convenanten, stuurgroepen, beleidsvoorbereiding, enzovoort. Gewone raadsleden hebben nauwelijks weet van al die verplichtingen.

De heer Van der Poorten vraagt of er in het verlengde van de Staten-Generaal al binnen korte termijn een bijsturing van het beleid, of beter, in het gedrag van de Vlaamse regering en de administraties mag worden verwacht. In welke mate kan de regering tegemoetkomen aan de tijdens die bijeenkomst geuite grieven ? Om dat te doen is er immers niet onmiddellijk groot wetgevend werk nodig, maar is er een gedragswijziging vanwege de regering en de administratie nodig : meer vertrouwen in de lokale besturen, minder bevoogdend optreden, enzovoort. De minister stelt tevens een meer samenhangend beleid in het vooruitzicht. Daar is ontegensprekelijk grote behoefte aan. Het ontbreken ervan is mede een van de oorzaken van

de grote onvrede die er bij de lokale besturen heerst.

De heer Ward Beysen stelt dat er gedurende deze legislatuur ongetwijfeld heel wat nieuwe initiatieven werden gelanceerd inzake het binnenlands bestuur, maar weinig van die initiatieven zullen ook kunnen worden afgewerkt. Bij wijze van voorbeeld verwijst hij naar het ambitieuze CBO-rapport, dat weinig concrete resultaten heeft opgeleverd. De hefboom om inzake bestuurlijke organisatie iets in beweging te krijgen is volgens hem de regionalisering van de gemeentewet. De VLD is alleszins vragende partij voor een dergelijke regionalisering. Sommige Vlaamse ministers houden daar blijkbaar een andere mening op na. De spreker hoopt dat men in 1999 op dat vlak een doorbraak kan forceren.

De heer Beysen meent dat de geringe belangstelling van de gemeenteraden voor het pact met de gemeenten te maken heeft met de beperkte beleidsruimte die er inzake het binnenlands bestuur aan het Vlaamse Gewest is toegewezen.

Toepassing van de taalwetgeving

De heer Etienne Van Vaerenbergh dringt erop aan dat naar aanleiding van de verkiezingen voor het Vlaams Parlement de taalwetgeving strikt zou worden toegepast. Hij herinnert eraan dat het strafbaar is om in de stemopnemingsbureaus een andere taal dan het Nederlands te gebruiken. Niettemin heeft men bij de verkiezingen van 1995 moeten vaststellen dat op die regel inbreuk werd gepleegd. Hij roept de minister op de nodige aandacht aan deze problematiek te schenken naar aanleiding van het overleg met de federale overheid over de verkiezingen van 1999. De spreker benadrukt dat de taalwetten van openbare orde zijn, zodat de tellingen nietig kunnen worden verklaard in de gevallen waarin die taalwet niet werd gerespecteerd.

De heer Van Vaerenbergh vraagt in welke mate er ook in de faciliteitengemeenten geautomatiseerde tellingen zullen plaatsvinden en of dit gevolgen heeft inzake de toepassing van de taalwetgeving bij de verkiezingen.

De heer Francis Vermeiren merkt op dat het de taak is van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden om vanuit zijn toezichtsbevoegdheid de (taal)wetgeving strikt te doen toepassen. De strikte toepassing van de taalwetgeving is volgens hem

dan ook geen feit om triomfantelijk over te doen in een beleidsbrief.

Gemeentelijke financiën

De heer Francis Vermeiren is van oordeel dat de inspanningen die de gemeenten geleverd hebben met het oog op het handhaven van het begrotings-evenwicht, geen verdienste van de minister zijn maar van de lokale besturen zelf.

Gemeentelijke fiscaliteit

De heer Francis Vermeiren merkt op dat er nog maar eens een studie wordt aangekondigd, dit keer met het oog op de eventuele invoering van een gebruikersbelasting. Werd die studie reeds uitgevoerd en wat zijn daar desgevallend de resultaten van ? Over dergelijke aangelegenheden moet volgens de spreker enkel in de gemeenteraad worden gedebatteerd, zoniet pleegt men een inbreuk op de gemeentelijke autonomie.

Mevrouw Vera Dua merkt op dat de minister inzake gemeentelijke fiscaliteit een omzendbrief aankondigt. Wat zal daarvan de inhoud zijn ? Is het de bedoeling te evolueren naar een uniformisering van de aanslagvoeten ? Er zou volgens de spreker gewerkt moeten worden met een vork waarbinnen de gemeentelijke aanslagvoeten zich moeten bewegen. Zij vindt het immers onrechtvaardig dat bepaalde gemeenten 0 % aanvullende personenbelasting heffen terwijl dat in andere gemeenten 10 à 12 % bedraagt. Ook inzake fiscaliteit dient het beleid de nodige logica en rechtvaardigheid te vertonen.

Financiering van de lokale overheden

De denkpiste om een globaal verzamelfonds op te richten dat alle bestaande fondsen zou hergroeperen, is volgens de heer Francis Vermeiren op zichzelf interessant maar er zijn ook gevaren aan verbonden. Een verzamelfonds kan immers een aanzet vormen tot een minder billijke verdeling van de middelen, waarbij de kleine steden en gemeenten middelen moeten inboeten ten voordele van de grote stedelijke centra. Dat neemt niet weg dat de problematiek van de grootsteden bijzondere aandacht verdient. Men moet echter ook oog hebben voor de voldoende financiering van de kleinere gemeenten. Verder merkt de spreker op dat er jaarlijks ettelijke miljarden uit het Investerings-

fonds ongebruikt blijven. Wat is daarvan de reden en hoe worden die middelen heraangewend ?

Ook de heer Mark Van der Poorten stelt vast dat er in het kader van het Investeringsfonds sprake is van een zekere onderbenutting. Meerdere lokale besturen nemen de hen toekomende trekkingsrechten niet of onvolledig op. In bepaalde gevallen kan dat zelfs oplopen tot grote bedragen. Waaraan is deze onderbenutting te wijten ? Is dat telkens een gevolg van het opsparen van middelen om later een grotere investering te kunnen doen of is het aandeel van sommige lokale besturen te groot ?

De heer Van der Poorten stelt met genoeg vast dat er in het beleid één grote constante is. De regering heeft tot op heden telkens de decretaal voorziene stijging van het Gemeentefonds gerespecteerd. Vanaf 1999 zal zelfs het saldo van de opbrengst van de leegstandsheffing toegevoegd worden aan het Gemeentefonds. Dit neemt niet weg dat er toch ernstig dient nagedacht over een meer substantiële verhoging van dit fonds. Indien men wenst dat de lokale besturen verder, op een degelijke en kundige wijze, hun taken blijven uitvoeren, zal men vroeg of laat dienen te spreken over een aanpassing van de financiering.

De heer Mark Van der Poorten benadrukt de nood aan een plattelandsbeleid. De uitgestrektheid van bepaalde gemeenten, gecombineerd met een sterk verspreide bewoning, brengen immers zeer specifieke problemen met zich mee. Zonder afbreuk te willen doen aan de inspanningen die er voor de stedelijke kernen werden en nog worden gedaan, moet volgens de spreker de regering dringend werk maken van een specifiek beleid voor de landelijke gemeenten.

De spreker dringt er ten slotte op aan dat er klaarheid wordt geschapen in de diverse financieringsstromen die naar de lokale besturen toevloeien. Het is eenvoudig om na te gaan hoeveel elke gemeente ontvangt uit de grote fondsen (Gemeentefonds, Investeringsfonds, Sociaal Impulsfonds). Daarnaast zijn er evenwel een serie van middelen die op een of andere manier naar de lokale besturen gaan en waar heel wat onduidelijkheid over bestaat.

De heer Etienne Van Vaerenbergh vraagt welk gevolg de Vlaamse regering zal geven aan de goedgekeurde met redenen omklede motie over de noodzaak om de beperking van de jaarlijkse indexering van het Gemeentefonds te behouden nu de Vlaamse begroting geen tekort meer vertoont (*Parl. St.*, VI. Parl., 1997-1998, nr. 964/1).

Ook de heer Georges Cardoen vraagt in welke mate de 75%-regel inzake de indexering van de fondsen moet behouden blijven. Die indexering wordt bovendien afgestemd op de gezondheidsindex terwijl dat op de consumptie-index zou moeten zijn.

Begeleidingscommissie Antwerpen, Gent en Oostende

Mevrouw Vera Dua is van oordeel dat de schuldproblemen zich vooral in Antwerpen concentreren. In Gent is dat dossier vrij goed geëvolueerd. Wat dient er nog te gebeuren om ervoor te zorgen dat de schuldproblematiek in Antwerpen opgelost geraakt ? De spreker pleit voor extra inspanningen voor de stad Antwerpen gelet op de ernst van de problemen daar.

De heer Mark Van der Poorten merkt op dat de financiële toestand van Antwerpen, Gent en Oostende verder van nabij wordt gevolgd via de begeleidingscommissies. Binnen welke tijdsspanne zullen deze steden financieel gezond kunnen verklaard worden ? Hoe staat de minister tegenover bepaalde maatregelen van steden die onder begeleiding staan ? Gent wordt van nabij gevolgd, maar toch kan deze stad de belastingen verlagen. Is een dergelijke handelswijze wel te verzoenen met het feit dat de financiële toestand van deze stad van nabij moet gevolgd worden ?

Volgens de heer Ward Beysen is er momenteel geen enkele reden meer om over de stad Antwerpen via de begeleidingscommissie nog een bijzondere voogdij uit te oefenen. Die bijzondere voogdij werd ingesteld in 1989 en was op dat ogenblik allicht ook gewettigd. De stad Antwerpen heeft intussen echter uitgevoerd wat moest worden uitgevoerd. Ook in het kader van de financiële meerjarenplanning is er geen aanleiding meer om de stad nog verder onder curatele te plaatsen.

Verdieping van de lokale democratie – volksraadplegingen

De heer Francis Vermeiren informeert naar de samenstelling van de Vlaamse Adviescommissie voor de Volksraadplegingen. Wanneer zal die Adviescommissie haar jaarverslag uitbrengen ? De spreker klaagt het volgens hem arbitraire karakter aan van sommige beslissingen van de minister in het kader van de volksraadplegingen. Hij verwijst in dit verband naar de vernietiging van het gemeenteraadsbesluit van Olen tot het houden van een gemeentelijke volksraadpleging in verband

met de mogelijke oprichting van een verbrandingsoven op het grondgebied van deze gemeente.

Mevrouw Vera Dua meent dat de logica van de adviezen van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen momenteel onduidelijk is voor de buitenwereld. Het is aangewezen om een debat te houden over de logica van de reeds uitgebrachte adviezen. De Adviescommissie heeft twee keer een negatief advies uitgebracht over een voorstel tot volksraadpleging in Gent inzake gratis openbaar vervoer omdat er gevolgen voor de gemeentelijke begroting uit voortvloeien. Hoewel de spreker zelf de vraagstelling over het gratis openbaar vervoer niet goed vond, meent zij dat de verwijzing naar de gevolgen voor de gemeentelijke begroting een gevaarlijke en uiterst rekbare denkrichting is. Men heeft als compromis voorgesteld dat het Gentse stadsbestuur zelf de vraagstelling zou bepalen, maar ook die zal logischerwijze verband houden met de begroting. Mevrouw Dua vreest dat men door het gebruik van het argument van de gemeentelijke begroting elke vorm van gemeentelijke volksraadpleging in de toekomst onmogelijk zal maken. Op die manier zou men de democratie beknotten. Bij de initiatiefnemers van het voorstel tot volksraadpleging en de bevolking leeft nu de overtuiging dat de samenstelling van de Adviescommissie politiek gekleurd is en dat de afwijzing van de volksraadpleging een politieke zet is.

De heer Herman De Loor meent uit de tot nu toe gehouden volksraadplegingen te kunnen besluiten dat het een instrument is dat vooral wordt aangewend door de oppositiepartijen in de gemeenteraad. In die zin is het belangrijk dat er een onafhankelijke Adviescommissie bestaat.

De heer Mark Van der Poorten merkt op dat er op federaal vlak gewerkt wordt aan een verlaging van de drempels om een volksraadpleging te houden. De spreker heeft bedenkingen bij het feit dat volksraadplegingen de betrokkenheid van de burger bij het beleid zouden verhogen. In een aantal gevallen moet men eigenlijk vaststellen dat een volksraadpleging vooral ten goede komt aan de profileringsdrang van bepaalde groepen of individuen. Het probleem waarrond de volksraadpleging gehouden wordt, wordt daarentegen vaak niet fundamenteel opgelost. Het voordeel dat een volksraadpleging biedt, met name de grotere betrokkenheid van de bevolking, zou daarbij wel eens snel kunnen overschaduwd worden door de nadelen, met name dat bepaalde problemen die een oplossing behoeven niet opgelost geraken. Kan er niet

gedacht worden aan andere mogelijkheden om de bevolking bij het beleid te betrekken ?

Districtsraden

De heer Ward Beysen stelt dat de Senaat de poort heeft geopend naar een rechtstreekse verkiezing van de districtsraden (in Antwerpen, Gent en Brugge). De Kamer van Volksvertegenwoordigers zal zich hier waarschijnlijk bij aansluiten. Vervolgens zouden de deelparlementen de bevoegdheden van de districtsraden kunnen vaststellen. Als men een orgaan rechtstreeks laat verkiezen, dient men volgens de spreker aan dat mandaat ook voldoende inhoud te geven. Hij zou er de voorkeur aan geven om eerst de bevoegdheden van de districtsraden te bepalen alvorens te beslissen om die raden al dan niet rechtstreeks te laten verkiezen. Hij is er verder van overtuigd dat de (Antwerpse) burger niet wakker ligt van de districtsraden. Dat heeft ook te maken met het feit dat de Antwerpse fusie intussen beter verteerd is door de bevolking. De mogelijkheden van de districtsraden zullen allicht niet groot zijn, omdat men de grote bevoegdheidspakketten (financiën, personeel, onderwijs, enzovoort) best centraal laat. In het beste geval zal zo'n district dan een budget van maximaal 100 miljoen frank kunnen beheren. De spreker heeft dan ook de grootste twijfels bij het nut van de districtsraden en roept in dat kader op tot de grootste voorzichtigheid.

Statuut van de lokale mandataris

De heer Francis Vermeiren merkt op dat het statuut van de mandataris tot nader order een federaal gegeven blijft. Wat zijn de vooruitzichten inzake regionalisering van de wetgeving op dit vlak ? De spreker verklaart voorstander te zijn van een verbetering van het statuut van de mandataris. Dat moet evenwel gecompenseerd worden door een vermindering van het aantal uitvoerende mandaten. Hij roept wel op tot enige voorzichtigheid omdat de publieke opinie erg kritisch staat tegenover het politieke bedrijf. De politici moeten de moed opbrengen om de burger uit te leggen waarom een verbetering van het statuut nodig is. Ten slotte merkt de spreker op dat veel lokale mandatarissen ook vandaag goed presteren en zich inzetten. Het is niet automatisch zo dat men beter zal gaan presteren als men beter vergoed wordt. Men moet deze aangelegenheid dan ook met de nodige voorzichtigheid benaderen.

Mevrouw Vera Dua stelt vast dat er in het Vlaams Parlement wel veel gesproken wordt over een beter statuut maar dat het dossier intussen geblokkeerd is op het federale niveau. Het zijn nochtans dezelfde partijen die in het Vlaams en het federaal parlement de meerderheid uitmaken.

De heer Herman De Loor merkt op dat het geldelijk statuut van de mandatarissen ook ter sprake is gekomen op de laatste algemene vergadering van de VVSG. Mandatarissen uit de grootsteden hebben toen voorbehoud gemaakt bij het eventueel verminderen van het aantal uitvoerende mandatarissen. De spreker meent dan ook dat men inzake het aantal uitvoerende mandaten een onderscheid moet maken tussen de steden Antwerpen en Gent, waar het aantal uitvoerende mandaten kan behouden blijven, en de andere gemeenten. In de andere gemeenten moet het aantal uitvoerende mandaten afgebouwd worden en moet de renumeration van de overblijvende mandaten verhoogd worden. Een betere beloning zal weliswaar niet alle problemen oplossen. Momenteel is het wel zo dat mandatarissen die geen ander beroep hebben, quasi verplicht zijn om te cumuleren.

De heer Ward Beysen merkt op dat in Antwerpen minstens 4 van de 10 schepenen nauwelijks weten hoe ze hun dag zinvol moeten vullen met hun mandaat. Ook in Antwerpen kan dus het aantal schepenmandaten gereduceerd worden tot maximaal 7 volwaardige bevoegdheidspakketten. Men mag immers niet vergeten dat de stadsbestuurders kunnen terugvallen op een zeer uitgebreide administratie.

De heer Georges Cardoen meent het pleidooi voor een vermindering van het aantal uitvoerende mandaten te moeten relativiseren, ook in de kleinere gemeenten. Als men het subsidiariteitsbeginsel consequent zou doortrekken en het beleid zo dicht mogelijk bij de burger zou brengen, zou dit integendeel meer werk met zich meebrengen voor de mandatarissen.

Volgens mevrouw Dua moet men in eerste instantie denken aan een beter statuut voor de gemeenteraadsleden. Zeker in de grootsteden is het momenteel onmogelijk om als raadslid alle dossiers fatsoenlijk op te volgen. Zij verwijst naar Nederland waar een raadslid uit de grootsteden bijna een halftijdse job heeft aan zijn mandaat en daarvoor ook vergoed wordt.

De heer Francis Vermeiren meent dat het niet goed zou zijn als er enkel nog professionele politici zouden zijn. Ook binnen de politiek moeten alle gele-

dingen van de samenleving vertegenwoordigd zijn. Als men afhankelijk wordt van een politiek mandaat, kan die afhankelijkheid ertoe leiden dat men niet meer openlijk voor zijn mening durft uitkomen.

De heer De Loor kan de stelling bijtreden dat alle geledingen van de samenleving in de politiek moeten vertegenwoordigd zijn. Hij meent evenwel dat het parlement meer en meer bevolkt wordt door verkozenen die nog onvoldoende de polsslag van de samenleving aanvoelen. Dat is volgens hem een gevaarlijke evolutie die zich ook op lokaal vlak dreigt door te zetten.

De heer André Kenzeler verklaart voorstander te zijn van het Nederlandse systeem, waar eenieder de mogelijkheid wordt geboden om tegen een redelijke vergoeding een ambt uit te oefenen en anderzijds een billijke uittredingsvergoeding is voorzien. Men zou een systeem moeten opzetten waardoor kan worden vermeden dat iemand die de keuze voor een politiek mandaat maakt, afhankelijk wordt.

De heer Vermeiren besluit uit dit debat dat men vandaag nog nergens staat in verband met een beter statuut voor de lokale mandatarissen. De discussie daarover dient dringend gevoerd te worden, hoewel dat niet in het kader van de begrotingsbesprekingen dient te gebeuren. Het staat voor hem wel vast dat de kleinere gemeenten vandaag gediscrimineerd worden ten opzichte van de grotere gemeenten en steden.

Versterking van de verkozen raden

De heer Herman De Loor verwijst in dit verband naar de omzendbrief BA-98/01 van 17 maart 1998, waarin aanbevelingen zijn opgenomen inzake materiële en infrastructurele faciliteiten van raadsleden en fracties, vorming en presentiegelden. Volgens de spreker ontbreekt in heel wat gemeenten de politieke moed om die aanbevelingen ook daadwerkelijk in te voeren.

De heer Ward Beysen merkt op dat de aanbeveling inzake de presentiegelden op veel plaatsen wel is ingevoerd.

De heer André Kenzeler stelt voor dat er een enquête zou worden georganiseerd bij de gemeenten om na te gaan wat er van die aanbevelingen is terechtgekomen.

De heer Francis Vermeiren geeft een opsomming van de faciliteiten die er in zijn gemeente aan de

mandatarissen en fracties geleverd worden : lokalen, internetaansluiting, fax en telefoons, secretariaat en dactylo om correspondentie te verzorgen, verhoging van de presentiegelden, enzovoort. De aanbeveling van de minister om vanuit sociaal oogpunt een verzekering af te sluiten (tegen ongevalen, beroepsaansprakelijkheid, enzovoort) is daarentegen in het huidige kader moeilijker uit te voeren. Welke bescherming of sociaal vangnet kan men bijvoorbeeld bieden aan een burgemeester of een schepen die omwille van zijn mandaat zijn beroep opgeeft. De spreker had daaromtrent van de minister graag enkele voorstellen vernomen.

De heer André Kenzeler merkt op dat iedereen wel akkoord is om een sociaal vangnet te creëren voor politici zonder ander beroep, maar dat het aan politieke moed ontbreekt om dat ook naar de buitenwereld te verdedigen.

De heer Mark Van der Poorten stelt dat de minister binnen de beperkte bevoegdheden die het Vlaamse gewest heeft inzake de versterking van de verkozen raden, reeds een en ander heeft gerealiseerd (opwaardering van de presentiegelden, meer werkingsmogelijkheden voor de gemeenteraadsfracties). Zolang de gemeentewet geen gemeentedecreet geworden is, zullen er echter vanuit het Vlaams Parlement niet veel substantiële maatregelen kunnen genomen worden. Uiteindelijk gaat het om maatregelen in de marge.

Politiek verlof

De heer Herman De Loor stelt vast dat de Vlaamse regering de vraag steunt van de gemeenten naar meer politiek verlof voor lokale mandatarissen. Hij vreest evenwel dat lokale raadsleden die in de privésector werkzaam zijn, het niet zullen aandurven het politiek verlof waarop zij recht hebben ook op te nemen. In de privésector wordt het nog steeds moeilijk geaccepteerd dat iemand een politiek mandaat vervult.

Personeelsbeleid

De heer Francis Vermeiren meent dat het voorneemen om compensatieverlof in plaats van extra loon te geven voor overuren en nacht- en weekendprestaties, voorbijgaat aan de realiteit. Deze regeling kan onmogelijk werken voor de omvangrijke groep gemeentelijke personeelsleden die in ploegen werkt of voor diensten die bijzondere prestaties moeten leveren (politie, brandweer, ambulance-diensten).

De heer Vermeiren merkt op dat deeltijdse statutaire wervingen en het geven van voorrang aan statutaire wervingen niet strookt met de budgettaire mogelijkheden van de gemeenten. Indien men de gemeenten zou verplichten de Gesco's en ander contractueel personeel een statutaire basis te geven, valt te vrezen dat er integendeel meer werkloosheid wordt gecreëerd. De spreker heeft er wel begrip voor dat men de Gesco-problematiek zou oplossen. Welke oplossing wil de minister aan die problematiek geven en welk tijdsschema heeft hij daarbij voor ogen ? Wat zullen de budgettaire gevolgen en het effect op de tewerkstelling zijn ?

De heer Herman De Loor verheugt er zich over dat de statutaire tewerkstelling de prioriteit zal genieten. Die statutaire tewerkstelling is de laatste jaren flink verminderd ten voordele van de contractuele tewerkstelling. De centrale overheid heeft hieraan overigens meegewerkt door de betoelaging van tewerkstellingscontracten. Vooral bij de leidinggevende functies is de statutaire tewerkstelling van groot belang. Momenteel is een situatie gegroeid waarin meer en meer contractuelen leiding moeten geven over statutair personeel, hetgeen volgens de spreker niet wenselijk is.

Ook het feit dat de minister verdringingseffecten bij de aanwerving wenst te voorkomen, kan op de goedkeuring van de spreker rekenen. De functie die men in de gemeentelijke administratie bekleedt, dient in overeenstemming te zijn met het opleidingsniveau. Mensen met een A1-diploma bijvoorbeeld zouden niet mogen meedingen voor een functie van klerk.

De heer Ward Beysen meent dat de roep naar meer statutairen enigszins achterhaald is. Hij is wel van oordeel dat er goede afspraken moeten worden gemaakt tussen contractuelen en statutairen. Veel gemeentebesturen zijn ook geen vragende partij meer voor meer statutairen, niet in het minst omdat er ten aanzien van het contractueel personeel meer flexibiliteit mogelijk is.

De spreker stelt dat er niet noodzakelijk meer personeel nodig is in de gemeenten en steden. Men zou moeten nagaan hoe men met minder mensen beter werk kan afleveren. Tevens moet men zich afvragen of de taken die momenteel door steden en gemeenten worden verricht ook overheidstaken moeten blijven. Moeten een aantal taken niet eerder worden afgestoten ? Volgens de spreker ervaart de bevolking niet dat er een betere dienstverlening wordt geboden dan pakweg 5 jaar geleden, ondanks alle geleverde inspanningen. Voor

een betere dienstverlening werkt men soms beter met wat minder personeel, dat dan wel beter vergoed moet worden.

Sectoraal akkoord

De heer Francis Vermeiren stelt vast dat nog steeds een derde van de Vlaamse gemeenten het sectoraal akkoord van 1993 niet toepast. Welke moeilijkheden ondervinden die gemeenten ? Wat is de stand van zaken vandaag in dit dossier ?

De heer Mark Van der Poorten merkt op dat de stad Gent blijkbaar over de mogelijkheden beschikt om royaler te zijn dan de rest van Vlaanderen, en dat terwijl de stad begeleid moet worden door een commissie. Is dat allemaal wel met elkaar te verzoenen ?

De spreker informeert naar het verloop van de onderhandelingen omtrent de nieuwe CAO voor het personeel van de lokale besturen. De gebeurtenissen van de voorbije zomermaanden, waarbij de minister toch CAO's goedgekeurde terwijl de onderhandelingen over een globale CAO 97-98 nog lopende zijn, hebben volgens de spreker de onderhandelingen geen deugd gedaan. Dit was alleszins geen voorbeeld van een degelijk en behoorlijk bestuur.

De heer Marcel Logist vraagt welke acties de regering zal ondernemen ten aanzien van de gemeenten die nog steeds de CAO-Kelchtermans niet toepassen. Intussen wordt er immers onderhandeld over een nieuw sectoraal akkoord voor 1997-1998. Dreigt dan niet het gevaar dat er een personeelsbeleid met verschillende snelheden ontstaat in de gemeentebesturen ?

De heer Ward Beysen sluit zich bij die bedenking aan. Een aantal gemeenten heeft zich om uiteenlopende redenen niet ingeschreven in de CAO-Kelchtermans. Intussen wordt er al een nieuwe CAO voorbereid. De spreker vraagt de minister hierover de nodige klaarheid te scheppen en een overzicht te bezorgen van de gemeenten waar het personeelsbehoefteplan daadwerkelijk wordt toegepast.

Vlaams wervingssecretariaat

De heer Mark Van der Poorten verwijst naar het ontwerp van decreet tot machtiging van de Vlaamse regering om een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid op te richten voor de uitvoering van opdrachten met betrekking tot de

werving en selectie van overheidspersoneel (*Parl. St. VI. Parl. 1997-1998, nr. 1132/1*), dat momenteel besproken wordt in de Commissie voor Staatshervorming. Ook gemeenten en provincies zullen hierop een beroep kunnen doen. Waren gemeenten en provincies vragende partij voor een dergelijke instelling ? De spreker erkent dat gemeenten bepaalde problemen ondervinden bij wervings- en bevorderingsexamens. Hij betwijfelt evenwel dat de nieuw op te richten instelling een meerwaarde voor de gemeenten en de sollicitanten kan bieden.

Bestuurskracht van de (kleine) gemeenten

De heer Vermeiren vraagt aandacht voor de bestuurskracht van de kleine gemeenten. Hij ziet wel niet goed in hoe men dergelijke bestuurskracht effectief kan meten. Men dient eigenlijk uit te gaan van de verwachtingen van de bevolking. Gesteld dat er een studie zou komen over de bestuurskracht, vraagt de spreker wat daarvan de finaliteit moet zijn. Hoe zal men de resultaten inschatten ? Betekent die studie een voorbode van nieuwe fusies ?

Kwaliteitscontrole in de lokale besturen

Volgens de heer Francis Vermeiren gaat het hier om een eenvoudig probleem. De lokale bestuurders hebben er alle belang bij een goed product af te leveren. Wanneer de kwaliteit van het gevoerde beleid ondeugdelijk is, zal de burger zijn conclusies trekken en kan hij bij de verkiezingen een andere leverancier kiezen.

Administratief toezicht

De heer Mark Van der Poorten merkt op dat de minister een doelmatige uitoefening van het toezicht vooropstelt. De spreker betwist niet dat er toezicht dient uitgeoefend te worden. Er rijzen evenwel heel wat vragen omtrent de toetsing van het gemeentelijk beleid aan het algemeen belang. Wanneer kan men immers in alle duidelijkheid, en in alle objectiviteit, stellen dat een bepaalde beslissing in strijd is met het algemeen belang ? Is het eigenlijk wel mogelijk om te stellen wat het algemeen belang is ? Is een dergelijke notie nodig om een degelijk toezicht te kunnen uitoefenen ?

De heer Ward Beysen kan zich aansluiten bij het pleidooi van de vorige spreker om de wijze van het uitoefenen van het toezicht voor de toekomst te herbekijken. Het pact met de gemeenten kan enkel slagen indien de houding van de voogdijoverheid verandert. Bij wijze van voorbeeld verwijst de spre-

ker naar de bijzondere voogdij waaraan de stad Antwerpen (en Gent en Oostende) is onderworpen via de begeleidingscommissie (zie ook supra).

Kredieten voor studies en onderzoeksopdrachten

De heer Mark Van der Poorten verwijst naar de kredieten die jaarlijks op de begroting worden uitgetrokken voor studiekosten. Daarmee worden dan telkens een aantal onderzoeksopdrachten gefinancierd. Vaak betreft het hier interessante onderwerpen (o.a. Vlaams gemeentedecreet), maar het is niet altijd duidelijk of er met deze studies ook daadwerkelijk iets aangevangen wordt. Welke finaliteit hebben deze studies uiteindelijk? Hebben de bevindingen ervan reeds bijgedragen tot een bijsturing van het beleid?

De heer Georges Cardoen vraagt binnen welke termijn de studieopdrachten kunnen worden afgerond, zodat de commissieleden kennis kunnen nemen van de resultaten ervan. De spreker is meer bepaald geïnteresseerd in de studie over de bestuurskracht en de democratische besluitvorming in de gemeenten. Het aspect bestuurskracht is eveneens vervat in het voorstel van decreet houdende oprichting van een Vlaamse Raad voor het Binnenlands Bestuur (*Parl. St.*, VI. Parl., 1996-1997, nr. 632/1). De indieners van dit voorstel van decreet wensen het na de begrotingsbesprekingen in de commissie verder te behandelen. Het zou in dat kader interessant zijn de resultaten van bovengenoemde studie te kennen.

Intercommunales – intergemeentelijke samenwerking

De heer Francis Vermeiren vraagt zich af waarom het reeds lang aangekondigde ontwerp van decreet betreffende de intercommunales zo lang uitblijft. Volgens hem circuleren er in de directiecomités van de intercommunales al ontwerp teksten, terwijl het Vlaams Parlement op zijn honger blijft zitten.

De heer Mark Van der Poorten meent dat het voornemen van de regering om de intergemeentelijke samenwerking en taakverdeling te stimuleren, aanbevelenswaardig is. Samenwerking tussen meerdere gemeenten moet veel soepeler kunnen. Aan welke vormen van intergemeentelijke samenwerking had de minister gedacht? Hoe zal hij deze stimuleren en aantrekkelijk maken?

De heer Etienne Van Vaerenbergh heeft vernomen dat het Gemeentekrediet een machtsgreep zou plannen ten aanzien van de intercommunales CIPAL (provincies Antwerpen en Limburg), CEVI

(provincies Oost- en West-Vlaanderen) en VLA-BRIC (provincie Vlaams-Brabant), die de gemeentebesturen ondersteunen inzake informatica. Verschillende Oost-Vlaamse gemeenten beraden zich momenteel over deze aangelegenheid. De minister zal hiermee binnenkort als toezichthoudende overheid allicht geconfronteerd worden. Wat is het standpunt van de minister hierover?

De heer Francis Vermeiren merkt op geen weet te hebben van pogingen van het Gemeentekrediet om in die intercommunales de meerderheid te verwerven. Onafgezien van dit feit benadrukt hij dat ook in een dergelijk dossier de gemeentelijke autonomie moet spelen, zodat het niet echt past om onmiddellijk een ingrijpen van de minister te vragen.

De minister verklaart dit dossier met de nodige aandacht te zullen volgen.

Provinciefonds – problematiek IMALSO

Voor deze aangelegenheid wordt verwezen naar het verslag van de bespreking van hoofdstuk V: Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 (*Parl. St.*, VI. Parl., 1998-1999, nr. 1214/11).

Positie van de provincies

Mevrouw Vera Dua betreurt dat de provincies, gelet op hun intermediäre rol, niet betrokken zijn geweest bij het afsluiten van een pact met de gemeenten. Ongeacht de vraag of men de provincies al dan niet belangrijk vindt, is dit een onlogische manier van werken. Men bevestigt er ook de onduidelijkheid mee over de bestaansreden van de provincies. De provincies zouden integendeel actief betrokken moeten worden bij alles wat met de bestuurlijke vernieuwing te maken heeft. De spreker merkt op dat zij voorstander is van de onverenigbaarheid tussen het mandaat van provincieraadslid en Vlaams parlements lid. Die onverenigbaarheid heeft echter tot gevolg dat de stem van de provincies onvoldoende aan bod komt in het parlement, dit in tegenstelling tot de gemeenten waaraan wel veel aandacht wordt besteed.

Volgens de heer Ward Beysen onderhoudt de Vlaamse regering een onvolwassen relatie met de provincies. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de perikelen met de indexatie van het Provinciefonds of uit het voorlopig ontbreken van een pact met de provincies. Er moet dringend en grondig werk worden gemaakt van een afbakening van de kerntaken van de provincies. Een dergelijke afbakening kan het

begin zijn van een betere relatie tussen Vlaamse regering en provinciebesturen. Zolang de regering hieromtrent geen duidelijkheid creëert, zal men blijven geconfronteerd worden met protestbrieven en moties vanuit de VVP omdat de provincies zich niet correct behandeld voelen.

De heer Georges Cardoen herinnert eraan dat de commissie naar aanleiding van de bespreking van het pact met de gemeenten uitdrukkelijk gesteld heeft dat er ook een pact met de provincies moet komen en dat de kerntaken van de provincies dienen te worden afgebakend.

De heer Marc Van der Poorten vraagt welk tijdschema er wordt nagestreefd met het oog op het afsluiten van een pact met de provincies.

Rol van de gouverneur

De heer Van Vaerenbergh stelt huiverig te staan tegenover de positie van de gouverneur. Deze is enerzijds commissaris van de Vlaamse en de federale regering en anderzijds medespeler als voorzitter van de bestendige deputatie. In die laatste functie bezit de gouverneur veel macht hoewel het om een niet-verkozen orgaan gaat. De spreker beseft dat het hier gaat om een federale materie, maar hij meent niettemin dat men zich zou moeten bezinnen over de vraag of de gouverneur niet uit de bestendige deputatie moet stappen.

Mevrouw Vera Dua kan dit standpunt van de heer Van Vaerenbergh volmondig bijtreden. Men zou een grondig debat moeten organiseren met alle betrokkenen over de vraag waar men naartoe wil met de bestendige deputaties en hun verhouding tot de gouverneur. Voor de spreker is de gouverneur een niet-verkozen mandataris, zodat vanuit democratisch oogpunt zijn rol louter beperkt zou moeten worden tot een controlerende functie.

De heer Mark Van der Poorten heeft enige bedenkingen bij het feit dat de minister in zijn beleidsbrief een nogal uitgebreide rol voorziet voor de provinciegouverneur, die tevens voorzitter zou blijven van de bestendige deputatie. Dit is voor de spreker een blijvend punt van discussie. De rol van de gouverneur dient beperkt te blijven tot die van commissaris van de Vlaamse regering. Als benoemd ambtenaar dient hij geen taken te vervullen die een politieke afweging met zich meebrengen. Het voorzitterschap van een politiek orgaan moet waargenomen worden door een mandataris,

door iemand die verantwoording dient af te leggen aan de kiezer.

2. Antwoorden van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

Regionalisering organieke wetgeving

De minister benadrukt dat de Vlaamse regering reeds diverse keren haar bekommernis inzake de regionalisering van de organieke wetgeving aan de federale regering heeft overgemaakt. Recent gebeurde dat nog tijdens de interministeriële conferentie Stedelijk Beleid. Er werd daarbij telkens verwezen naar de noodzaak om tot een coherent beleid inzake de gemeentebesturen te komen.

In afwachting van die regionalisering wordt er gewerkt aan een proeve van Vlaams gemeentedecreet. In dat kader lopen er verschillende studies. Een eerste studiegroep rond professor Maes (KUL) is gestart in september en bezorgt tegen april 1999 een interimverslag. Deze studie zou tegen september 2000 gefinaliseerd moeten zijn. Een tweede studiegroep rond de professoren Deschouwer (VUB) en De Rynck (Hogeschool Gent) zou meer diepteonderzoek verrichten rond deelthema's als bestuurskracht en vormen van intergemeentelijke samenwerking. Ook deze studie zou tegen eind 2000 moeten zijn afgerond. De resultaten van beide studies worden geïntegreerd.

CBO-rapport – Pact met de gemeenten – Pact met de provincies

De Vlaamse regering heeft gekozen voor een benadering in twee fasen. In een eerste fase wordt er een pact afgesloten met de gemeenten en OCMW's en in een volgende fase een pact met de provincies. De provincies worden dus geenszins uitgesloten. De Vlaamse regering heeft inmiddels ook een concrete timing vastgelegd. De VVSG staat momenteel in voor een tweede overlegronde met de lokale besturen op basis van de teksten van de Staten-Generaal. Begin december komen er gesprekken tussen de Vlaamse regering en de VVSG over een opvolgingsstructuur. Tegen eind januari 1999 zou het pact ter ondertekening worden voorgelegd aan de Vlaamse regering en de VVSG, waarna de gemeenten zich hierover ook individueel zullen kunnen uitspreken.

Intussen zal de VVSG en het College van Secretarissen-Generaal een plan opstellen voor een sectorale invulling van het pact. Vervolgens zal er een overleg worden georganiseerd tussen de VVSG en elk departement afzonderlijk over de concrete invulling (groeipact).

Er werd eveneens afgesproken dat de administratie Binnenlandse Aangelegenheden tegen 1 januari 1999 een inventaris van het specifiek toezicht zal opstellen. De minister geeft een overzicht van de concrete acties die vanuit Binnenlandse Aangelegenheden worden voorgesteld. Aldus wordt voorgesteld het goedkeuringstoezicht van de bestendige deputatie op de gemeentebegrotingen te vervangen door het algemeen toezicht bij de gouverneur. Daardoor wordt de toezichtstermijn ingekort van 100 dagen naar 50 dagen. Het zal voor de gouverneur mogelijk worden om individuele artikels te schorsen (terwijl vroeger een niet-goedkeuring van de gehele begroting volgde). Er wordt eveneens een afschaffing voorgesteld van de verplichte toezending van investeringsdossiers van meer dan 10 miljoen frank. Op die manier zal men met lijstbesluiten kunnen werken en kan de toezichtstermijn verkort worden van 50 naar 30 dagen. Ook belangrijk is dat de goedkeuring van de rekening rechtszekerheid zal geven aan alle niet opgevraagde beslissingen van het betrokken jaar. Al deze voorstellen zullen worden opgenomen in een ontwerp van decreet, dat momenteel volop in voorbereiding is. Zodra het advies van de Inspectie van Financiën is verkregen kan het dossier aan de Vlaamse regering worden voorgelegd.

Er worden eveneens wijzigingen inzake het Investeringsfonds voorgesteld, met name het optrekken van het percentage van betoelaging van 80 naar 100% en het opheffen van het cumulverbod met andere subsidies.

De minister besluit dat het hier belangrijke afspraken betreft, die minder administratief werk en een verkorting van de termijnen tot gevolg zullen hebben. Tegelijk wordt de gemeenten een grotere rechtszekerheid geboden.

Inzake de problematiek van de besteding van het Investeringsfonds (onderbenutting) verwijst de minister naar blz. 30 en 31 van het rondgedeelde document van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden inzake de begroting 1999. Hij verklaart dat aan de administratie reeds eerder de opdracht werd gegeven om een en ander nog grondiger te onderzoeken.

Intergemeentelijke samenwerking

De minister denkt het probleem van tanende bestuurskracht te kunnen aanpakken via intergemeentelijke samenwerking. Een dergelijke samenwerking moet een dam opwerpen tegen een nieuwe fusie-operatie.

De minister verklaart enkele pilootprojecten te willen opstarten. Het moeten projecten zijn die vanuit het lokale niveau gegroeid zijn en die een aantal extra mogelijkheden zullen krijgen. Een van die projecten situeert zich in het Turnhoutse, waar de stad Turnhout samen met de omliggende gemeenten naar samenwerking zoekt. Ook in de Rupelstreek wordt er tussen een aantal gemeenten gestreefd naar een samenwerkingsovereenkomst. Ten slotte is er het Westhoekoverleg, waarin een aantal landelijke gemeenten vertegenwoordigd zijn.

Plattelandsproblematiek

De minister meent dat deze problematiek niet los te zien is van de stedelijke problematiek. Het stedelijk beleid en het plattelandsbeleid moeten complementair zijn. Er zullen in dit kader een aantal mogelijkheden worden voorgesteld.

De minister merkt op dat veel van de klachten van de plattelandsgemeenten eigenlijk betrekking hebben op federale materies (sluiting postkantoren, stations, enzovoort).

De heer Georges Cardoen erkent dat het vaak, maar zeker niet uitsluitend, gaat om federale dossiers. Hij verwijst bij wijze van voorbeeld naar het voorstel van de Vlaamse minister van Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer om een groot aantal gewestwegen aan de gemeenten over te dragen. De kleine gemeenten zijn volgens de spreker niet bij machte om voor die wegen in te staan.

De minister herhaalt zijn stelling dat er nood is aan een plattelandsbeleid, dat complementair moet zijn aan het stedelijk beleid. Ten aanzien van de steden zal een volgehouden inspanning nodig blijven, maar tegelijk kan men de plattelandsgemeenten een aantal nieuwe mogelijkheden bieden. Mogelijk kunnen de aanzetten tot intergemeentelijke samenwerking, bijvoorbeeld inzake huisvesting, reeds een stuk van die problematiek opvangen. Via dergelijke samenwerking kan men zorgen voor een gemeenschappelijke kennis en ervaring, zodat niet iedere gemeente afzonderlijk die moet verwerven en opbouwen.

Financiering gemeenten

De minister verwijst in eerste instantie naar de overheveling van het saldo van het leegstandsfonds, dat voor 1999 geraamd wordt op 180 miljoen frank, naar het Gemeentefonds (zie ook *Parl. St.*, Vl. Parl., 1998-1999, nr. 1214/11).

Hij merkt tevens op dat het Gemeentefonds tijdens deze begrotingsronde stijgt met 738 miljoen frank, hetgeen niet onaanzienlijk is. Hij wijst er verder op dat de verschillende fondsen een verschillende indexering kennen. Het Gemeentefonds is onderhevig aan de gewone index die minder snel stijgt dan de gezondheidsindex. Het Investeringsfonds is enkel onderhevig aan de evolutie van de uurloren en van de produkten gebruikt in de bouwsector. De index van het Provinciefonds ten slotte houdt rekening met de gezondheidsindex en is vandaar de meest gunstige.

Studie van de ratio's

De minister verwijst naar het rondgedeelde document inzake de 'Financiële doorlichting van de gemeente op basis van de balans- en resultatenrekening', dat werd samengesteld door de Vlerick School voor Management. In dat kader werden er vormingssessies opgezet. Op basis van de eerstvolgende rekeningen zal er door de gemeenten een overzicht kunnen worden gepresenteerd van hun financiële situatie.

Fiscaliteit

De minister verklaart dat het onderzoek onder leiding van professor De Jonckheere inzake de gebruikersbelasting, ter beschikking is van de commissieleden. Een exemplaar wordt overhandigd aan de commissievoorzitter.

Hij kondigt tevens een coördinerende omzendbrief over gemeentefiscaliteit aan. Het doel hiervan is een aantal richtlijnen en aanbevelingen te actualiseren en te moderniseren.

Financiële toestand in de grote steden

De minister verklaart dat de specifieke begeleiding van de drie steden gekoppeld is aan de bijdrage vanuit de Vlaamse regering in de pensioenlasten en aan de gewestwaarborg die verleend werd inzake de saneringsleningen. Hij erkent dat in Antwerpen de inspanningen de nodige resultaten hebben opgeleverd. De historische schuld wordt immers afgelost en er is een financiële ruimte ontstaan voor nieuw beleid. Na het wegvallen van de pen-

sioenbijdrage na 1999 en afhankelijk van het al dan niet geven van een verdere gewestwaarborg, kan er een gesprek op gang komen over de bestendiging of beëindiging van de begeleidingscommissie. Ofwel hanteert men een strikt juridisch standpunt, ofwel gaat men uit van de voordelen die de begeleiding heeft geboden. Alleszins betekent het een groot voordeel dat de verantwoordelijken van de stad en het OCMW maandelijks overleggen met de mensen bevoegd voor het toezicht. Indien men evenwel vertrekt vanuit een strikt juridisch standpunt, houdt de begeleidingscommissie op te bestaan vanaf 1 januari 2000.

In Gent is de situatie anders. Hier valt de bijdrage in de pensioenlasten na 1999 weg, maar blijft de gewestwaarborg bestaan tot het jaar 2013. Daarom blijft in de huidige stand van de decreetgeving het speciale toezicht bestaan. In Oostende valt de bijdrage in de pensioenlasten na 1999 weg en verliest de begeleiding haar decretale basis.

Mevrouw Vera Dua merkt op dat de situatie in Antwerpen toch beduidend anders is dan in de andere steden, met name wat de hoogte van de schuldenlast betreft. Moet de stad Antwerpen daarom geen andere behandeling worden aangeboden?

De heer Guido Decoster, directeur-generaal van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, merkt op dat de schuldenlast in Antwerpen wel hoger is, maar zowel in Antwerpen als Gent is de financiële toestand onder controle en in evenwicht. Het juridische verschil is dat met de laatste herschikking Antwerpen geen gewestwaarborg meer heeft en Gent wel. Vanuit het Vlaams financieel beleid is het logisch dat men stelt dat de begeleiding moet behouden blijven zolang men de schuld waarborgt (vermits Vlaanderen moet opdraaien voor de schulden als gevolg van een eventueel ontspoord beleid). De heer Decoster stelt verder dat de Antwerpse schuldenlast relatief hoger is dan elders, maar dat die ook sneller en sterker afneemt dan oorspronkelijk gedacht. Dat heeft te maken met het saneringsbeleid van de stad maar ook met de lage rentestand en de Dexia-operatie.

Overzicht van de financiële stromen

De minister verklaart dat de administratie Binnenlandse Aangelegenheden deze financiële stromen in kaart zal brengen. Dat is overigens ook een belangrijk instrument in het kader van de uitvoering van het pact met de lokale besturen. Het overzicht mag begin 1999 worden verwacht en zal bezorgd worden aan de commissieleden.

Rol van de gouverneur

De minister verwijst naar de beleidsbrief Binnenlandse Aangelegenheden en naar de krachtlijnennota van de Vlaamse regering met het oog op het afsluiten van een pact met de lokale besturen. Daarin wordt de rol van de gouverneur inderdaad sterk ingevuld waar het gaat om zijn rol als commissaris van de Vlaamse regering. Als dusdanig wordt hij ingeschakeld in de uitvoering van het Vlaams beleid. De minister verwijst verder naar de in voorbereiding zijnde afsprakennota met de provincies, waarin de rol van de gouverneur uitvoerig zal belicht worden.

Statuut lokale mandataris

De minister verwijst naar zijn omzendbrief met betrekking tot de voorstellen tot begeleiding en ondersteuning van gemeenteraadsleden en fracties. Tevens merkt hij op dat vanuit het toezicht een gedoogbeleid wordt gevoerd ten aanzien van gemeenteraadsbeslissingen inzake de schadeloosstelling van mandatarissen met vervangingsinkomens die een uitvoerend mandaat bekleden.

Het statuut van de lokale mandataris zal ook veel aandacht krijgen in het kader van de 'proeve van een Vlaams gemeentedecreet'.

De heer Francis Vermeiren vraagt de nodige aandacht voor een aantal sociale aspecten. Een mandataris die in de uitoefening van zijn mandaat bijvoorbeeld een ongeval heeft, zal in de meeste gevallen genieten van een persoonlijke verzekering (voorzover de gemeente die heeft onderschreven). Het gaat evenwel om minieme bedragen. Wanneer het om een ongeval met ernstige gevolgen gaat, is er geen echt vangnet voorzien. Die problematiek zou nader bekeken moeten worden.

Volksraadplegingen

De minister verklaart dat de Adviescommissie voor de Volksraadplegingen adviezen moet uitbrengen op basis van de bestaande federale wetgeving. Vanuit het toezicht moet in ieder concreet geval worden nagegaan of er rond een bepaald onderwerp een volksraadpleging kan worden georganiseerd. De Adviescommissie onderzoekt de voorgestelde onderwerpen nauwgezet en dit in overleg met de administratie.

De federale wetgeving verbiedt onder andere vragen over begroting in de enge zin. Dat was volgens eminente juristen het geval in Gent. Toch vond de minister dat mits enige bijsturing een initiatief

moest mogelijk zijn in Gent, vandaar de suggestie om de vraag te herformuleren. Dat is blijkbaar in goede aarde gevallen gezien het stadsbestuur nu zelf de volksraadpleging gaat organiseren.

De minister erkent dat volksraadplegingen tot bepaalde misbruiken kunnen leiden, maar niettemin zijn er aan het instrument grote voordelen verbonden. Men kan de mensen actief betrekken bij de discussie over thema's die sterk leven bij de bevolking.

De minister merkt op dat de Adviescommissie een jaarverslag zal uitbrengen dat ook aan het Vlaams Parlement zal worden voorgelegd. Dat is een goede gelegenheid om in de commissie met de Adviescommissie van gedachten te wisselen over het reeds geleverde werk.

Districtsraden

Een rechtstreekse verkiezing van districtsraden zou mogelijk worden vanaf 2001 via een wijziging van artikel 41 van de grondwet. Een gewone wet en een met een bijzondere meerderheid te stemmen wet moeten uitvoering geven aan dit grondwetsartikel. Beide liggen momenteel ter bespreking voor in de Kamer (al goedgekeurd in Senaat).

Het Vlaamse Gewest zal zich kunnen uitspreken over de voorwaarden waaronder districtsraden kunnen worden opgericht (via een bijzonder decreet) en over de organisatie van het administratief toezicht op de districtsraden, hetgeen een wijziging van het toezichtsdecreet impliceert. De voorbereiding van deze wijziging is reeds aan de gang, hoewel het wachten is op de goedkeuring van bovengenoemde wetten vooraleer een ontwerp van decreet aan het Vlaams Parlement kan worden voorgelegd.

In verband met de vraag of het wel verantwoord is districtsraden met een beperkte bevoegdheid op te richten, stelt de minister dat die vraag het voorwerp van een uitgebreid debat in de commissie zou kunnen uitmaken.

De heer Georges Cardoen meent dat een dergelijk debat enkel zinvol kan worden gehouden als er mensen bij betrokken worden die op dat vlak reeds praktijkervaring bezitten. De heer Ward Beysen merkt op dat er in deze materie nauwelijks enige ervaring beschikbaar is. Eventueel zou men kunnen leren uit buitenlandse experimenten, maar in Nederland bijvoorbeeld is het project van de stadsprovincies (met deelgemeenteraden) intussen volledig afgevoerd. De heer Georges Cardoen vraagt

zich af of de Parijse ‘arrondissements’ niet als voorbeeld kunnen dienen.

Personeel

De minister verklaart dat op 1 november 1998 244 gemeenten het sectoraal akkoord van 1993 hebben onderschreven (79,2 %). Er zijn momenteel onderhandelingen bezig over een nieuw sectoraal akkoord. Als dat er zou komen, impliceert dit dat men de vorige CAO moet toepassen vooraleer men tot de nieuwe kan toetreden. Het kan niet de bedoeling zijn dat gemeentebesturen en OCMW's de verworvenheden van 1993 negeren. Concreet betekent dit dat eerst invulling zal moeten gegeven worden aan de krachtlijnen van 1993 vooraleer van de nieuwe voordelen van de CAO 1997-1998 kan worden genoten. Er zullen dan ook overgangsmaatregelen worden voorzien.

De minister merkt op dat in het vorig sectoraal akkoord voorzien was dat de statutaire tewerkstelling voorrang heeft. Ook dient er in dit kader rekening te worden gehouden met de problematiek van de RSZPPO.

Inzake de Gesco's verklaart de minister dat het ten dele een federale materie betreft. Vlaanderen kijgt in dit kader een trekkingsrecht vanuit de federale overheid. Die laatste overheid geeft ook duidelijk de doelstelling aan wat besteding van het trekkingsrecht betreft. Volgens de minister moet men trachten deze middelen, in overleg met de federale overheid, binnen het Vlaamse budget te krijgen. Vervolgens kan men dan de verschillende mogelijkheden ten aanzien van de gemeenten onderzoeken. Dat zal wel enige onderhandeling met de federale overheid vragen met het oog op de transfert van de middelen. Eens dat is verworven zou men kunnen afstappen van de huidige rigide voorschriften vanuit het federale niveau.

Scope

De minister verwijst naar het ontwerp van decreet dat momenteel in de Commissie voor Staatshervorming wordt behandeld. Voor de definitieve benaming gezocht naar een Vlaamser woordgebruik. Het streefdoel is dat Scope operationeel zou zijn vanaf 1 januari 1999. Lokale besturen zullen kunnen participeren in het kapitaal van Scope.

Scope wil een aanbodstructuur (en dus geen verplicht kanaal) vormen voor de lokale en regionale overheden. Die structuur beantwoordt aan de vraag om, tegen betaling, via een aan de specifieke noden van de lokale overheden aangepaste struc-

tuur wervingen en bevorderingen te helpen organiseren.

Aantal uitvoerende mandaten

De minister is van oordeel dat dit thema dient bekeken te worden in een globaler kader. Tot nader order dient men zich wat het aantal uitvoerende en verkozen mandaten betreft te houden aan de wet. Als men een betere verloning wenst van uitvoerende mandaten dient men ook een vermindering van dat aantal mandaten te overwegen. Toch mag men niet te veel veralgemenen : de situatie is immers verschillend in een grootstad, een centrumgemeente en een plattelandsgemeente. Deze problematiek zal alleszins ook bekeken worden in het kader van de ‘proeve van Vlaams gemeentedecreet’.

Studieopdrachten

De minister geeft een overzicht van de gerealiseerde en lopende studieopdrachten. Voor Binnenlandse Aangelegenheden gaat het om :

- de ‘proeve van Vlaams Gemeentedecreet’ ;
- onderzoek naar de nieuwe gemeenteboekhouding en de nieuwe OCMW-boekhouding en de integratie van beide systemen ;
- gemeentelijke volksraadpleging van 14 december 1997 in Gent ;
- de bestuurskracht en de democratische besluitvorming in de Vlaamse gemeenten als elementen voor een Vlaams gemeentedecreet ;
- gebruikersbelasting ;
- ratio's gemeentefinanciën.

Voor het Stedelijk Beleid gaat het om :

- jobcreatie voor laaggeschoolden door de lokale overheden ;
- handleiding ter ondersteuning en begeleiding van lokale beleidsplannen ;
- in kaart brengen van bewonersgroepen in het kader van het SIF ;
- actieonderzoek intergemeentelijke samenwerking in het kader van het SIF (Welzijnsconsortium Kortrijk) ;

- ontwikkelen van indicatoren voor het monitoring- en auditsysteem in de SIF+- gemeenten.

Voor de details inzake deze studies verwijst de minister naar blz. 20 en volgende van het rondgedeelde document, dat door de administratie Binnenlandse Aangelegenheden over de begroting 1999 werd samengesteld.

Toepassing van de taalwetgeving bij de verkiezingen voor het Vlaams Parlement

De minister verklaart dat er hieromtrent overleg is geweest met de federale instanties. Er stellen zich ter zake een reeks van problemen. Eén daarvan is de vraag of de benaming Vlaamse Raad wordt gewijzigd in Vlaams Parlement. De bevoegde federale minister heeft hierover gesteld dat de benaming Vlaams Parlement moet worden gehanteerd.

De beeldschermen in de randgemeenten bevatten enkel een taalkeuze voor de algemene instructies. Die keuze kan gemaakt worden bij het begin van de consultatie en op een wijze die de voorrang van het Nederlands vooropstelt. Overigens doen van de faciliteitengemeenten enkel Kraainem en Wezembeek-Oppem (kanton Zaventem) mee aan de automatische stemming. De overige schermen (lijsten met kandidaten) zijn taalneutraal.

De minister stelt dat alle mogelijke problemen (waaronder ook de taal van de stemoproepingsbrieven) besproken worden in een overleggroep met de federale instanties. Hij zal daarbij uitdrukkelijk waken over de naleving van de taalwetgeving.

Toezicht – notie van het algemeen belang

De minister verwijst naar het pact met de lokale besturen. In samenspraak met de VVSG wordt daarin gesteld dat het hoger belang dient beschouwd te worden als een belang dat het louter lokale overstijgt.

De minister stelt voor op deze problematiek terug te komen op het ogenblik dat de bespreking over een wijziging van het toezichtsdecreet gehouden wordt.

3. Replieken

De heer Georges Cardoen wenst te vernemen welke gemeenten inspanningen hebben geleverd inzake de inventaris van en de heffing op leegstand en verkrotting.

De minister verklaart een volledig overzicht te bezorgen dat in het verslag kan worden opgenomen.

Inzake de intergemeentelijke samenwerking vraagt de heer Cardoen hoe de minister deze precies wil stimuleren. Welke middelen bestaan er daarvoor? Zijn er al projecten uitgewerkt? Wordt er ook gedacht aan samenwerking van kleine plattelandsgemeenten?

De minister antwoordt dat een zestal pilootprojecten van uiteenlopende aard wordt vooropgesteld. Hij maakt melding van een initiatief in Turnhout en de omliggende landelijke gemeenten. Hier zou de samenwerking betrekking kunnen hebben op de relatie tussen de landelijke gemeenten en de stad met zijn centrumfunctie. In de Westhoek is er een project met allemaal landelijke gemeenten om na te gaan wat de samenwerkingsmogelijkheden zijn. In de Rupelstreek stelt zich het probleem van de tewerkstelling, leegstaande bedrijfsgebouwen, de veroudering van de bevolking enzovoort. In die streek zou de samenwerking op deze thema's betrekking kunnen hebben.

De minister verklaart projecten van zeer diverse aard te willen stimuleren. Het is geenszins de bedoeling om bepaalde thema's op te leggen. Het moeten projecten zijn die vanuit de basis zelf groeien.

De heer Cardoen merkt op dat in 1994 de indexering van het Gemeentefonds beperkt werd tot 75% omwille van budgettaire redenen. Intussen is men 5 jaar verder en lijkt het redelijk om in de toekomst opnieuw de totaliteit van het Gemeentefonds te indexeren. Het verwondert de spreker verder dat voor de aanpassing van het Gemeentefonds enerzijds en het Provinciefonds anderzijds een andere index wordt gebruikt.

De heer Etienne Van Vaerenbergh herinnert eraan dat het Vlaams Parlement via een unaniem aangenomen met redenen omklede motie heeft aangedrongen om – voor wat het Gemeentefonds betreft – af te wijken van de 75%-regel.

De minister verklaart dat het Vlaams Parlement in het verleden bij decreet tot de beperking van de indexering heeft beslist. Het is ook moeilijk om alleen het Gemeentefonds bij die beperkte indexering buiten beschouwing te laten, vermits die beperking geldt voor alle fondsen. Het herinvoeren van de normale indexering kan eventueel overwogen worden in het kader van een volgend regeerakkoord.

De heer Cardoen vraagt ten slotte wanneer een eerste evaluatie inzake het pact met de lokale besturen mag worden verwacht.

De minister stelt alle documenten in verband met de Staten-Generaal met de gemeenten ter beschikking van de leden. Daarin is ook een concrete timing opgenomen. De minister herhaalt dat de VVSG momenteel een tweede overlegronde over het pact organiseert met de lokale besturen. De Vlaamse regering van haar kant is bezig een aantal concrete dossiers voor te bereiden ingevolge de gemaakte afspraken op de Staten-Generaal (bijvoorbeeld inzake administratief toezicht). Een en ander moet uitmonden in een definitief pact.

In een volgende fase zal het overleg met de provincies gestart worden met het oog op een afsprakennota. Het is logisch dat men eerst de rol van de gemeenten uitklaart om vervolgens klaarheid te scheppen inzake de rol van het bovenlokale niveau.

III. Stemmingen

Een amendement voorgesteld door de heren Van der Poorten, De Loor, Logist en Kenzeler en mevrouw Heeren strekt ertoe in afdeling I, programma 53.1 in basisallocatie 43.05 “Vlaams Provinciefonds” het niet-gesplitste krediet van 3.700,2 miljoen frank te brengen op 3.733,8 miljoen frank (*Parl. St.*, Vl. Parl., 1998-1999, nr. 15/9).

Het amendement wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 9 stemmen bij 4 onthoudingen.

De heer Francis Vermeiren stelt vast dat de meerderheid het moeilijk heeft gehad om tot een consensus te komen inzake de problematiek van de indexering van het Provinciefonds. Die is blijkbaar slechts op de valreep totstandgekomen. Pas tijdens de stemmingen zelf werd een amendement voorgesteld, zonder enige toelichting en zonder dat de commissie erover beraadslaagd heeft. De spreker vindt dit geen ernstige manier van werken.

Het aldus geamendeerde aan de commissie toegevoegde gedeelte van het ontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 (bevoegdheden minister Leo Peeters – Binnenlandse Aangelegenheden) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 4.

DEEL 2 : HUISVESTINGSBELEID

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

De minister stelt dat er na de grote kwantitatieve inhaaloperatie met het urgentieprogramma via Domus Flandria eerder de klemtoon wordt gelegd op de kwalitatieve aspecten van de huisvestingsprojecten.

1. Uitvoering van de Vlaamse Wooncode

Het uitvoeren van de Vlaamse Wooncode (VWC) blijft in de nabije toekomst één van de prioritaire opdrachten. Op die manier zal men in de toekomst kunnen beschikken over een concreet en verruimd instrumentarium.

Kwaliteitsbewaking

Volgens de VWC beschikt eenieder over het recht op een aangepaste woning van goede kwaliteit. Om dit recht te concretiseren werden reeds tal van maatregelen getroffen (heffing op leegstand en verkrotting, kamerdecreet, kwaliteitsnormering van de VWC).

Medio 1998 waren er 6.583 woningen gewestelijk geïnventariseerd, waarvan 4.865 leegstaand, 1.052 verwaarloosd en 666 ongeschikt of overbewoond.

Naar aanleiding van de invoering van het nieuwe beleidsinstrumentarium is er nood aan een uitgebreide informatie- en sensibiliseringscampagne.

Conformiteitsattest

De verhuring van een woning die niet-conform is aan de kwaliteitsnormering maakt een misdrijf uit. Het voorleggen van een conformiteitsattest kan evenwel worden aangevoerd als bewijs ter décharge. Het conformiteitsattest zal gefaseerd worden ingevoerd. Tot oktober 2002 worden de (oudste) woningen gebouwd vóór 1919 onderworpen aan de toepassing. In een tweede periode tot oktober 2007 gaat het om de woningen gebouwd van 1919 tot 1946 en in een derde periode worden vanaf 1 november 2007 de woningen vanaf 1946 tot 1962 gevat.

Recht van voorkoop en sociaal beheersrecht

Deze instrumenten vormen volgens de minister het sluitstuk van een globaal pakket aan maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van het woningpatrimonium.

Verdere uitvoering van de VWC

De Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM) bereidt momenteel de verdere uitvoering van de VWC voor. Er werden reeds teksten en conceptnota's afgeleverd met betrekking tot de statuten van de VHM en de sociale-huisvestingsmaatschappijen (SHM's), het recht van wederinkoop en de uittredingsvergoeding, de opdrachthouders, het solidariteitsfonds, enzovoort.

Bij besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1997 werd een regeling getroffen met betrekking tot de sociale kredietvennootschappen.

2. Doelgroepenbeleid*Bejaarden*

De minister verwijst naar het 'Handboek wonen van ouderen', opgesteld door het Platform Wonen van Ouderen, dat aan de commissieleden werd bezorgd. Hij benadrukt het belang van het aanpasbaar bouwen. Dat principe is nu opgenomen in de 'ontwerponderichtingen' van de VHM.

Campingbewoners

Aan de gemeenten wordt gevraagd een inventaris over deze problematiek op te stellen en om een aantal oplossingen te suggereren.

Etnische minderheden

Recentelijk werd de woonsituatie van etnische minderheden in Vlaanderen in kaart gebracht. De resultaten daarvan zullen binnenkort ter beschikking worden gesteld.

Doelgroep m.b.t. eigendomsverwerving en -behoud

Deze doelgroep krijgt aandacht via de verzekering tegen inkomensverlies, waarmee een structureel vangnet werd gecreëerd voor diegenen die tijdens de aflossing van de hypothecaire lening geconfronteerd worden met een onvrijwillig inkomensverlies wegens werkloosheid en/of arbeidsongeschiktheid. De verzekering tegen inkomensverlies werd met terugwerkende kracht ingevoerd vanaf 1 januari 1998.

Daarnaast werd in deze begrotingsronde een verhoging ingeschreven van 420 miljoen frank van de kredieten voor tussenkomst in de leningslasten.

3. Territoriaal beleid

Met de afbakening van woningbouw- en woonvernieuwingsgebieden werd een aanzet gegeven tot een beter verantwoord territoriaal beleid. De financiële middelen worden geconcentreerd en gedifferentieerd naargelang de specificiteit van het gebied. Om een integraal kwaliteitsbeleid na te streven worden deze concepten ook in andere instrumenten van het woonbeleid geïntegreerd (bijvoorbeeld het recht van voorkoop).

De Vlaamse rand geniet in het kader van het territoriaal beleid bijzondere aandacht ten einde daar de sociale verdringing tegen te gaan. Momenteel zijn er in de rand verschillende maatregelen tegelijk in uitvoering: tussenkomst in de aankoop van bouwgrond in de Vlaamse rand, uitgebreidere mogelijkheden tot het verwerven van panden via de SHM's, goedkope leningen voor gezinnen met 2 kinderen die zich in de rand willen vestigen. Tegelijk blijven ook de Vlabinvestinitiatieven lopen.

Ook de steden vormen een belangrijk actiegebied voor de huisvestingssector. In 22 regionale- en centrumsteden kunnen gezinnen met twee kinderen ten laste een goedkope lening verkrijgen van het Vlaams Woningfonds. De VHM heeft een budget van 1 miljard frank uitgetrokken voor renovatiewerken in 20 steden die het meest middelen uit het SIF betrekken.

4. Coördinatie, wetenschappelijk onderzoek, beleidsvoorbereiding en informatieverstrekking

Momenteel wordt binnen de administratie de oprichting van een huisvestingsdatabank voorbereid, die in de loop van 1999 operationeel moet zijn.

De huisvestingsdatabank zal ook gebruikt worden als een instrument voor informatie- en gegevensuitwisseling.

5. Institutionele huisvestingspartners*De VHM en SHM*

Na de afronding van de audit inzake de VHM werden de besprekingen en onderhandelingen inzake de beheersovereenkomsten hervat. De klemtoon in

die overeenkomsten ligt voornamelijk op de optimalisatie van de interne werking, de beleidsondersteuning, de beleidsuitvoering, en de begeleiding van en het overleg met de SHM's en de bewonersparticipatie.

Van de bijsturing van de interne werking wordt verwacht dat ze resulteert in een verbeterde dienstverlening aan de SHM's en in een vlotte realisatie van projecten op het terrein via een interne reductie van procedurestappen. De beleidsondersteuning dient vooral vorm te krijgen door een verruimde inventarisatie en gegevensverzameling met betrekking tot het patrimonium en het doelpubliek. De beleidsuitvoering ten slotte dient bijzondere aandacht te hebben voor beleidsprioriteiten zoals kleinschaligheid, inbreidings- en kerngerichtheid en renovatie.

De aanwending van de investeringskredieten, de projectsubsidies en de investering van de eigen middelen, hebben het voorbije jaar geleid tot de goedkeuring van de nieuwbouw van 2.717 sociale huurwoningen, de renovatie en vervangingsbouw van 4.743 huurwoningen en de nieuwbouw van 560 koopwoningen. In de periode 1996-1998 werd door de VHM en de SHM's eveneens een bedrag van 9 miljard frank eigen middelen vrijgemaakt voor een programma van vernieuwbouw en wijkrenovatie in de stads- en dorpskernen. Er wordt nog onderzocht in welke mate dit programma kan worden bestendigd. Deze gegevens tonen aan dat de beleidsprioriteiten worden vertaald op het terrein.

Het doel van het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting werd behaald. In het kader van Domus Flandria werden 10.544 nieuwe sociale woningen gerealiseerd, waarvan meer dan 7.000 nieuwe sociale huurwoningen, 1.300 nieuwe sociale koopwoningen en ongeveer 2.200 gerenoveerde sociale woningen.

In de begroting is een stijging voorzien van de investeringsmachtiging van de VHM van 2,4 naar ruim 3 miljard frank en dit zowel voor de huur- als de koopsector. Dit resulteert globaal dus in een stijging van de investeringsmachtiging van 4,8 naar 6 miljard frank.

Vlaams Woningfonds (VWF)

De traditionele kernopdracht van het VWF, het verstrekken van een sociaal hypotheckrediet, blijft gewaarborgd maar werd ook selectief uitgebreid. Door de hypotheckredieten toegankelijk te maken voor gezinnen met twee kinderen in een aantal kernsteden, wordt tegemoetgekomen aan de

beleidsprioriteiten en levert men een bijdrage aan de leefbaarheid in de steden. De groep van steden waarin gezinnen met 2 kinderen een lening krijgen zal worden uitgebreid.

Er is gebleken dat meer dan de helft van de leningen wordt aangewend voor de aankoop van een woning, terwijl slechts 11% wordt aangewend voor de nieuwbouw van een woning. Ongeveer 40% van de leningen betreft bouw, aankoop en vernieuwbouw in de 10 kernsteden.

6. Diversen

Leefbaarheid sociale woningbouw

De minister verwijst in dit kader naar het handboek 'Leefbaarheidscode voor de sociale huisvesting'.

Voor de leefbaarheid van de sociale-huisvestingscomplexen en om een sociale mix te bereiken, is het noodzakelijk om de inkomensgrenzen voor een gedeelte van het patrimonium te verhogen. De minister kondigt in dit kader een wijziging aan van het huurbesluit van 1994.

Bewonersbetrokkenheid

De beheersovereenkomsten zullen de bewonersbetrokkenheid – informatie en inspraak – moeten garanderen. Hierbij wordt gedacht aan de betrokkenheid van zowel de bewoners van de wijk waarin de sociale huisvesting gelegen is, als aan de sociale huurders zelf. Dit moet een verrijking betekenen voor zowel de bestuurders van de betrokken maatschappij als voor de bewoners.

In uitvoering van de VWC zal eveneens een Vlaamse Woonraad worden opgericht.

Samenwerking met de provincies

De provincies kunnen een belangrijke rol spelen in de ondersteuning van het huisvestingsbeleid. Er wordt vandaar regelmatig overleg gepleegd tussen de minister van Huisvesting en de bevoegde députés en provinciale huisvestingsambtenaren. In het kader van dat overleg worden vooral gebiedsgerichte problemen aangepakt, maar ook de problematiek van de campingbewoners komt hier aan bod.

In het kader van het éénloketsysteem, waarbij de dienstverlening naar de inwoners centraal staat, zijn er in alle provincies pilootprojecten van start gegaan.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

Recht van voorkoop

De heer Francis Vermeiren verwijst naar het recht van voorkoop dat opgenomen is in de Vlaamse Wooncode. Dit instrument geeft de VHM, de SHM's, de gemeenten en de OCMW's het recht om zich niet alleen woningen maar ook percelen grond, bestemd voor de woningbouw gelegen in een door de Vlaamse regering te bepalen bijzonder gebied, toe te eigenen. Volgens de spreker worden door de VWC en inzonderheid de bepalingen inzake het recht van voorkoop, de bouw- of aankoopplannen van bouwlustigen in de grond geboord.

Ergens verdoken in het besluit van de Vlaamse regering betreffende de kwaliteitsbewaking en het sociaal beheersrecht op woningen, vindt men de bepalingen inzake het recht van voorkoop. Er wordt blijkbaar gemikt op 26 gemeenten in de Vlaamse rand rond Brussel. Hoe is de minister tot deze lijst gekomen ? Zijn in deze gemeenten niet voldoende sociale woningen beschikbaar ? Wil de Vlaamse regering het grotendeels mislukte Vlabinvestproject nieuw leven inblazen door de particuliere woningbouw en de verkoop van woningen volledig aan banden te leggen ? Is de keuze misschien bepaald door de prijs van de op de vrije markt aangeboden bouwgronden ? De spreker vraagt zich af waarom de gemeente Kapellen-op-den-Bos dan niet in deze lijst is opgenomen. De prijzen in die gemeente verschillen niet veel van deze die gevraagd worden in de andere gemeenten die wel in de lijst zijn opgenomen.

Iedereen die in de betrokken gemeenten een bouwgrond bezit, zal zich volgens de spreker de vraag stellen of hij nog vrij zal kunnen beschikken over zijn eigendom na bovengenoemd besluit van de Vlaamse regering. Hoe gaat de markt reageren op deze ingreep ? Zal een eigenaar bouwgronden kunnen overmaken aan zijn kinderen door schenking of voor een symbolische frank ? Hetzelfde kan gezegd worden van de overdracht van een woning aan kinderen. Zullen de VHM, de SHM's, een gemeente of een OCMW zich zomaar een bouwgrond of een woning kunnen toeëigenen ? Welke zekerheid blijft er nog bestaan voor de eigenaars of de mogelijke bouwlustigen dat zij niet beroofd worden van hun bezit. De spreker twijfelt er niet aan dat de markt ernstig zal worden verstoord door de toepassing van het recht van voorkoop.

De heer Vermeiren klaagt het gebrek aan duidelijkheid in deze materie aan. Hiervoor zal men moeten wachten op een algemene regeling, die pas binnen een jaar kan verwacht worden. Dit betekent een jaar van onzekerheid, een jaar waarin eigenaars, kandidaat-kopers, notarissen en alle andere actoren in de sector van de onroerende goederen, zich vragen zullen stellen over de inhoud van deze algemene regeling.

Wat de belastingbetalers zeker willen weten is waar de Vlaamse regering het geld vandaan zal blijven halen. Die vraag stelt zich des te meer nu uit krantenberichten is gebleken dat er onvoldoende middelen zijn om de bouwpremies uit te betalen. Intussen vragen alle belastingbetalers om de fiscale druk te verminderen, maar veel gehoor krijgen zij niet van deze Vlaamse regering.

De heer Vermeiren merkt op dat het voorkooprecht reeds bestaat in de wetgeving, namelijk bij de verkoop van landbouwgrond, ten gunste van degenen die de grond bewerkt (Landpachtwet). Het door de minister voorgestelde voorkooprecht is dan ook nauwelijks origineel te noemen. In juli 1978 reeds werd een diepgaand debat over het voorkooprecht in de Senaat gehouden, naar aanleiding van een voorstel van wet inzake het sociaal grondbeleid ingediend door de heer de Seranno (CVP). De spreker brengt die discussie van 20 jaar geleden in herinnering. Uit het verslag valt af te leiden dat de Senaat van oordeel was dat het recht van voorkoop diende beperkt te blijven tot de woonuitbreidingsgebieden.

Vandaag wordt het zodanig uitgebreid, dat theoretisch elke woning, elk perceel, blootgesteld is aan het recht van voorkoop. Dat geeft aanleiding tot willekeur. Wie zal immers bepalen welk huis, welk perceel in aanmerking komt om te laten aankopen door de VHM, de SHM's of de OCMW's ? Wie zal de prijs bepalen ? En wat als de ontvanger van de registratie van oordeel is dat bij de aankoop de prijs niet beantwoordt aan de door hem vastgestelde marktwaarde en een boete oplegt ? Binnen welke termijn zal de eigenaar vergoed worden voor het goed waarvoor hij niet langer vrij de koper kan bepalen ? Beschikken de VHM en de SHM's over zoveel fondsen of middelen om telkens een woning of bouwgrond te koop wordt aangeboden, het hun krachtens de VWC toegekende recht van voorkoop te doen gelden ? Wil de meerderheid in het Vlaams Parlement op die manier de doelstelling verwezenlijken die tot uitdrukking kwam na het eerste themadebat over armoede, en meer bepaald het aantal sociale woningen uitbreiden met 40.000 sociale woningen ?

De spreker vraagt wat er moet gebeuren indien de eigenaars niet tijdig kunnen worden betaald bij de toepassing van het recht van voorkoop. Zullen dan verwijlntresten worden betaald ? Heeft de Vlaamse regering hiervoor kredieten voorzien op de begroting voor 1999 ?

De heer Vermeiren besluit dat er met dit instrument aan het eigendomsrecht wordt getornd. Hij verwijst naar de rechtspraak van het Arbitragehof, het Hof van Cassatie en de Raad van State, waaruit duidelijk blijkt dat de grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie niet uitsluiten dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld voorzover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Er dient een redelijk verband te bestaan tussen de aangewende middelen en het beoogde doel. De vraag rijst dus of het initiatief van de minister verzoenbaar is met de bepalingen van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Volgens de heer Etienne Van Vaerenbergh moet alles op alles worden gezet om de Vlaamse rand Vlaams te houden. Daarvoor moeten alle mogelijke middelen en instrumenten worden ingezet, waaronder het recht van voorkoop. In dit dossier heiligt het doel de middelen. De spreker steunt dan ook ten volle dit aspect van het beleid van de minister. Op zich is het instrument van het recht van voorkoop wel onvoldoende en moet het met andere instrumenten worden aangevuld.

De heer Van Vaerenbergh wijst erop dat er in het verleden ook al inventieve maatregelen werden voorgesteld, ondanks het feit dat het Vlaamse Gewest niet over de totaliteit van de bevoegdheden beschikte. Uit het door de heer Vermeiren hierboven aangehaalde voorbeeld inzake de registratierechten kan worden besloten dat de Vlaamse bevoegdheden moeten worden uitgebreid tot de registratierechten. Hierover wordt overigens gedebatteerd in de Commissie voor Staatshervorming.

De heer André Kenzeler verklaart absoluut voorstander te zijn van het recht van voorkoop. Dat voorkooprecht is een sociale maatregel maar kan ook een instrument inzake ruimtelijke ordening zijn, bijvoorbeeld als men bepaalde aspecten van het straatbeeld zou willen bewaren.

Mevrouw Vera Dua steunt het inzetten van instrumenten als het voorkooprecht (en het sociaal beheersrecht) in het huisvestingsbeleid. Zij is ervan overtuigd dat een volledig vrije markt enkel gunstig is voor diegenen die de markt in handen heb-

ben. Volgens de spreker moet de overheid op de woningmarkt kunnen ingrijpen, niet in het minst omdat ons land in vergelijking met andere landen een zeer liberale woningmarkt kent. Ideaal zou zijn om te werken via de huurwetgeving, maar dat is een federale materie.

De spreker steunt het instrument van het voorkooprecht omdat het mogelijkheden biedt om een grotere sociale rechtvaardigheid te realiseren. Zij heeft wel bedenkingen bij diegenen die aan het instrument vooral een etnische invulling willen geven. Weliswaar moeten er in de Vlaamse rand initiatieven getroffen worden om de sociale verdringing tegen te gaan, maar de etnische invulling behoort zeker niet tot de prioriteiten van de spreker. In dit kader vraagt mevrouw Dua waar het voorkooprecht precies wordt toegepast. Tijdens de besprekingen van de VWC werden er wat de toepassing van het voorkooprecht betreft 2 opties vooropgesteld : de Vlaamse rand en bepaalde knelpuntgebieden waar er extra impulsen moeten gegeven worden inzake sociale huisvesting. Er zouden m.a.w. andere gebieden worden afgebakend die zich niet in de rand situeren en waar ook andere doelstellingen dan de Vlaamse aanwezigheid zouden worden nagestreefd. Vandaar vraagt de spreker of het voorkooprecht en het sociaal beheersrecht ook in andere gebieden en vanuit een andere (sociale) doelstelling kan worden toegepast.

Mevrouw Veerle Heeren vindt het recht van voorkoop een goed beleidsinstrument, niet alleen voor de rand maar bijvoorbeeld ook voor grensgemeenten. De provincie Limburg telt verschillende gemeenten waar de sociaal behoeftige inwoners niet meer de kans hebben om in de eigen gemeente te blijven wonen. Welke financiële middelen worden er ter beschikking gesteld voor het recht van voorkoop. Zijn er voldoende middelen beschikbaar bij de SHM's ?

De heer Christian Verougstraete merkt op dat het recht van voorkoop een inbreuk betekent op het eigendomsrecht. De Vlaams Blok-fractie maakt hierop slechts één uitzondering. Het recht van voorkoop kan worden uitgeoefend indien, zoals in de rand, een hoger Vlaams belang primeert. Men kan dus stellen dat het Vlaams Blok onvoorwaardelijk achter het eigendomsrecht staat, behalve in Vlaams-Brabant waar het hoger Vlaams belang primeert boven het eigendomsrecht.

De spreker vraagt of er in het kader van het voorkooprecht omzendbrieven zullen worden verspreid.

Vlabinvest

Volgens de heer Francis Vermeiren is Vlabinvest geen denderend succes te noemen. Dit initiatief heeft weinig veranderd aan de situatie op de woningmarkt in Vlaams-Brabant. Waarom heeft de minister het nodig geacht om de inkomensgrenzen te verhogen van de kandidaten voor Vlabinvest-woningen en -gronden, die via het Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid in Vlaams-Brabant ter beschikking worden gesteld van huurders, kopers of erfpachters ? Zo worden voor Vlabinvest-huurwoningen de maximale inkomensgrenzen verhoogd tot 1 miljoen frank voor een alleenstaande en voor een gezin van twee personen tot 1.450.000 frank. Tevens besliste de Vlaamse regering de huurprijzen voor het Vlabinvest-project “Nieuwstraat” te Sint-Genesius-Rode – naargelang het inkomen van de geïnteresseerden – met 3.000 tot 10.000 frank per maand te verlagen.

Dit ‘bijsturen’ van de huurprijzen voor Vlabinvest-woningen is volgens de spreker het beste bewijs dat het hele opzet werd gerealiseerd zonder ernstige studie of onderzoek van de werkelijke behoeften. Blijkbaar houdt de minister geen rekening met de inspanningen van de (26) gemeenten in de rand om sociale kavels ter beschikking te stellen van kandidaat-kopers. Zo streeft de gemeente Zaventem ernaar gronden bouwrijp te maken en de percelen tegen sociaal verantwoorde voorwaarden (tegen kostprijs) te verkopen aan minder begoede kandidaat-kopers, die omwille van de vigerende prijzen op de markt minder gemakkelijk ertoe komen een bouwgrond te verwerven. Het is echter bedroevend te moeten vaststellen dat het ministerie van Financiën deze gemeentelijke inspanning minder interessant maakt door de registratierechten niet te bepalen op basis van de reële verkoopprijs, maar op basis van de geschatte marktwaarde.

De spreker vraagt of dit ook het geval was voor de bouwgronden, die in het kader van Vlabinvest ter beschikking werden gesteld van bouwlustigen. Indien dit niet het geval is geweest, wil de spreker die discriminatie zeker aanklagen. Per slot van rekening werden de gronden die door Vlabinvest bouwrijp werden gemaakt ook niet verkocht tegen de marktwaarde, want het was toch de bedoeling van het Vlabinvest-project om goedkopere bouwgronden op de markt te brengen.

Volgens de heer Vermeiren wordt het nu voor een ruimer publiek duidelijk welke richting deze regering uitgaat. Wie een woning bezit en deze wil verkopen is blijkbaar in de ogen van de minister van

Huisvesting verdacht. Dit is een beleid gericht tegen het eigendomsrecht. Van zodra alle eigenaars zullen beseffen wat hen mogelijk te wachten staat, kan een reactie niet uitblijven. De VLD zal zich tegen een dergelijk beleid, dat brandhout maakt van de traditie van de ‘baksteen’ die bij ons leeft blijven afzetten.

De heer Vermeiren vraagt naar de kostprijs van de Vlabinvest-projecten, die volgens hem nog nauwelijks met sociale huisvesting hebben te maken. Een appartement dat 5 à 6 miljoen frank kost kan men nog bezwaarlijk een sociale woning noemen. Men heeft die projecten moeten prefinancieren. Tot welke correlatieve rentelast heeft dat geleid ? Worden die intresten doorgerekend in de kostprijs ? De spreker daagt de minister uit om hem de echte kostprijs van de Vlabinvest-woningen te bezorgen, inclusief de rentelasten. Hij vraagt ten behoeve van het verslag gegevens over het aantal Vlabinvest-woningen en de kostprijs ervan en over het aantal verkochte en leegstaande woningen.

De heer Vermeiren besluit dat men de Vlabinvest-kredieten beter zou overhevelen naar de VHM, met dien verstande dat de huisvestingsmaatschappij ze moet aanwenden in de Vlaamse rand.

De heer Etienne Van Vaerenbergh verklaart volledig achter de Vlabinvest-projecten te staan, zelfs al ligt de prijs die ervoor betaald moet worden hoog. Voor hem gaat het hier om een Vlaamse actie die het sociale overstijgt.

De heer Van Vaerenbergh verwijst naar de voorwaarde inzake de band met de streek om in aanmerking te komen voor een Vlabinvest-woning. Dit betekent dat enkel de mensen uit de 9 Vlabinvest-gemeenten er een beroep op kunnen doen.

De minister verduidelijkt dat de 9 gemeenten het werkgebied vormen waar Vlabinvest-woningen worden gerealiseerd. Het gebied waar men kan vandaan komen om zich in een Vlabinvest-woning te vestigen, overspant de 22 Vlaams-Brabantse gemeenten die onder het werkingsgebied van de vzw De Rand vallen.

De heer Van Vaerenbergh vraagt zich af of er niet nog een verdere uitbreiding moet gebeuren van de groep die aanspraak kan maken op een Vlabinvest-woning. Hij wijst erop dat er in het verleden al een hele groep Vlamingen uit de Vlabinvest-gemeenten is uitgeweken omdat ten tijde van hun uitwijking Vlabinvest nog niet operationeel was.

Domus Flandria

Mevrouw Veerle Heeren merkt op dat het urgentieprogramma voltooid is. Zij vindt het positief dat dit programma zal worden geëvalueerd. Schaduwwijde aan dit programma is evenwel de financiering. Het Rekenhof heeft er reeds in 1995 op gewezen dat de voor dit programma gebruikte debudgetteringstechniek de begroting Huisvesting minstens tot het jaar 2015 zal bezwaren. Het Rekenhof merkte tevens op dat de gewestinsbreng de 15 miljard frank gewaarborgde middelen uiteindelijk ruimschoots zal overschrijden. Kan de minister zeggen hoeveel dit programma de belastingbetaler uiteindelijk zal kosten ? Zullen de financiële lasten van dit programma andere huisvestingsinitiatieven niet hypothekeren ?

Mevrouw Heeren onderstreept het belang van de realisatie van 10.000 sociale woningen. Zij heeft wel bedenkingen bij de kwaliteit van een aantal van die woningen.

Woonvernieuwingsgebieden

De heer Etienne Van Vaerenbergh vraagt enige toelichting over de afbakening van de woningbouw- en woonvernieuwingsgebieden in de randgemeenten en de relatie met het Ruimtelijk Structuurplan.

Woningkwaliteit

De heer André Kenzeler wijst erop dat bij het aantreden van deze Vlaamse regering het verbeteren van de woningkwaliteit voorrang genoot. Dat voorname kreeg gestalte via de leegstandsheffing, het kamerdecreet en ten slotte de VWC. Niettemin blijven er nog 300.000 woningen over die in slechte staat zijn, zodat de inspanningen onverminderd moeten worden voortgezet en ook de nodige middelen moeten worden vrijgemaakt.

Mevrouw Veerle Heeren merkt op dat het verbeteren van de kwaliteit van het bestaande woningpatrimonium voor de minister een belangrijke strategische doelstelling is. Inzake het kwaliteitsstreven heeft het Vlaams Parlement intussen baanbrekend werk geleverd. Met het kamerdecreet werd immers paal en perk gesteld aan de mistoestanden die er in de sector van de verhuring van kamers en studentenkamers bestonden. In de VWC werd dit beleid ook voor andere woningen bevestigd. Het is nu heel belangrijk om de kwaliteitscontrole op het terrein waar te maken. Is de administratie daarvoor voldoende uitgerust ? Zal de minister deze controle van nabij opvolgen en erover waken dat er met

de nodige snelheid kan gewerkt worden ? Op welke manier worden de gemeentebesturen bijgestaan bij de kwaliteitscontrole en bij de aflevering van de conformiteitsattesten ? De spreker benadrukt de nood aan vorming voor de huisvestingsambtenaren van vooral de kleinere gemeenten.

De heer Christian Verougstraete verklaart het beleid inzake woningkwaliteit (strijd tegen verkrouting, opleggen van kwaliteitsnormen) te steunen.

Conformiteitsattesten

Mevrouw Vera Dua vraagt hoe er op het terrein met de conformiteitsattesten wordt gewerkt en welke moeilijkheden er daarbij tot uiting zijn gekomen.

Richthuurprijzen

Mevrouw Vera Dua merkt op dat het principe van de richthuurprijzen niet werd opgenomen in de VWC. De minister had zich geëngageerd om dat principe uit te werken in het kader van het kamerdecreet. Als de ervaringen daar positief waren, zou men overwegen om de richthuurprijzen ook op te nemen in de VWC. Mevrouw Dua meent echter begrepen te hebben dat de richthuurprijzen ook in het kader van het kamerdecreet zijn afgevoerd. Kan de minister hierover enige toelichting geven ?

Behoefte aan sociale woningen in relatie tot de middelen

Mevrouw Vera Dua herinnert aan de resolutie die het Vlaams Parlement aannam naar aanleiding van het themadebat armoede, waarin de Vlaamse regering werd opgeroepen tegen het jaar 2004 40.000 extra sociale woningen te realiseren. Vermits het de bedoeling was die woningen voor te bestemmen voor de meestbehoefsten, dient het volgens de spreker om 40.000 sociale huurwoningen te gaan. Verder is uit woonbehoeftestudies (van bijvoorbeeld de doelgroepen van het woonbeleid) gebleken dat er nog behoefte is aan 92.000 extra sociale huurwoningen. Het huisvestingsbeleid staat nu voor de enorme uitdaging om aan die behoeften te voldoen. De middelen voor investeringen in sociale huurwoningen zijn toegenomen van 2,4 tot 3 miljard frank. Volgens de toelichting bij de begroting wil de minister daarmee 322 extra sociale woningen realiseren. Indien er aan dit tempo wordt voortgewerkt zal men dus nooit de 40.000 extra woningen kunnen realiseren binnen de voorgestelde termijn. Hoe denkt de minister dat er kan tegemoet worden gekomen aan de vraag van het Vlaams Parlement ?

Mevrouw Veerle Heeren verheugt er zich over dat het investeringsvolume van de begroting huisvesting wordt opgetrokken met 1,2 miljard frank (huur- en koopsector samen). Daarmee wordt tegemoetgekomen aan een eis die de CVP de laatste jaren bij elke begrotingsbespreking naar voren bracht. Gezien de grote noden inzake sociale huisvesting, werd herhaaldelijk gepleit voor een substantiële verhoging van de kredieten. Dat die er nu ook gekomen is, is alvast een bemoedigend teken. Anderzijds zijn de behoeften enorm groot. Met de huidige stijging van het investeringsvolume zal men niet kunnen voldoen aan de vraag om tegen 2004 40.000 extra sociale woningen te realiseren. De spreker vraagt dat er op een creatieve manier zou worden gezocht naar extra middelen.

Mevrouw Heeren verwijst naar de lopende woonbehoeftestudies. Wanneer kunnen die worden afgerond? Blijkbaar zijn er al deelstudies rondgedeeld aan de zaakvoerders van de SHM's.

Beheersovereenkomsten

Mevrouw Veerle Heeren leidt uit de beleidsbrief af dat de beheerscontracten – tussen de VHM en het Vlaamse Gewest enerzijds en tussen de VHM en de SHM's anderzijds – tegen eind 1998 zullen worden ingevoerd. Intussen werd een audit uitgevoerd. Wat zullen de krachtlijnen van deze contracten zijn? Worden de huisvestingsmaatschappijen voldoende geïnformeerd over en voorbereid op het werken met beheerscontracten?

Leningen Vlaams Woningfonds

Mevrouw Vera Dua verwijst naar de maatregel waardoor het VWF goedkope leningen kan verstrekken aan gezinnen met 2 kinderen als zij zich in bepaalde steden vestigen. Zij is niet gekant tegen deze maatregel, maar op zich is die niet van aard om de stadsvlucht tegen te gaan. Enkel door de stad aantrekkelijker te maken voor opgroeiende kinderen zal men de mensen in de stad kunnen houden. De spreker vraagt welke impuls de bovengenoemde maatregel heeft opgeleverd naar vestiging van jonge gezinnen in de steden.

Mevrouw Veerle Heeren vraagt hoe de minister de verdere evolutie van het VWF ziet. Voorziet de regering in een verdere uitbreiding van de doelgroep voor het bekomen van goedkope leningen via deze instelling? Het VWF kan nu in 22 Vlaamse kernsteden goedkope leningen verstrekken aan gezinnen met twee kinderen. Eerder reeds werden er vanuit de CVP-fractie vragen gesteld rond de afbakening van deze steden. Die afbakening had

veel verfijnder gekund. Momenteel komen landelijke deelgemeenten van die 22 steden in aanmerking terwijl landelijke deelgemeenten die veel landelijker zijn dan de naburige gemeente dan weer niet aan bod komen. Kan de minister zeggen of deze maatregel een succes is? Worden er in die gebieden nog leningen aangevraagd bij de VHM? De spreker merkt op dat goedbedoelde maatregelen vaak terechte vragen kunnen oproepen.

Mevrouw Heeren verwijst naar de audit die recent bij de VHM werd uitgevoerd. Deze dient uiteindelijk te leiden tot een meer performante werking van de instelling. Een audit bij het VWF werd er tot op heden nog niet uitgevoerd. Gezien de toch niet onbelangrijke financiële middelen die deze instelling vanuit de begroting ontvangt, is het aangewezen dat ook die instelling doorgelicht wordt op zijn efficiëntie.

Sociale-Verhuurkantoren (SVK)

Mevrouw Veerle Heeren stelt vast dat meer en meer lokale besturen het initiatief nemen om een SVK op hun grondgebied op te richten. De SIF+gemeenten spreken daarvoor vaak de SIF-middelen aan. De beschikbare middelen in het kader van de SVK-regeling laten evenwel niet toe om elk van deze initiatieven officieel te erkennen en financieel te ondersteunen. Is een verhoging van de beschikbare kredieten haalbaar? Kunnen de initiatieven die her en der toch ontstaan niet op een of andere manier ondersteund worden?

Huursubsidies

Mevrouw Vera Dua stelt dat de houding van de Agalev-fractie tegenover dit instrument genuanceerd is. Enerzijds bestaat het gevaar dat men met dergelijke subsidies de eigenaars subsidieert, zodat de middelen niet terecht komen waar dat zou moeten. Anderzijds dient men het instrument zo optimaal mogelijk te gebruiken gelet op het beperkte aanbod sociale woningen en de grote vraag. De spreker merkt op dat de huursubsidies op het terrein nauwelijks bekend zijn. Het is vandaar belangrijk dat de sociale werkers van de OCMW's hierover geïnformeerd worden.

Mevrouw Dua merkt op dat in de huursubsidiereglementering nu voorzien is dat enkel degene die in een slechte woning woont en verhuist naar een betere woning, in aanmerking kan komen voor huursubsidies. Dat betekent dat een gezin met een bescheiden inkomen maar woonachtig in een goede woning die voor hen te duur is, niet kan genieten van huursubsidies. Het gezin moet dan

eerst wegens wanbetaling uitgezet worden en verhuizen naar een slechte woning, waarna men pas voor huursubsidies in aanmerking komt in een betere woning. De spreker vraagt dat de reglementering zou worden herzien, zodat dergelijke absurde situaties kunnen vermeden worden.

Verzekering tegen inkomensverlies

Mevrouw Veerle Heeren vindt de verzekering tegen inkomensverlies een belangrijk instrument in het kader van de eigendomsverwerving. Voor heel wat kandidaat-eigenaars zal dit een “rustbrengend” instrument zijn. Wie zijn/haar inkomen verliest, zal niet meer onmiddellijk geconfronteerd worden met de dreiging ook nog eens de eigen woning te verliezen doordat de middelen voor de verdere afbetaling ontbreken. De minister moet de mogelijkheden die deze verzekering kan bieden voldoende bekendmaken. Dat zou kunnen gebeuren via de gemeenten en OCMW's. Ook de banksector kan hierin een rol spelen. Op het ogenblik dat iemand een hypothecaire lening afsluit, kan die sector voor diegenen die aan de voorwaarden voldoen de formulieren aanbieden die nodig zijn voor het afsluiten van een verzekering tegen inkomensverlies.

Tussenkomst in de leningslast (TIL)

Mevrouw Veerle Heeren merkt op dat de tussenkomst in de leningslast sedert de recente halvering van de aan de aanvragers uitgekeerde bedragen, veel van zijn betekenis heeft verloren. Volgens haar is het systeem trouwens nooit echt een efficiënt instrument van eigendomsverwerving geweest. Een dergelijke maandelijkse tegemoetkoming is wellicht te klein om als doorslaggevende factor te dienen om een woning te verwerven. Kan er niet aan gedacht worden om de financiële middelen die momenteel nog voor deze tussenkomst zijn bestemd, een andere bestemming te geven? Kunnen deze niet aangewend worden om andere eigendomsbevorderende stimulansen uit te bouwen?

Territoriale planning – coördinerende rol van de gemeentebesturen

Mevrouw Veerle Heeren vraagt welke verdere invulling de territoriale planning zal krijgen. Wat zal er gebeuren met de reservegronden van de huisvestingsmaatschappijen? Zullen de huisvestingsmaatschappijen deze daadwerkelijk kunnen aanwenden? Is er dienaangaande reeds overleg geweest met de minister van Ruimtelijke Ordening?

Hoe vervullen de gemeentebesturen de hun toevertrouwde coördinerende functie? Gebruiken de gemeenten deze mogelijkheid ook effectief om de woningnood op hun grondgebied te lenigen?

Renovatiebeleid in de steden

Mevrouw Veerle Heeren stelt vast dat het renovatiebeleid in de steden verder zal worden aangemoedigd. Ook in het verleden werden er daartoe reeds belangrijke inspanningen geleverd. Hebben deze reeds iets opgeleverd? Kan de minister zeggen welke steden er aangaande renovatie de meeste initiatieven nemen?

Mevrouw Heeren stelt vast dat het 9 miljard-programma voor vernieuwbouw en renovatie in stads- en dorpskernen volledig is vastgelegd. Waar in Vlaanderen werd het gros van deze middelen geïnvesteerd? Heeft dat ook effecten gehad naar een vergroting van de aantrekkingskracht van de gerenoveerde kernen? Zal dit programma een verlengstuk krijgen, en zo ja, heeft de VHM daarvoor nog voldoende middelen?

De heer Christian Verougstraete vraagt in welke mate het gevoerde beleid de stadsvlucht heeft kunnen afremmen.

Nieuwe huurbesluit

Mevrouw Veerle Heeren vraagt wanneer de invoering van een nieuw huurbesluit mag worden verwacht. Wat zullen daarvan de krachtlijnen zijn? De commissie organiseerde op initiatief van de heer Olivier een gedachtewisseling over artikel 99 van de VWC en meer bepaald over de inkomensgrenzen. Zullen de inkomensgrenzen verhoogd worden en zal de van kracht zijnde eigendomsvoorwaarde herdacht worden? Zullen de inkomensgrenzen van kracht in de eigendomssector geïndexeerd worden?

VHM-middelen voor de schoolgebouwen

Mevrouw Vera Dua herinnert eraan dat vanaf het jaar 1996 er gedurende 3 jaar 800 miljoen frank VHM-middelen zouden gaan naar schoolgebouwen. De commissie heeft tegen deze ‘inbraak’ in de VHM-begroting nog geprotesteerd bij de Commissie voor Financiën en Begroting, en ook de minister van Huisvesting leek niet echt gelukkig met deze ingreep. Wat is er uiteindelijk met deze middelen gebeurt? Welke schoolgebouwen zijn ermee gerenoveerd? Mag men ervan uitgaan dat er in de toekomst geen aanspraak meer wordt gemaakt op VHM-middelen voor dergelijke initiatieven?

Wonen voor ouderen – aanpasbaar bouwen

Mevrouw Veerle Heeren vraagt of er specifieke maatregelen worden ontwikkeld om het aanpasbaar bouwen aan te moedigen? Werd er reeds onderzocht in hoeverre aanpasbaar bouwen een meerkost zou betekenen? Zijn er in de SHM's al praktijkvoorbeelden inzake het aanpasbaar bouwen en wat zijn daar desgevallend de resultaten van?

Campingbewoners

Mevrouw Veerle Heeren verwijst naar de werkgroep die in het kader van de campingbewoning oplossingen moet aanreiken. Zijn er dienaangaande reeds voorstellen geformuleerd? Hoe staan de gemeentebesturen met relatief veel campingbewoning op hun grondgebied tegenover de initiatieven die de regering dienaangaande wenst uit te werken?

De heer Francis Vermeiren verwijst naar uitspraken van de minister van Ruimtelijke Ordening naar aanleiding van de problematiek van de weekendhuisjes. Die minister heeft verklaard dat hij in het kader van de ruimtelijke ordening weinig kan doen aan de sociale problemen van campingbewoners maar dat die groep wel dringend geholpen moet worden. Waar vindt dit zijn vertaling in de begroting? Welke middelen worden er vrijgemaakt om de betrokken campingbewoners enige gemoedsrust te bieden?

ADL-wonen

Mevrouw Veerle Heeren verklaart dat er in het verleden reeds inspanningen werden geleverd om het zelfstandig wonen van mensen met een fysieke handicap aan te moedigen. Die inspanningen zouden nog kunnen worden opgedreven. Nog meer inspanningen voor het ADL-wonen zijn daarvoor een middel. Het zou nog beter zijn als de premies, die men kan genieten om de woning aan te passen aan een inwonend gehandicapt gezinslid, substantieel worden verhoogd. Om fundamentele ingrepen te doen, zijn de huidige premies te beperkt.

Informatieverstrekking

Positief is volgens mevrouw Veerle Heeren de intentie van de minister om blijvende aandacht te schenken aan de informatieverstrekking aan particulieren. Heel wat mensen krijgen momenteel immers niet waar ze recht op hebben omdat ze het bestaan van bepaalde premiestelsels niet kennen. Dat is des te meer te betreuren waar het die tege-

moetkomsten betreft die specifiek op de minder-begoeden zijn gericht (bijvoorbeeld huursubsidies). De gemeenten en vooral de OCMW's zouden voldoende middelen moeten hebben om de diverse tegemoetkomingen lokaal bekend te maken.

De heer Georges Cardoen stelt vast dat heel wat kleine gemeenten geen weet hebben van de verschillende instrumenten die vervat zitten in de VWC.

Gemeentelijk huisvestingsbeleid

De heer André Kenzeler meent dat in tal van gemeenten nog steeds niet voldoende middelen aanwezig zijn om een goed huisvestingsbeleid te voeren. Hij dringt erop aan dat er ten aanzien van de Limburgse gemeenten een beleid van positieve discriminatie zou worden gevoerd.

De heer Kenzeler merkt op dat van de gemeenten een woonbehoeftestudie wordt gevraagd. Hiervoor moeten allerlei gegevens worden bijeengebracht en uitgaven worden gedaan, hetgeen een belemmering vormt voor de wil van de gemeentebesturen om snel op de bal te spelen.

De heer Christian Verougstraete vraagt welke ondersteuning de gemeenten krijgen in het kader van de richtlijnen die zij ontvangen inzake het woonbeleid.

Vreemdelingen in de sociale huisvesting

De heer Christian Verougstraete vraagt naar het percentage vreemdelingen dat in de sociale huisvesting is gehuisvest.

Op de vraag van de heer Kenzeler wat precies met vreemdelingen wordt bedoeld, antwoordt de heer Verougstraete dat het gaat om de personen die niet over de Belgische nationaliteit beschikken.

2. Antwoorden van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

Recht van voorkoop

De minister wijst erop dat in de VWC, die door het Vlaams Parlement werd goedgekeurd, een heel hoofdstuk is gewijd aan het recht van voorkoop. Een aantal commissieleden hebben trouwens voorstellen van decreet ingediend die hetzelfde doel beogen (zie bijvoorbeeld het voorstel van decreet van de heren Suykerbuyk, Van Vaerenbergh en Dielens houdende maatregelen om het woonrecht

maximaal te verzekeren door, onder bepaalde voorwaarden, voorrangregels en een voorkooprecht voor huisvesting in te voeren – *Parl. St.*, VI. Parl., 1996-1997, nr. 663/1). Het is dan ook overdreven te stellen dat het recht van voorkoop op een sluikse of verdoken manier zou zijn ingevoerd.

Het recht van voorkoop is volgens de minister een instrument om onder andere de problematiek van de sociale verdringing in de Vlaamse rand tegen te gaan. Het is reeds ten overvloede aangetoond dat de prijzen in deze regio hoger liggen dan het Vlaamse gemiddelde. Tijdens de bespreking van de VWC werd er overigens uitdrukkelijk op gewezen dat dit instrument in de rand zou kunnen worden ingezet. Er wordt hierbij prioriteit gegeven aan de faciliteitengemeenten in Vlaams-Brabant, de gemeenten met een bijzonder taalstatuut en de gemeenten die onder de vzw De Rand ressorteren. Gelet op de problematiek van de sociale verdringing, is het in die gemeenten essentieel dat de SHM's zicht hebben op wat er daar op de woningmarkt gebeurt.

De minister verwijst naar de uitzonderingen inzake het voorkooprecht die zijn opgenomen in artikel 85, § 2, van de VWC. Daarin is uitdrukkelijk bepaald dat het recht van voorkoop niet geldt als het goed verkocht wordt aan een descendent of aan de echtgenoot van de eigenaar, aan een van de mede-eigenaars of aan een descendent van een van hen.

De minister ontkent ten stelligste dat het recht van voorkoop van aard is om bouwlustigen af te schrikken. Bij de SHM's zijn de middelen wel degelijk voorhanden om het recht van voorkoop ook effectief uit te oefenen. De minister brengt in herinnering dat er ook specifieke subsidies worden gegeven voor de aankoop van percelen grond in een aantal van diezelfde 26 gemeenten. Deze maatregel moet in samenhang met het recht van voorkoop worden bekeken.

De minister betwijfelt dat eigenaars nadelige gevolgen zouden kunnen ondervinden van het recht van voorkoop, met uitzondering misschien van immobiliënvennootschappen. Eigenaars zullen kunnen verkopen aan de gangbare en bekende prijzen.

De minister verklaart met het recht van voorkoop geen originaliteit na te streven. Het komt er wel op aan het recht van voorkoop te realiseren, zoals dat al 20 jaar door een aantal parlementsleden wordt nagestreefd.

De vraag werd gesteld in welke mate het recht van voorkoop ook voor andere gebieden kan gelden. Die mogelijkheid bestaat volgens de minister wel degelijk. Er is uitbreiding buiten de Vlaamse rand mogelijk, bijvoorbeeld in bepaalde woningbouwgebieden op voorstel van de gemeente, en in woonvernieuwingsgebieden, waar er geen 20% sociale huisvesting is.

De heer Francis Vermeiren doet een oproep aan de commissieleden om dit deel van de begroting af te wijzen, omdat er een flagrante schending van het eigendomsrecht in vervat zit.

De minister merkt op dat de mogelijkheid om het voorkooprecht ook buiten de rand toe te passen reeds in de VWC is voorzien. Er is geen sprake van een algemene toepassing van het voorkooprecht in geheel Vlaanderen. Wel zal het voorkooprecht een beperkte toepassing krijgen in bepaalde gebieden en dit in samenspraak met de gemeenten. Tot op heden is de Vlaamse rand echter de enige zone die nu al specifiek is afgebakend met het oog op het voorkooprecht.

Op de vraag van de heer Vermeiren waarom er geen overleg werd gepleegd met de 22 randgemeenten inzake het voorkooprecht, antwoordt de minister dat die 22 gemeenten in het besluit voor de subsidie van bouwgrond zelf als een bijzonder gebied werden afgebakend. Voorlopig zijn er nog geen andere bijzondere gebieden afgebakend, maar in de toekomst zal dat wel gebeuren.

Inzake het schattingsverslag en de relatie met het Comité van Aankoop, stelt de minister dat bij openbare verkoop een voorafgaande schatting eigenlijk overbodig is. De prijsvorming gebeurt immers op basis van de biedingen. Als algemeen principe geldt dat een schattingsverslag richtinggevend is en dus niet bindend. Men kan uiteraard gebruikmaken van een voorafgaande schatting, maar de overheid zal aankopen aan de prijs zoals die kenbaar werd gemaakt. Dat belet dus niet dat de overheid gebruik maakt van een schattingsverslag.

De minister merkt ten slotte op dat er geen speciaal budget is voorzien voor de uitoefening van het recht van voorkoop. Het is de bedoeling dat de bestaande budgetten voor de aankoop hiervoor optimaal aangewend kunnen worden.

Vlabinvest

De minister stelt dat er in het kader van Vlabinvest een samenwerkingsovereenkomst is afgesloten met

de SHM's. Dat betekent ook dat de Vlabinvest-kredieten al door de SHM's kunnen worden aangewend. De minister wijst op de moeilijkheden om inzake sociale huisvesting in de facilitatengemeenten met de gemeentebesturen samen te werken. Er wordt m.a.w. niet langer gewerkt volgens het oude stramien zoals door de heer Vermeiren werd geschetst. Er werd integendeel een gevarieerd instrumentarium gecreëerd om per gemeente het best te kunnen inspelen op de plaatselijke situatie. Het doel daarbij is om sociale verdringing tegen te gaan door jonge mensen de gelegenheid te geven in de betrokken gemeenten te blijven wonen.

De minister beaamt dat ook de gemeenten in de Vlaamse rand belangrijke huisvestingsprojecten realiseren, maar zij kunnen dit vaak doen met steun van de Vlaamse overheid zodat er betaalbare percelen kunnen worden ter beschikking gesteld.

De minister verklaart een volledig overzicht van de Vlabinvest-projecten ter beschikking te stellen voor het verslag.

Vanuit de Vlabinvest-diensten is een globaal voorstel geformuleerd met betrekking tot de concrete aanwending van de middelen ten bedrage van één miljard frank. In dat kader is ook het samenwerkingsakkoord met de verschillende SHM's van belang.

Campingbewoning – problematiek van de weekendhuisjes

De minister merkt op dat uiterlijk tegen 31 december 1999 het campingdecreet dient te zijn nageleefd. Hij stelt dat er in het kader van deze problematiek (en die van de weekendhuisjes) een samenwerking tussen de verschillende departementen nodig is. Vandaar werd een interdisciplinaire technische werkgroep samengesteld. De problemen zullen systematisch en gemeente per gemeente worden bekeken zodat er een scenario van oplossing kan worden uitgewerkt dat aan de lokale situatie is aangepast. In de gemeente Zemst bijvoorbeeld is er een akkoord dat er een aantal sociale woningen zal worden gebouwd. Aan het gemeentebestuur werd gevraagd daarvoor de nodige zones te voorzien binnen het gewestplan en het BPA. Tegelijk is er een akkoord met de betrokken SHM Providentia om die sociale woningen te bouwen.

Volgens de minister wordt er nu voor de betrokkenen duidelijkheid gecreëerd. In een aantal gevallen zal men, mits voldaan wordt aan specifieke voorwaarden, tot regularisaties kunnen overgaan. In andere gevallen zal dat niet mogelijk zijn en zullen

er vanuit de sector huisvesting en in samenwerking met de betrokken gemeenten oplossingen worden geboden. Voor die mensen is er in het kader van het sociaal huurbesluit al een voorrangregeling voorzien. Tevens is het mogelijk beroep te doen op huursubsidies voor mensen die van een camping verhuizen naar een sociale of private woning.

De minister doet nog opmerken dat deze aangelegenheid wat inventarisatie betreft, ressorteert onder Toerisme Vlaanderen. Vanuit de sector Huisvesting probeert men een hoofdzakelijk complementaire rol te spelen via projecten zoals in Zemst (zie hierboven).

Mevrouw Veerle Heeren vraagt in welke mate de regering overweegt dezelfde maatregelen te voorzien voor de uitgedreven bewoners van weekendhuisjes. Men kan die groep toch niet beschouwen als een prioritaire doelgroep voor de sociale huisvesting zoals dat het geval was met de permanente campingbewoners. De problematiek van de weekendhuisjes is van een andere orde en heeft vooral met ruimtelijke ordening te maken. Het lijkt dan ook niet aangewezen om die groep op de prioriteitenlijst inzake sociale huisvesting te plaatsen. Het zou onaanvaardbaar zijn dat diegenen die momenteel op de wachtlijsten staan nog meer geduld moeten oefenen omwille van de bewoners van weekendhuisjes.

De minister merkt op dat de groep van permanente bewoners van weekendhuisjes mensen omvat die afkomstig zijn uit zeer diverse bevolkingsgroepen. In die groep vindt men ongetwijfeld een aantal schrijnende sociale gevallen terug die vaak geen andere huisvestingsmogelijkheid heeft. Voorlopig heeft de regering hierover geen standpunt bepaald. Er is momenteel geen sprake van om die groep als geheel als een prioritaire doelgroep te beschouwen.

De heer Peter Dufaux merkt op dat de burgemeester van de gemeente waarin een weekendhuisje wordt afgebroken, vaak op zoek gaat naar een sociale woning voor de betrokkenen. De facto krijgt die groep vandaag dus prioriteit. Niettemin sluit de spreker zich aan bij het betoog van mevrouw Heeren dat er geen sprake van kan zijn die groep in zijn geheel prioriteit te verlenen. Veel van de permanente bewoners van weekendhuisjes kunnen inderdaad niet als een prioritaire doelgroep worden beschouwd. Dat neemt niet weg dat er zich onder de uitgedreven mensen bevinden die geen andere huisvesting konden en kunnen betalen. Voor die laatste groep kan eventueel een uitzondering worden gemaakt.

De minister meent dat men zich niet aan veralgemeningen mag bezondigen. Er is immers een categorie van bewoners van weekendhuisjes die geen enkele andere mogelijkheid heeft. Als er een uitdrijving gebeurt wordt de burgemeester of OCMW-voorzitter aangesproken om voor de betrokkenen een huisvestingsmogelijkheid te zoeken, hetgeen niet altijd eenvoudig is. Die burgemeester of OCMW-voorzitter bevindt zich in een moeilijk parket als een en ander niet beleidsmatig wordt begeleid.

De heer Francis Vermeiren meent dat deze discussie eerder in een andere commissie moet worden gevoerd. Hij is van oordeel dat de gemeentebesturen gedurende decennia in de fout zijn gegaan toen zij niet optraden tegen de illegale bouw en bewoning van weekendhuisjes. Het gaat om toestanden die 20 à 30 jaar geleden zijn gegroeid zodat het vaak om oudere mensen gaat. Hij pleit dan ook voor een uitdovend karakter van de illegale bewoning van weekendhuisjes, hetgeen gezien de ouderdom van de bewoners geen kwestie meer is van tientallen jaren.

Ook mevrouw Vera Dua is eerder gewonnen voor een uitdoofbeleid. Zij betreurt dat de Vlaamse regering geopteerd heeft voor regularisaties op basis van gewestplanwijzigingen.

Mevrouw Veerle Heeren verklaart in eerste instantie bekommerd te zijn om de mensen die al jaren op de wachtlijsten staan. Die dreigen nu plots voorbijgestoken te worden door de bewoners van weekendhuisjes, hetgeen onaanvaardbaar is.

Domus Flandria

De minister verklaart dat er in dat kader 287 projecten werden gerealiseerd die 10.542 woningen vertegenwoordigen. Daarvan zijn er 1.325 sociale koopwoningen en 2.174 gerenoveerde sociale huurwoningen.

Relatie tussen ruimtelijke ordening en de gebieden die binnen de huisvestingssector worden afgebakend

De minister verklaart uitdrukkelijk dat de ruimtelijke ordening steeds prioriteit geniet. Er kan niet worden afgeweken van de bestemmingen inzake ruimtelijke ordening vermits die een decretale regeling kennen.

Woonbehoeftestudie

Deze studie is volgens de minister zo goed als afgerond. De studie zal zodra ze volledig klaar is ter beschikking worden gesteld van de commissieleden.

Relatie tussen het sociaal beheersrecht en de wet Onckelinckx

De minister somt vooreerst de moeilijkheden op die de wet-Onckelinckx met zich meebracht. Die wet schrijft voor dat er een volledige inventaris dient te zijn van de leegstaande woningen, vooraleer een opeisingsrecht kan worden uitgeoefend. Dat recht kan evenmin worden uitgeoefend als gemeente of OCMW nog over leegstaande gebouwen beschikt. Het aantal opgeëiste woningen dient ook in overeenstemming te zijn met het aantal daklozen op een bepaald moment. Al die problemen hebben gemaakt dat de wet-Onckelinckx zo goed als nooit in concreto werd toegepast.

Het sociaal beheersrecht biedt daarentegen een grotere rechtszekerheid en biedt de mogelijkheid vooraf een beroep te doen op de vrijwilligheid van de eigenaar. Enkel indien er manifeste onwil aanwezig is, zal men via het sociaal beheersrecht een waardevolle bestemming geven aan verkrottende panden.

Richthuurprijzen

De minister merkt op dat het principe van de richthuurprijzen werd ingeschreven in het kamerdecreet. Er wordt hieromtrent voorbereidend werk verricht, hoewel het zeker geen gemakkelijke opdracht is. Er wordt gestreefd naar een regeling in combinatie met het conformiteitsattest. Voor een huurder kan het alleszins een belangrijk instrument zijn.

Resolutie Themadebat Armoede en Uitsluiting

Het Vlaams Parlement heeft een resolutie aangenomen waarin er bij de Vlaamse regering wordt aangedrongen om tegen 2004 40.000 extra sociale woningen te voorzien. De minister verwijst naar de hiernavolgende inventaris van realisaties van de voorbije jaren.

	Huur	Koop	Renovatie (altijd huur)
1992	1.234	609	1.513
1993	1.122	378	1.294
1994	1.535	675	7.316
1995	1.488	431	7.143
1996	4.939	1.346	3.771
1997	5.285	1.073	4.436
1998	675	561	3.299
Totaal	16.278	5.073	28.772

Globaal totaal = 50.123

Voor de begroting 1999 is al een eerste stap naar de 40.000 extra woningen gezet door de verhoging van het krediet voor het VHM-investeringsprogramma met twee keer 600 miljoen frank. Daarnaast is er het programma met eigen middelen ten belope van 9 miljard frank.

Gebruik eigen middelen VHM

Volgens de laatste stand van zaken (d.d. 27/10/98) werd reeds voor 8,7 miljard frank aan operaties en werken vastgelegd van het 9 miljard-programma. Dit bedrag wordt als volgt besteed :

- 915.160.000 fr voor de nieuwbouw van 298 sociale huurwoningen
- 91.493.000 fr voor de vervangingsbouw van 26 sociale huurwoningen
- 1.467.052.496 fr voor de renovatie van 2.132 sociale woningen
- 3.678.334.000 fr voor aanvullende financiering van gesubsidieerde projecten
- 308.954.000 fr voor de nieuwbouw van 102 sociale koopwoningen
- 1.424.420.000 fr voor de financiering van 627 individuele saneringsleningen
- 11.300.000 fr voor de financiering van 4 individuele nieuwbouwleningen
- 789.877.500 fr voor de aankoop van onroerende goederen

VWF – maatregelen voor gezinnen met 2 kinderen

De minister stelt dat in het kader van het stedelijk

beleid de doelgroep van het Vlaams Woningfonds op 1 juli 1996 tijdelijk werd uitgebreid tot gezinnen met 2 kinderen ten laste in de kernsteden (Antwerpen, Mechelen, Gent, Sint-Niklaas, Aalst, Brugge, Kortrijk, Oostende, Leuven en Hasselt). Door het besluit van de Vlaamse regering van 27 januari 1998 werd het tijdelijk karakter opgeheven. Dit besluit bevestigde het principe dat een ontlenersgezin 3 kinderen ten laste dient te hebben, maar breidde de uitzondering op de regel uit : naast de kernsteden kon de minister ook woonvernieuwings- en woningbouwgebieden in de provincie Vlaams-Brabant aanduiden waar gezinnen met 2 kinderen ten laste een lening kunnen aangaan bij het Vlaams Woningfonds.

Het ministerieel besluit van 30 januari 1998 bepaalt het aantal kernsteden op 22, namelijk Aalst, Antwerpen, Blankenberge, Brugge, Dendermonde, Eeklo, Genk, Gent, Geraardsbergen, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Maasmechelen, Mechelen, Menen, Oostende, Ronse, Sint-Niklaas, Tienen, Tongeren, Turnhout en Vilvoorde.

Een tweede ministerieel besluit van 30 januari 1998 bepaalt dat in de woonvernieuwings- en woningbouwgebieden van de gemeente Drogenbos, Hoeilaart, Kraainem, Linkebeek, Overijse, Sint-Genesius-Rode, Tervuren, Wemmel en Wezembeek-Oppem de doelgroep van het Vlaams Woningfonds wordt uitgebreid tot gezinnen met 2 kinderen.

De minister verklaart dat hij een eventuele veralgemening van goedkope leningen voor gezinnen met 2 kinderen ten laste slechts overweegt na daarover grondig met het VWF van gedachten te hebben gewisseld.

De minister merkt op dat de maatregel veel succes heeft gekend in de grote steden.

Mevrouw Vera Dua verheugt zich erover dat de maatregel in de steden succes heeft opgeleverd. Waarom echter overweegt de minister een veralgemening tot alle gemeenten gezien het toch om een maatregel in het kader van het stedelijk beleid ging ?

De minister antwoordt dat er blijkbaar een concrete vraag is, ook van sommige commissieleden, om de maatregel uit te breiden tot alle gezinnen met 2 kinderen. Hij wenst zich over de opportuniteit van een veralgemening slechts uit te spreken na samenspraak met het VWF.

Huursubsidies

De minister wil werken aan een grotere bekendmaking van dit stelsel. Hij wijst erop dat het aantal aanvragen, onder andere dankzij initiatieven op het lokale niveau, de laatste tijd een belangrijke stijging heeft gekend. Ook het beschikbare budget is meegeëvolueerd. Tijdens deze begrotingsronde is er een stijging van de middelen voor huursubsidies met 55 miljoen frank. De minister kondigt een volgehouden inspanning aan om het systeem van huursubsidies nog beter bekend te maken.

Mevrouw Vera Dua vraagt of de minister overweegt het systeem te herzien gelet op de praktische problemen die het systeem momenteel met zich meebrengt.

De minister erkent dat er zich enkele technische problemen stellen die moeten worden opgelost. De administratie heeft daarvoor een voorstel uitgewerkt. Inzake uitbetalingen bijvoorbeeld wordt overwogen om voorschotten uit te keren.

Tekort aan middelen voor bouwpremies

Op vraag van de heer Francis Vermeiren verklaart de minister dat deze problematiek een oplossing heeft gekregen via een herverdeling van kredieten.

Verzekering tegen inkomensverlies

De minister stelt dat er tot op heden 5.800 aanvragen werden ingediend. Het is de bedoeling dit systeem zo ruim mogelijk bekend te maken. Er wordt aan gedacht om via de notarissen een gerichte campagne voor de verzekering te voeren. De bekendmaking van de verzekering tegen inkomensverlies gebeurt nu al via een folder opgesteld door de administratie die op 70.000 exemplaren werd gedrukt en op bouwbeurzen wordt verspreid. Ten slotte worden advertenties in dag- en weekbladen geplaatst.

Tussenkost in de leningslast

De minister erkent dat de efficiënte van de TIL in zijn huidige vorm zeker nader onderzoek verdient. Hij zal dit door de administratie laten onderzoeken. Hij stelt verder dat het meer richten van de TIL naar het ondersteunen van bijvoorbeeld eigenaars van woningen die niet voldoen aan de woningkwaliteitsnormen, zeker moet worden overwogen.

Coördinerende functie gemeenten

De minister verwijst op dit vlak naar de VWC. De SHM's zijn de bevoorrechte uitvoerders van het woonbeleid maar de gemeenten moeten het beleid inhoudelijk gestalte geven. Natuurlijk mag het stilzitten van de gemeenten er niet toe leiden dat de SHM's geen initiatieven mogen nemen.

Informatie aan de gemeenten

De minister stelt dat er inzake informatieverstrekking maximale inspanningen worden geleverd. Bij wijze van voorbeeld verwijst hij naar de informatiecampagne en vormingssessies inzake de kwaliteitsnormen. Er bestaat tevens een interprovinciale werkgroep waarin ambtenaren van de buitendiensten zijn vertegenwoordigd. In die werkgroep wordt aandacht besteed aan de vorming- en informatieopdracht ten aanzien van de lokale huisvestingsambtenaren.

ADL-projecten

De minister verklaart dat recent een nieuw besluit werd goedgekeurd, dat een betere toepassing van die projecten mogelijk maakt. Hij beklemtoont dat wat het aantal projecten betreft, de sociale huisvesting een volgende rol heeft. De sector is afhankelijk van het aantal ADL-erkenningen door het Fonds voor de Integratie van Personen met een Handicap.

Wonen van ouderen

De minister stelt dat er een intensieve sensibiliseringscampagne rond wonen van ouderen zal worden opgezet, waarbij onder meer aandacht zal uitgaan naar de bestaande premiestelsels. In diverse provincies is men reeds enkele jaren actief in het informeren en sensibiliseren van het publiek.

Een belangrijke rol wordt toebedeeld aan de VHM en de sociale huisvestingsmaatschappijen. De VHM heeft het principe van aanpasbaar wonen in haar 'ontwerpverrichtingen' opgenomen.

Reservegronden van de VHM en SHM's

De minister verklaart dat hierover momenteel onderzoek wordt verricht. Er zal worden verholpen aan de vroegere problemen inzake inventarisatie.

Beheersovereenkomsten

Er zal een beheersovereenkomst worden afgesloten tussen de Vlaamse regering en de VHM. Tege-

lijk voert de VHM onderhandelingen met een aantal SHM's met het oog op een resultaatgerichte beheersovereenkomst.

Percentage niet-Belgen in de sociale huisvesting

Nationaliteit is geen voorwaarde bij de toewijzing van sociale woningen.

3. Replieken

De heer Francis Vermeiren is van oordeel dat er in de huisvestingssector tal van mogelijkheden worden gecreëerd die niet voldoende benut worden. Men zou beter meer armslag en verantwoordelijkheid geven aan de VHM en de SHM's. Momenteel zijn er bij de SHM's onvoldoende middelen aanwezig om te renoveren, hetgeen toch prioriteit moet genieten.

De spreker verwijst naar het besluit van 6 oktober 1998 van de Vlaamse regering inzake het voorkeepsrecht en het sociaal beheersrecht. Hij meent dat dit besluit en de bijlagen ervan tal van problemen zullen oproepen. De statistische detectoren van het kadaster komen niet overeen. De grenzen van de woongebieden en woonuitbreidingsgebieden volgens het geldende gewestplan stemmen evenmin overeen. Hetzelfde geldt voor de grenzen van de rechtsgeldige BPA's. Concreet betekent dit dat de beantwoording van de notariële aanbieding door de gemeenten met het oog op het voorkeepsrecht en het sociaal beheersrecht een zeer ingewikkeld vergelijkend onderzoek zal vereisen. De administratie zal opgezaagd worden met allerlei vragen vanwege notarissen en anderen over de juiste bestemming van de gebieden. De gemeenten worden nu al overstelpt met tientallen problemen inzake de toepassing van het voorkeepsrecht en het sociaal beheersrecht.

III. Stemmingen

– Een amendement voorgesteld door de Vlaamse regering strekt ertoe in artikel 52 op de laatste regel het nummer van basisallocatie 34.70 van programma 24.70 te vervangen door 34.01 (15/6). De minister verklaart dat deze nummering wordt aangepast in functie van de gewijzigde nummering van de basisallocatie.

Het amendement wordt bij indicatieve stemming eenparig aangenomen met 13 stemmen.

– Een amendement voorgesteld door de Vlaamse regering strekt ertoe het laatste lid van artikel 118 te vervangen (15/6). Via dit amendement wordt de DAB gemachtigd een bedrag van maximaal 140 miljoen frank vast te leggen, te ordonnanceren en te betalen met betrekking tot de betaling van subsidies aan de SHM's voor de realisatie of renovatie van sociale woningen.

Het amendement wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 4 bij 1 onthouding.

– Een amendement voorgesteld door de heren Van Vaerenbergh, Bogaert en Van Grembergen strekt ertoe om in afdeling I, programma 62.60 de som van de niet-gesplitste kredieten van 115,3 miljoen frank te brengen op 500 miljoen frank (15/4). De heer Van Vaerenbergh merkt op dat de terreinen van de VUB/ULB in Sint-Genesius-Rode in aanmerking zouden kunnen komen als grond voor de sociale huisvesting, zodat zij kunnen ingeschakeld worden in het beleid ter versterking van het Vlaams karakter van de rand. De indiener merkt op dat er naar aanleiding van de vorige begroting een gelijkaardig amendement werd ingediend. De minister beloofde toen een haalbaarheidsstudie, die inmiddels is afgerond. Via het amendement wordt in de middelen voorzien om ook effectief actie te ondernemen.

De minister meent dat het niet nodig is om daarvoor extra kredieten in de begroting in te schrijven. Het is immers de bedoeling dat Vlabinvest overgaat tot een gedeeltelijke aankoop van de betrokken gronden. Er wordt momenteel onderzocht welk deel precies kan worden aangekocht. Daarvoor moet er eerst inzake ruimtelijke ordening duidelijkheid worden gecreëerd. Zodra dat het geval is zal beslist worden welk gedeelte van de gronden door Vlabinvest zal worden aangekocht.

Het amendement wordt bij indicatieve stemming verworpen met 2 stemmen tegen 8 bij 3 onthoudingen.

De heer Francis Vermeiren verklaart zich te hebben onthouden gezien het geringe vertrouwen dat hij in Vlabinvest heeft.

Het aldus geamendeerde aan de commissie toegevoegde gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 (bevoegdheden minister Leo Peeters – Huisvesting) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

DEEL 3 : STEDELIJK BELEID

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

1. Opvolging SIF-beleid

De minister verwijst in eerste instantie naar de hoorzitting van 9 november 1998 met mevrouw Linda Boudry, coördinator van de SIF-cel, en de heer Guido Decoster, directeur-generaal van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, over de evaluatie 1997 betreffende het Sociaal Impulsfonds. Hij beklemtoont dat de administratie erin geslaagd is een kritische en objectieve evaluatie te maken over de werking van het SIF en daarbij niet heeft nagelaten om op bepaalde knelpunten te wijzen. Hij herinnert verder aan de afspraak om na afloop van de begrotingsbesprekingen de bespreking van het evaluatierapport 1997 voort te zetten.

De minister stelt dat de Vlaamse regering zich in 1999 zal moeten bezinnen over de actualisering van de criteria om als SIF+-gemeente erkend te kunnen worden. Hij benadrukt dat het SIF decretaal is vastgelegd voor een langere periode dan de huidige legislatuur. Dit neemt uiteraard niet weg dat er aan het initiële SIF-decreet bepaalde wijzigingen kunnen worden aangebracht.

Voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie is er in de begroting een verhoging voorzien van het krediet van 80 naar 100 miljoen frank per jaar.

In de begroting is een budgettaire verhoging van 1 miljard frank voor het SIF opgenomen. In het SIF-decreet is immers bepaald dat het SIF tot 1999 jaarlijks zou aangroeien met één miljard frank. Na 1999 zal het SIF verder groeien op basis van indexerings. Momenteel is er in het kader van het SIF een bedrag van 7,4 miljard frank aan kredieten voorzien. In dat bedrag zijn eveneens de middelen voor het armoedebelaid opgenomen. Vroeg of laat zal men zich moeten uitspreken over de vraag of die 'armoedemiddelen' binnen het SIF moeten blijven of een aparte regeling moeten krijgen.

2. Vlaams inclusief stedelijk beleid

Wat dit aspect betreft, verwijst de minister naar de hoorzitting van 9 november 1998 (de ISOSIF-benadering) en naar de opsomming in de beleidsbrief Stedelijk Beleid van de maatregelen die de

Vlaamse regering reeds trof in het kader van het inclusief beleid.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

Stedelijk beleid versus plattelandsbeleid

De heer Tuur Van Wallendael merkt op dat de nood aan een specifiek stedelijk beleid intussen voldoende wetenschappelijk onderbouwd is. Ondanks dit gegeven moet hij vaststellen dat er met betrekking tot dat stedelijk beleid door een aantal parlementsleden vaak een negatieve koppeling wordt gemaakt : als de stad zoveel extra middelen krijgt moeten ook de buitengemeenten extra middelen krijgen. De spreker betreurt dit en pleit voor een positieve benadering : het feit dat er in de steden grote problemen zijn, betekent niet dat er elders geen problemen zijn. De spreker erkent dat er ook op het platteland in toenemende mate verspreide (en dus verborgen) armoede voorkomt. Het probleem dat zich stelt is de armoede en de plaats waar die voorkomt is van secundair belang. Het plattelandsbeleid mag niet ten koste gaan van het stedelijk beleid. Er is nood aan een complementair beleid.

De heer Ward Beysen meent dat er in de loop van de legislatuur een spanningsveld is gegroeid tussen het stedelijk beleid en wat men het plattelandsbeleid zou kunnen noemen. Volgens de spreker moeten beide de nodige aandacht krijgen. Het ene mag het andere niet uitsluiten.

Mevrouw Veerle Heeren stelt dat er geen opbod mag gebeuren tussen het stedelijk beleid en het plattelandsbeleid. Beide gebieden hebben hun eigen problematiek en nood aan een specifiek, gedifferentieerd beleid.

De heer Georges Cardoen verklaart de huidige acties ten behoeve van de grootsteden zeker niet te willen bestrijden. Dat neemt evenwel niet weg dat er ook op het platteland armoede voorkomt en dat er ook daarvoor een beleid dient ontwikkeld te worden.

Resultaten van het gevoerde stedelijk beleid

De heer Tuur Van Wallendael stelt dat de Vlaamse regering in de voorbije jaren geprobeerd heeft een stedelijk beleid te voeren. Ze is daar tot op zekere hoogte ook in geslaagd. Dat de problemen nog niet

opgelost zijn lijkt de spreker niet onlogisch. Wat gedurende tientallen jaren is scheefgegroeid kan men op enkele jaren tijd niet volledig rechtekken. Vertrekkende vanuit de ervaringen in zijn eigen buurt, meent de spreker toch te kunnen vaststellen dat er dankzij het SIF iets ten goede aan het veranderen is. Er is een proces op gang gebracht dat duidelijk in de goede richting gaat.

De heer Ward Beysen merkt op dat naarmate de legislatuur vordert de beleidsbrief stedelijk beleid beknopter wordt. Daaruit leidt hij af dat de regering enigszins uitgeblust is inzake het stedelijk beleid. Hij verwijst verder naar het werkbezoek dat de commissie bij het begin van de legislatuur bracht aan de stad Antwerpen (en Gent). Daarbij werd ook de buurt van de heer Van Wallendael bezocht. De spreker suggereert dat de commissie daar nog eens zou afstappen zodat de visu de evolutie op het terrein zou kunnen worden vastgesteld. Hij erkent dat het SIF daar wel een en ander op gang heeft gebracht, maar dat heeft niet altijd tot veranderingen ten goede geleid. Vooral op het maatschappelijk vlak (drugs en dergelijke) is de situatie in die buurt verder verslechtert. Men heeft er allerlei sociale problemen opgestapeld zodat men er nu met een veelheid aan sociale initiatieven geconfronteerd wordt. Het is duidelijk dat een dergelijke buurt iets fundamenteels ontbeert, met name de aanwezigheid van een middenklasse. Die middenklasse zou de buurt voor een stuk uit het moeras kunnen trekken, maar ze is er helaas nog nauwelijks aanwezig. Dit is een belangrijk gegeven in een buurt die door 35.000 mensen – evenveel als een middelgrote Vlaamse stad dus – bevolkt wordt. De spreker pleit dan ook voor een grotere spreiding van de initiatieven.

De heer Georges Cardoen, voorzitter van de commissie, kan het voorstel bijtreden om een nieuw werkbezoek aan Antwerpen te brengen zodat men op het terrein zou kunnen nagaan wat er de voorbije jaren met de SIF-middelen is gebeurd.

Minister Leo Peeters meent dat een dergelijk werkbezoek best zou worden georganiseerd zonder al te veel plichtsplegingen vanuit het stadsbestuur. Hij stelt voor dat er door de administratie, die de toestand op het terrein zeer goed kent, een concreet voorstel zou worden uitgewerkt. Hij merkt tevens op dat het SIF-beleid niet alleen op Antwerpen is gericht. Verschillende andere steden kunnen momenteel zeer goede resultaten voorleggen, die als inspiratiebron kunnen dienen voor andere steden waar een en ander blijkbaar minder vlot verloopt. Hij stelt voor om ook in die goed werkende steden een werkbezoek te organiseren.

De heer Ward Beysen merkt op dat de Vlaamse regering van het stedelijk beleid één van haar prioriteiten heeft gemaakt voor deze legislatuur. Ook het feit dat er een coördinerende minister voor het stedelijk beleid werd aangesteld, gaf aanleiding tot enig optimisme. Uiteraard is 4 jaar niet voldoende om de problemen die zich de laatste decennia opstapelden, op te lossen. Als men echter bij het einde van deze legislatuur de balans opmaakt, moet men vaststellen dat de voorwaarden om – weliswaar los van het SIF – impulsen te geven aan het stedelijk beleid onvoldoende aanwezig zijn. De spreker meent dat er zich op dat stuk een zekere gelatenheid manifesteert in de regering. Die gelatenheid wordt nog versterkt door diegenen die – allicht niet onterecht – er voortdurend op wijzen dat er zich niet alleen in de steden maar ook op het platteland armoedeproblemen stellen.

Mevrouw Veerle Heeren vraagt in welke mate het SIF-beleid een echte hefboom heeft betekend voor het stedelijk beleid.

De heer Filip Dewinter vindt de resultaten van het gevoerde beleid pover. Die magere balans blijkt volgens hem ook uit de beleidsbrief die elk jaar dunner wordt. Welke zijn volgens de minister de resultaten van 4 jaar stedelijk beleid? Hoe is het nu gesteld met de stedelijke verloedering, de verkrotting, de werkloosheid, de positie van middenstand en KMO's in de steden, de veiligheid en huisvesting in de stad, enzovoort. Rond al die thema's zijn er convenants, campagnes en projecten opgezet, maar wat zijn daarvan uiteindelijk de resultaten? Volgens de spreker is er op al die vlakken nauwelijks vooruitgang geboekt. Het klassieke antwoord is dan allicht dat het de schuld van anderen in het verleden is, maar dat nu de kiemen gezaaid worden die tijdens de volgende legislatuur kunnen worden geoogst. De heer Dewinter merkt op dat de kiezer niet zal oordelen op basis van de hoeveelheid papier die de voorbije jaren werd gevuld of van de hoeveelheid middelen die werden ingezet, maar wel op basis van reële resultaten. De kiezer zal zich afvragen of de criminaliteit verminderd is, of de straten properder zijn geworden, of de leegstand, de leefbaarheid of de bereikbaarheid van de stad is verbeterd. Op al deze vragen zal de kiezer neen antwoorden, alle goede intenties vanwege de regering ten spijt.

Volgens de heer Dewinter is de impact van het SIF in Antwerpen vrijwel nihil. Dat heeft te maken met het feit dat de beschikbare middelen te veel versnipperd worden. In Antwerpen lopen er nu honderden projecten maar de concrete impact op het terrein is nauwelijks zichtbaar. De huidige aanpak

heeft ertoe geleid dat in de gettowijken nog meer marginaliteit wordt opgestapeld (inplanting van drugopvangcentra, centra voor de begeleiding van daklozen, enzovoort). Men zou de problemen integendeel globaal en integraal per wijk moeten aanpakken en moeten investeren in een betere veiligheid en mobiliteit, in tewerkstelling en economische projecten.

Inclusief beleid

De heer Ward Beysen stelt uitdrukkelijk de vraag of het stedelijk beleid méér is dan het huidige SIF-beleid. Volgens hem is dat niet het geval. Hij herinnert aan de pogingen die er vanuit de commissie gedaan werden om met de verschillende Vlaamse ministers van gedachten te wisselen over het door hen gevoerde inclusief beleid. De commissie is daar helaas niet in geslaagd.

Er is volgens de heer Beysen inzake het stedelijk beleid evenmin een geordende samenwerking binnen de Vlaamse regering. Ter illustratie verwijst hij naar het aspect tewerkstelling dat een hefboomfunctie heeft om kansarme buurten naar een hoger niveau te tillen. Naar aanleiding van zijn actuele vraag aan minister-president Van Den Brande over het gebrek aan bedrijventerreinen in Antwerpen (plenaire vergadering van 18 november 1998) heeft de spreker deze problematiek aangekaart. Als men een gebrek heeft aan bedrijfsruimte kan men geen werkgelegenheid creëren. In de provincie Antwerpen zijn er 51.000 werklozen, waarvan 30.000 in het arrondissement Antwerpen, waarvan liefst 20.000 in de stad Antwerpen. Hoe dichter men de stad nadert, hoe meer werklozen men dus aantreft. Als men dit gegeven combineert met het gebrek aan bedrijfsruimten in het Antwerpse, is het uiteraard zeer moeilijk werkgelegenheid te creëren voor diegenen die er het meest nood aan hebben. Men moet volgens de spreker zoveel mogelijk mensen werk kunnen verschaffen in hun onmiddellijke omgeving. Dat biedt de beste garanties met het oog op een beter samenleven, minder onveiligheid en minder kansarmoede.

Mevrouw Veerle Heeren merkt op dat het aanvankelijk de bedoeling was dat alle ministers vanuit hun eigen specifieke bevoegdheden een bijdrage zouden leveren tot de realisatie van het stedelijk beleid. Op een paar uitzonderingen na, bijvoorbeeld het Mercuriusfonds van minister Van Rompuy, is het niet altijd duidelijk of elk lid van deze regering wel de nodige inspanningen heeft geleverd.

De heer Francis Vermeiren verwijst naar de passage in de beleidsbrief over de mobiliteitsconvenants. Volgens de beleidsbrief hebben die een positieve impact gehad. Kan de minister meedelen waarop hij zich steunt om te stellen dat die convenants een positief resultaat hebben opgeleverd ?

De heer Dewinter is van oordeel dat er van een inclusief beleid weinig in huis is gekomen. Na de goedkeuring van het SIF in 1996 is de minister volgens hem teveel op automatische piloot gaan rijden. Volgens de spreker is het grootstedelijk en het SIF-beleid teveel een armoedebelaid. Het is in feite een crisismanagement om de vele marginale groepen uit sociale en andere gettowijken te helpen en hen opnieuw politiek correct te leren stemmen. Het beleid getuigt van een gebrek aan visie op de grootstad.

Veiligheid en vreemdelingenproblematiek

De grootstedelijke problematiek zal volgens de heer Filip Dewinter niet opgelost raken door enkel een huisvestings- en armoedebelaid te voeren. De Vlaamse regering weigert een aantal reële problemen te erkennen en aan te pakken, met name de veiligheid en de vreemdelingen. Het samenleven van grote groepen migranten met de eigen bevolking leidt in de steden tot allerlei sociale en economische problemen. De klassieke gettowijken worden nu bovendien nog overspoeld met asielzoekers en illegalen. Als men die problematiek niet snel erkent en aanpakt, zal binnen afzienbare tijd een aantal wijken hopeloos verloren zijn. De spreker heeft overigens de indruk dat het beleid die wijken al opgegeven heeft en er geen energie meer in wenst te steken. Via het SIF worden er in die wijken immers nieuwe projecten opgezet die de marginaliteit enkel institutionaliseren. Op die manier hoopt men de olievlek van de marginaliteit binnen de perken te houden en te voorkomen dat andere wijken besmet geraken.

De heer Tuur Van Wallendael merkt op dat er geenszins een taboe rust op de problematiek van de migranten. Het geconcentreerd samenwonen op een kleine oppervlakte van mensen uit verschillende culturen gaat logischerwijze gepaard met problemen. Die zijn evenwel controleerbaar en oplosbaar. Het zou alleszins fout zijn om de problemen met de mantel der liefde te bedekken. Men moet ze onder ogen zien en nagaan wat men eraan kan doen. Volgens de spreker worden de problemen in zijn buurt momenteel vooral door Europese vluchtelingen uit Kosovo en Bosnië veroorzaakt, onafgezien van het feit of die er legaal of illegaal verblijven.

De heer Van Wallendael meent dat in het kader van een stedelijk beleid een huisvestingspolitiek absoluut nodig is, maar op zich niet volstaat. Dankzij de kleine verspreide SIF-projecten geeft men de mensen uit de probleembuurt opnieuw hoop en krijgen zij het gevoel dat men met hen rekening houdt. Bij wijze van voorbeeld haalt de spreker het overleg aan met de georganiseerde migranten. Die groep wordt meer en meer bij het overleg betrokken, niet zozeer als migrantenvertegenwoordiger maar eerder als bewoner van een straat of wijk.

De heer Van Wallendael erkent dat de multiculturele samenleving, die hij geenszins als een vloek ervaart, gepaard gaat met samenlevingsproblemen. Het doel moet volgens hem zijn een ordelijke, meer harmonische samenleving mét migranten te creëren. Hij heeft de indruk dat de situatie op het terrein in die richting aan het evolueren is. Zonder de SIF-projecten zou dat niet mogelijk zijn geweest.

De heer Etienne Van Vaerenbergh merkt op geen probleem te hebben met de opname in Vlaanderen van vluchtelingen die uit oorlogsgebieden komen. Wat economische vluchtelingen betreft, stelt zich anderzijds de problematiek van de filières en de internationale mensenhandel. De gemeenten worden in eerste instantie geconfronteerd met de opvang van die mensen. In welke mate heeft de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden vat op deze problematiek?

Coördinatie van het stedelijk beleid

De heer Filip Dewinter betreurt het feit dat de minister er niet in geslaagd is zijn coördinerende rol inzake het stedelijk beleid waar te maken. Er zijn wel verzachtende omstandigheden vermits het Vlaamse niveau niet alle hefboomen voor het grootstedelijk beleid in handen heeft (bijvoorbeeld de veiligheid).

De spreker heeft eveneens bedenkingen bij het feit dat er naast het Vlaamse SIF-beleid tevens federale samenlevingscontracten aan sommige gemeenten worden aangeboden. Men had de middelen uit het SIF en de samenlevingscontracten moeten samenbrengen en onder één noemer aan de steden moeten aanbieden. Op die manier was een betere coördinatie mogelijk geweest.

Toekomstig SIF-beleid

De heer Tuur Van Wallendael merkt op dat de SIF-beleidsovereenkomsten in 1999 aflopen. Mogelijk zullen er bepaalde bijstellingen moeten gebeuren,

bijvoorbeeld inzake de criteria. De gemeenten moeten alleszins zo snel mogelijk worden ingelicht over de verdere opvolging. Zij moeten weten waarop ze de volgende jaren nog recht zullen hebben, zodat ze hun beleidsplannen in die zin kunnen voorbereiden.

Wijkontwikkelingsplannen

De heer Tuur Van Wallendael vindt de wijkontwikkelingsplannen één van de sterke punten van het SIF-beleid. In het kader van die plannen wordt een duidelijke timing en taakverdeling afgesproken, waardoor de stedelijke administraties geresponsabiliseerd worden.

Rol van de lokale actoren – betrokkenheid van de wijkbewoners

De heer Tuur Van Wallendael heeft bedenkingen bij de invulling die op het terrein werd gegeven aan het begrip 'lokale actoren'. Hij stelt bij de bespreking van het SIF-decreet de implicaties van dit begrip onvoldoende correct te hebben ingeschat. Als bewoner van een buurt waar SIF-projecten lopen, ging de spreker ervan uit dat de buurtbewoners zelf ook als lokale actor zouden worden beschouwd. Dat is een misvatting gebleken. In de praktijk bleken de lokale actoren de 'officiële' organisatoren van de projecten te zijn. Die organisatoren hadden dan wel als taak rekening te houden met de mening van de buurt, maar daar schort volgens de spreker iets aan. Op basis van de ervaringen in zijn buurt, stelt hij dat bepaalde projecten zelfs tegen de opvattingen van de wijkbewoners werden doorgevoerd. Het lanceren van een project voor daklozen bijvoorbeeld in een buurt waar er al een concentratie is van allerlei sociale projecten, lijkt van het goede teveel. Een buurt waar 35% van de woningen reeds sociale woningen zijn, dient men als verzadigd te beschouwen. Als men dan toch nog woonprojecten in een dergelijke buurt zou overwegen, dienen die kleinschalig te zijn. De heer Van Wallendael verwijst naar de opening in zijn buurt van een opvangcentrum voor druggebruikers (Free Clinic). De inplanting hiervan in een buurt die al tal van problemen kent, lijkt hem niet evident. Er gaat met name een aantrekkingskracht vanuit op druggebruikers, hetgeen opnieuw een aantal negatieve effecten met zich meebrengt.

De heer Van Wallendael besluit dat het gebrek aan overleg vijandige reacties uitlokt. Als men projecten overweegt in buurten dient dat met het nodige overleg gepaard te gaan. De inwoners moeten voldoende geïnformeerd en begeleid worden.

De heer Ward Beysen merkt op dat de heer Van Wallendaël met zijn opmerking over de lokale actoren de nagel op de kop slaat. De lokale structuren die in het kader van het SIF werden ontwikkeld nemen een zodanig dominante positie in dat men de lokale bevolking – de echte lokale betrokkenen – compleet vergeet. Het is volgens de spreker hoog tijd dat de lokale betrokkenen ook daadwerkelijk bij het beleid worden betrokken.

Bestuurskracht van de steden

De heer Ward Beysen stelt dat de bestuurskracht van grote steden grondig dient aangepakt te worden. Op de eerste plaats moeten er inzake toezicht selectief andere normen van toezicht gehanteerd worden in steden enerzijds en gemeenten anderzijds. Men zal verder de gemeentewet moeten heroriënteren in functie van steden en gemeenten. Ten derde dient men het politiek personeel in de steden anders in te schakelen. Ook zal men tot een vermindering van het aantal schepenen moeten komen, in Antwerpen bijvoorbeeld tot een zestal volwaardige mandaten. Op die manier wordt het huidige te disparate optreden van het stadsbestuur vermeden.

Informatie- en communicatiebeleid

Mevrouw Veerle Heeren vraagt in welke mate de lokale besturen de bevolking hebben geïnformeerd over de SIF-acties. Draagt een dergelijke informatie bij tot eventuele bijsturingen of aanpassingen bij de uitvoering van bepaalde acties? Is er een wisselwerking tussen de uitvoerders van het SIF-beleid en de bevolking?

Tevens werd er een publiciteitscampagne gehouden op de regionale televisiezenders. Wat waren daarvan de bedoeling en de resultaten?

Mercuriusfonds – wonen boven winkels

Volgens mevrouw Veerle Heeren is het Mercuriusfonds ontegensprekelijk een succes geweest. Het programma van 1 miljard frank heeft een investeringsbedrag van 5,9 miljard frank gegenereerd. Naar de commerciële centra toe moet dat zeker positieve resultaten opleveren. Hieraan gekoppeld kan verwezen worden naar het 'wonen boven winkels'. Welke maatregelen voorziet de minister – ook vanuit zijn bevoegdheid huisvesting – om het wonen boven winkels aan te moedigen en aantrekkelijker te maken?

De heer Etienne Van Vaerenbergh betreurt het feit dat er aan de middelen afkomstig uit het Mercuri-

usfonds nieuwe regels en verplichtingen voor de gemeentebesturen verbonden zijn. Moet het Mercuriusfonds wel een afzonderlijk budget uitmaken?

Belastingverlaging in SIF-steden

Mevrouw Veerle Heeren vraagt hoe de minister staat tegenover initiatieven tot belastingverlaging in bepaalde SIF+-gemeenten. Waarom zou men immers extra middelen ter beschikking stellen van steden als ze die blijkbaar toch niet onmiddellijk nodig hebben?

SIF-middelen voor Brussel

Voor deze aangelegenheid wordt verwezen naar het verslag van de bespreking van hoofdstuk V : Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 (*Parl. St.*, VI. Parl., 1998-1999, nr. 1214/11).

Waarborggemeenten

Volgens de heer Georges Cardoen is het feit dat ook de gewone waarborggemeenten een beleidsplan dienen op te stellen één van de grote knelpunten inzake de werking van het SIF. Dat de SIF-plusgemeenten dit moeten doen lijkt de spreker logisch, vermits zij een substantieel pakket aan extra middelen ontvangen. Voor die gemeenten die niets extra ontvangen, komt het bijkomend vervullen van administratieve formaliteiten echter als zeer storend over. Daar dient enige vereenvoudiging in aangebracht te worden.

2. Antwoorden van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

Stedelijk beleid versus plattelandsbeleid

De minister merkt op dat er een complementair beleid dient ontwikkeld te worden voor zowel de steden als het platteland. In de opvolgingsnota over het evaluatierapport met betrekking tot het SIF – welke binnenkort aan de Vlaamse regering voorgelegd wordt – zal deze problematiek alleszins ter sprake komen.

Resultaten van het gevoerde beleid

Volgens de minister is het nog te vroeg om nu al spectaculaire resultaten op het terrein te verwachten. Het stedelijk beleid moet een volgehouden inspanning zijn. De resultaten dienen ingepast te worden in een langetermijnvisie. Het is belangrijk

dat dit ook aan de bevolking wordt duidelijk gemaakt. De minister weerlegt de kritiek op de te grote versnippering van de middelen. Het spreiden van de middelen over meerdere projecten houdt volgens hem een duidelijk signaal in voor de lokale bevolking dat men de problemen ernstig neemt en men ze ook wil aanpakken. Er worden op die manier hefbomen gecreëerd om de toestand op langere termijn te verbeteren.

Toekomstig SIF-beleid

De minister stelt dat de beleidsplannen met de gemeentebesturen zijn vastgelegd voor de periode 1996-1999. De actualisering van de criteria om als SIF+-gemeente in aanmerking te komen, zal in de loop van 1999 gebeuren. Vanaf het jaar 2000 kunnen die dan in voege treden.

De minister benadrukt dat het SIF een decretale regeling is die ook na deze legislatuur blijft gelden. De middelen blijven ook in de toekomst gegarandeerd en ze zullen ook na 1999 blijven aangroeien volgens het mechanisme dat in het decreet is ingeschreven (indexaanpassing). De minister wenst zich niet uit te spreken over de eventuele beleidskeuzes van een volgende regering. Een verdere stijging van het SIF is alleszins niet uitgesloten.

SIF-beleidsplannen

De minister wijst erop dat ervoor werd geopteerd om de lokale besturen de beleidsplannen concreet te laten invullen. Het zijn de schepencolleges die terzake een voorstel formuleren, dat moet worden goedgekeurd door een meerderheid in de gemeenteraad. Hier geldt dus het principe van de lokale autonomie. Enkel als de situatie lokaal ontspoord of blokkeert, hetgeen in Antwerpen aanvankelijk het geval was, wordt er van hogerhand ingegrepen.

De heer Ward Beysen merkt in dit kader op dat de goedkeuring door de gemeenteraad een principiële goedkeuring is, die niet noodzakelijk impliceert dat men akkoord gaat met de concrete uitvoering. Hij betreurt dat de uitvoering in de stad Antwerpen werd toevertrouwd aan de vzw SOMA en dat de bevoegde schepen een eigengereid SIF-beleid voert.

De minister stelt dat het SIF-beleidsplan aan de Antwerpse gemeenteraad werd voorgelegd. De gemeenteraadsleden kenden dus de concrete projecten die werden voorgesteld. Er is verder voorzien in een verplichte jaarlijkse rapportering. Ten slotte heeft men de mogelijkheid om op elk moment in de gemeenteraad een debat uit te lok-

ken over de lokale SIF-werking. De minister wijst erop dat de Antwerpse gemeenteraad op een bepaald ogenblik toch haar goedkeuring heeft gegeven aan het feit dat de vzw SOMA een belangrijke rol zou gaan spelen in het Antwerpse SIF-beleid. Als men die laatste beslissing nu zou betreuren, dient men dat debat in de Antwerpse gemeenteraad te voeren.

De heer Francis Vermeiren merkt op dat het overhevelen van fondsen naar vzw's problemen oplevert inzake controle van de besteding ervan. De minister lijkt nu te suggereren dat niet hij maar de gemeenteraad voor die controle moet instaan. Nochtans is het de Vlaamse regering die dergelijke fondsen ter beschikking stelt.

De minister antwoordt dat de controle over de totaliteit van de uitgaven zal worden verricht door het Rekenhof.

De heer Vermeiren stelt niet te betwisten dat de controle van de cijfergegevens technisch correct zal gebeuren. Hij stelt zich wel vragen over het nut en de besteding van de fondsen.

Ook de heer Filip Dewinter verklaart vertrouwen te hebben in de technische correctheid van de controle door het Rekenhof. Hij merkt verder op dat enkel de algemene beleidsopties in de gemeenteraad worden beslist. Aanvankelijk bestond er in Antwerpen een begeleidingscommissie voor het SIF, waarin ook gemeenteraadsleden uit meerderheid en oppositie waren opgenomen. Die commissie werd evenwel na één jaar werking opgedoekt, zodat de vzw SOMA de vrije hand heeft wat betreft de concrete werking van het SIF. De gemeenteraadsleden krijgen nog enkel een mooi verzorgd document dat vol wollig en algemeen taalgebruik staat. In het document staat bijvoorbeeld dat men lokale sportverenigingen zal subsidiëren voor een bepaald bedrag. Als de gemeenteraad dit goedkeurt is het aan de vzw om te bepalen welke sportvereniging op welk bedrag aanspraak mag maken. De gemeenteraad en de democratische besluitvorming staan dus buitenspel. Ook het Rekenhof zal hier op het louter technische vlak geen speld tussen kunnen krijgen.

De minister wil geenszins de indruk wekken dat de stad Antwerpen lichtzinnig zou beslissen over de toegekende SIF-middelen. Hij merkt op dat het SIF-beleidsplan voor Antwerpen zeer gedetailleerd is uitgewerkt. Men heeft ook duidelijk aangegeven welke projecten er zouden worden uitgevoerd door het stadsbestuur, het OCMW en de vzw SOMA. De minister besluit dit punt met de bedenking dat

sommigen blijkbaar in het Vlaams Parlement hun gelijk willen halen, daar waar het hen in de Antwerpse gemeenteraad niet is gelukt.

Lokale actoren

De minister merkt op dat het overleg met de lokale actoren in het SIF-decreet is opgenomen. De vraag is dan hoe men dat overleg moet concretiseren. De stad Antwerpen bijvoorbeeld telt tal van SHM's, die uiteraard als een lokale actor dienen te worden beschouwd. Met die SHM's werden afspraken gemaakt inzake een meerjarenplanning en coördinatie van de inspanningen. Dat garandeert wel niet dat ook individuele wijkbewoners volwaardig en structureel betrokken worden. Niettemin hebben ook individuele bewoners de gelegenheid om hun mening te kennen te geven, bijvoorbeeld naar aanleiding van bewonerscongressen. Volgens de minister is er een significant verband vast te stellen tussen het actief betrekken van zo veel mogelijk lokale actoren en het behalen van meer resultaten.

De minister stelt dat het fout zou zijn als men projecten doordrukt tegen de wil van de plaatselijke bewoners. Hij blijft sterk geloven in het overleg met de lokale actoren en met de bewoners, dat precies één van de sterke punten is van het SIF-beleid. Het blijft een waardevol kanaal om het gevoerde beleid naar de wijkbewoners te vertalen.

Inclusief beleid

De minister daagt de leden uit om eens na te gaan wat er vanuit de sector huisvesting in het kader van het inclusief beleid werd gerealiseerd. Er werden selectieve keuzes gemaakt om te investeren in wijken en buurten, waardoor de huisvestingsprojecten een belangrijke hefboomfunctie kunnen betekenen.

Op de vraag of het stedelijk beleid meer is dan het SIF-beleid, verwijst de minister in eerste instantie naar de globale nota van de Vlaamse regering betreffende het Vlaams inclusief stedelijk beleid. Die nota maakt een inventaris op van het beleid van de verschillende ministers in het kader van het stedelijk beleid. Vanuit de commissie werd toen voorgesteld de nota te bespreken met de verschillende ministers. Een aantal ministers was ook bereid om op het verzoek van de commissie in te gaan. Men zou die draad opnieuw kunnen opnemen.

Aan de toen verstrekte inventaris kunnen overigens nog een aantal nieuwe initiatieven worden toegevoegd, vermits de aandacht voor het inclusief

beleid niet verslapt is. De minister verwijst bijvoorbeeld naar het initiatief 'wonen boven winkels', dat gevolgen zal hebben voor de bouwverordeningen. Tevens worden er in dit kader proefprojecten opgestart om het initiatief te toetsen op zijn sociaal-economische haalbaarheid. Recent nam de regering nog beslissingen inzake de wijkgezondheidscentra, hetgeen een essentieel gegeven is in het kader van het stedelijk beleid.

Op de vraag van de heer Van Vaerenbergh waarom het Mercuriusfonds een apart budget vertegenwoordigt, antwoordt de minister dat de regering ervoor geopteerd heeft om, naast het SIF, ook andere impulsen inzake leefbaarheid te kunnen geven vanuit een meer economische benadering.

Coördinatie van het (Vlaamse en federale) stedelijk beleid

De minister verklaart dat er inspanningen worden geleverd om het Vlaamse SIF-beleid en de federale samenlevingscontracten volledig op elkaar af te stemmen. Hierover wordt overleg gepleegd met de federale minister van Binnenlandse Zaken. Men streeft naar afspraken om tot een meerjarenplanning te komen.

Informatie- en communicatiebeleid

De minister vindt dit een essentieel element in het kader van de bekendmaking van het SIF-beleid. Hij verwijst naar de spots over het SIF-beleid op de regionale TV-zenders. Daarin werd aandacht besteed aan zowel de algemene benadering, de lokale component als aan de verschillende beleidsdomeinen. Tegelijk werd de inclusieve benadering belicht. De minister suggereert dat de commissie naar aanleiding van de verdere bespreking van het evaluatierapport 1997 een aantal van die spots zou bekijken.

Waarborggemeenten

Volgens de minister is het opstellen van een SIF-beleidsplan essentieel voor de SIF+- gemeenten. Een dergelijk plan is nodig voor een goede analyse van de toestand en het maken van strategische beleidskeuzes. Het opstellen van zo'n plan heeft van een aantal waarborggemeenten ongetwijfeld ernstige inspanningen gevraagd. Het voordeel is dat alle gemeenten en OCMW's zich over de problematiek van de achterstelling hebben beraden en dat er ook daadwerkelijk overleg heeft plaatsgehad tussen gemeente en OCMW.

De minister erkent niettemin dat de administratieve verplichtingen voor de waarborggemeenten enigszins overdreven zijn. Dat kan zeker vereenvoudigd worden.

III. Stemmingen

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 (bevoegdheden minister Leo Peeters – Stedelijk Beleid) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

De verslaggever,

Peter DUFAUX

De voorzitter,

Georges CARDOEN

BIJLAGEN

sociale woonprojecten 1992-1998				
		NB Huur	NB Koop	Reno Huur
Antwerpen	1992	317	139	348
	1993	309	67	206
	1994	376	179	2.042
	1995	349	89	3.426
	1996	600	210	1.676
	1997	2.640	444	1.929
	1998	179	141	1.455
		4.770	1.269	11.082
Limburg	1992	202	105	89
	1993	126	87	116
	1994	221	136	331
	1995	148	114	409
	1996	1.232	339	247
	1997	171	67	301
	1998	136	86	148
		2.236	934	1.641
Oost-Vlaanderen	1992	256	84	826
	1993	303	62	847
	1994	386	138	3.760
	1995	418	72	2.050
	1996	1.984	360	1.324
	1997	827	196	928
	1998	155	134	520
		4.329	1.046	10.255
Vlaams-Brabant	1992	157	111	266
	1993	195	76	30
	1994	233	72	440
	1995	201	82	631
	1996	288	154	60
	1997	662	92	356
	1998	91	107	728
		1.827	694	2.511
West-Vlaanderen	1992	176	170	120
	1993	159	86	125
	1994	223	150	839
	1995	271	74	728
	1996	787	283	512
	1997	974	274	933
	1998	114	93	448
		2.704	1.130	3.705
Totaal	50.133	15.866	5.073	29.194

LEEGSTANDSHEFFINGEN

Gemeenten : Eigen Beheer Inventaris

24 november 1998

Provincie	Gemeente	Eigen Beheer Inventaris	Convenant
Antwerpen	Aartselaar	Ja	Ja
	Antwerpen	Ja	Ja
	Bornem	Ja	Ja
	Brasschaat	Ja	Ja
	Hemiksem	Ja	Ja
	Kontich	Ja	Ja
	Lier	Ja	Ja
	Lille	Ja	Ja
	Mechelen	Ja	Ja
	Mol	Ja	Ja
	Nijlen	Ja	Ja
	Olen	Ja	Ja
	Ravels	Ja	Ja
	Retie	Ja	Ja
	Sint-Amands	Ja	J
	Wijnegem	Ja	Ja
	Willebroek	Ja	Ja
	Zandhoven	Ja	Ja
	Zoersel	Ja	Ja
Limburg	Diepenbeek	Ja	Ja
	Halen	Ja	Ja
	Hasselt	Ja	Ja
	Lommel	Ja	Ja
	Maasmechelen	Ja	Ja
	Tessenderlo	Ja	Ja
Oost-Vlaanderen	Aalter	Ja	Ja
	Denderleeuw	Ja	Ja
	Dendermonde	Ja	Ja
	Eeklo	Ja	Ja
	Erpe-Mere	Ja	Ja
	Evergem	Ja	Ja
	Gent	Ja	Nee
	Geraardsbergen	Ja	Ja
	Herzele	Ja	Ja
	Knesselare	Ja	Ja
	Kruibeke	Ja	Ja
	Lokeren	Ja	Ja
	Ninove	Ja	Ja
	Oudenaarde	Ja	Ja

Provincie	Gemeente	Eigen Beheer Inventaris	Convenant
Oost-Vlaanderen	Ronse	Ja	Ja
	Sint-Lievens-Houtem	Ja	Ja
	Sint-Niklaas	Ja	Ja
	Waasmunster	Ja	Ja
	Wetteren	Ja	Ja
	Zelzate	Ja	Ja
	Zwalm	Ja	Ja
Vlaams-Brabant	Drogenbos	Ja	Ja
	Holsbeek	Ja	Ja
	Kapelle-op-den-Bos	Ja	Ja
	Leuven	Ja	Ja
	Liedekerke	Ja	Ja
	Linkebeek	Ja	Ja
	Lubbeek	Ja	Ja
	Oud-Heverlee	Ja	Ja
	Roosdaal	Ja	Ja
	Scherpenheuvel-Zichem	Ja	Ja
	Sint-Pieters-Leeuw	Ja	Ja
	Vilvoorde	Ja	Ja
West-Vlaanderen	Alveringem	Ja	Ja
	Beernem	Ja	Ja
	Blankenberge	Ja	Ja
	Brugge	Ja	Ja
	De Panne	Ja	Ja
	Jabbeke	Ja	Ja
	Kortrijk	Ja	Ja
	Ledegem	Ja	Ja
	Lichtervelde	Ja	Ja
	Menen	Ja	Ja
	Moorslede	Ja	Ja
	Oostende	Ja	Ja
	Oostkamp	Ja	Ja
	Roeselare	Ja	Ja
	Tielt	Ja	Ja
	Torhout	Ja	Ja
	Veurne	Ja	Ja
	Vleteren	Ja	Ja
	Waregem	Ja	Ja
	Wervik	Ja	Ja
	Zonnebeke	Ja	Ja

Vlaamse Regering
Kabinet van de Vlaamse Minister
van Binnenlandse Aangelegenheden
Stedelijk Beleid en Huisvesting

Koolstrael 35 - B-1000 Brussel
tel. 02/227.25.11
fax 02/227.25.05

uw brief van
uw kenmerk Nota 3798/98

ons kenmerk
vragen naar
of toestelnummer

bijlagen

VLABINVEST: stand van zaken

Algemeen

datum

VLABINVEST, het Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams- Brabant, werd in 1992 door de Vlaamse Regering opgericht als antwoord op de vaststelling dat de lokale bevolking in de Vlaamse rand rond Brussel in toenemende mate het slachtoffer is van 'sociale verdringing' ten gevolge van de zeer hoge grond- en huurprijzen.

De Rand rond Brussel heeft zoals andere grootstedelijke gebieden af te rekenen met de gevolgen van een voortschrijdende suburbanisatie, maar de gevolgen hiervan zijn in dit gebied intenser dan elders in Vlaanderen. Door de grote vraag naar bouwgrond enerzijds en het geringe aanbod (door stedenbouwkundige maatregelen) anderzijds, stegen de grondprijzen de voorbije jaren enorm. Slechts een bepaald cliënteel kan en wil hoge bedragen betalen voor een rustige groene woonplek in de Rand rond de hoofdstad. Dit cliënteel bestaat echter veelal uit ingewekenen (meestal uit Brussel), waaronder nogal wat buitenlanders die in de hoofdstad werken.

Deze situatie leidt ertoe dat de autochtone bevolking weinig of geen kans meer heeft om tegen redelijke prijzen een woning te huren, te kopen of er te bouwen. Zij wordt genooddaakt uit te wijken. Door deze intensieve stroom van in- en uitwijking, destabiliseert het lokale socio- cultureel gemeenschapsleven.

Eén van de voorwaarden om het Vlaams karakter van dit gebied te behouden is het helpen realiseren van mogelijkheden voor duurzame woonelegentheid voor de lokale bevolking.

Via het in 1992 opgestelde actieplan stelde de Vlaamse Regering dan ook een bedrag van 1 miljard BEF (éénmalige vastlegging) ter beschikking van VLABINVEST om een sociaal grond- en woonbeleid te voeren.

Het **actiegebied** wordt vooreerst beperkt tot **negen gemeenten** (de 6 faciliteitengemeenten + Overijse, Hoeilaart en Tervuren) die geselecteerd worden op basis van een aantal criteria (aandeel inwoners met vreemde nationaliteit, hoogte van de grondprijzen,...) om alzo met de ingezette middelen een zo groot mogelijk en zichtbaar effect te realiseren.

NB:
gelieve
in het antwoord
de datum
en ons kenmerk
te vermelden

VLAAMSE REGERING - 1998/99

Via VLABINVEST wil de Vlaamse Regering ertoe bijdragen dat personen met een laag tot middelhoog inkomen (maximum 1.000.000,- BEF voor alleenstaanden tot maximum 1.700 000,- BEF voor gezinnen)¹, zonder eigendom van een bebouwd of bebouwbaar onroerend goed en die een aantoonbare maatschappelijke, economische en/of socio-culturele band hebben met het Vlabinvest-gebied (de 22 gemeenten van de Vlaamse rand), een betaalbare en kwaliteitsvolle woning kunnen krijgen en in deze gemeenten kunnen blijven wonen.

VLABINVEST heeft aldus in de eerste plaats een **sociale opdracht**. Daarnaast heeft het ontegensprekelijk de bedoeling een bijdrage te leveren in het **behoud van het Vlaams karakter van de Rand rond Brussel**.

VLABINVEST heeft niet de bedoeling om in de Rand rond Brussel een agressief beleid te voeren. Via zijn aanwezigheid wil het wel aantonen dat **de Vlaamse Regering de Vlaamse Rand niet loslaat**.

Tegelijk wil Vlabinvest meewerken aan **andere streefdoelen van de regering** ondermeer op het vlak van stedelijk beleid, huisvesting en ruimtelijke ordening, via inbreidingsprojecten in verstedelijkte kernen en in kansarme buurten.

De instelling Vlabinvest

VLABINVEST krijgt voor de realisatie van haar opdracht van de regering jaarlijks een dotatie. Deze past binnen de enveloppe die in 1992 door de regering werd vastgelegd (éénmalige machtiging).

VLABINVEST heeft het statuut van een instelling van openbaar nut van categorie A. Het kan om deze doelstellingen te bereiken volgens haar oprichtingsdecreet van 25 juni 1992 volgende acties ondernemen:

- * het voeren van een **grondbeleid**;
- * het realiseren van **sociale woonprojecten**;
- * het uitbouwen van **voorzieningen** die noodzakelijk worden geacht om het Vlaams karakter en een hoogwaardige woonkwaliteit in Vlaams- Brabant te behouden of te bevorderen.

VLABINVEST kan voor het vervullen van zijn taak onroerende goederen verwerven, ze vervreemden of er zakelijke rechten op vestigen. De instelling kan tot onteigening ten algemene nutte overgaan na machtiging van de Vlaamse Regering.

Het Vlabinvest-programma omvat twee luiken :

- 1° het realiseren van huur- en koopwoningen door intercommunales en sociale huisvestingsmaatschappijen waarbij Vlabinvest als medefinancier optreedt;

Vlabinvest kan ook zelf als initiatiefnemer optreden indien er geen andere initiatiefnemers geïnteresseerd zijn ;

¹ Beide bedragen worden jaarlijks aangepast aan de indexschommelingen.

2° de uitwerking van enkele erfpachtprojecten (vooral bij wijze van proef).

Practische werking

Aan het hoofd staat een Leidend ambtenaar met de graad van Administrateur-generaal, belast met het dagelijkse beheer en de algemene leiding van de uitvoering van het Vlabinvest-project, die optreedt namens de minister bevoegd voor Vlabinvest en jaarlijks verslag uitbrengt aan de Vlaamse regering.

De Leidend ambtenaar wordt bijgestaan door een Stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken Vlaamse kabinetten en administraties van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Deze stuurgroep heeft als opdracht:

- het bewaken van de inhoudelijke doelstellingen van Vlabinvest;
- het oriënteren van de projecten volgens de behoeftenontwikkeling;
- het stimuleren van de projecten en het evalueren van de resultaten;
- het waken over een goede geografische spreiding.

De administratieve en praktische afhandeling van de dossiers wordt verzorgd door de GOM Vlaams-Brabant, via een dienstenovereenkomst.

De toewijzing van de woningen of bouwgronden gebeurt door de Leidend ambtenaar van Vlabinvest die ertoe gehouden is vooraf een adviescomité te raadplegen.

Dit adviescomité bestaat uit vertegenwoordigers van Vlabinvest, van het ministerie van de Vlaamse gemeenschap en van de initiatiefnemers en heeft tot doel de objectiviteit van de toewijzingen te garanderen en erop toe te zien dat de informatie van de kandidaat-huurders of kopers met betrekking tot de toewijzingscriteria zorgvuldig en correct is.

Voor de realisatie van haar opdracht doet VLABINVEST beroep op **partners** die reeds actief zijn op het vlak van woon- en grondbeleid en bereid zijn initiatieven te ontwikkelen in het afgebakende gebied.

In de uitvoeringsbesluiten m.b.t. VLABINVEST worden als mogelijke initiatiefnemers omschreven: **een sociale huisvestingsmaatschappij die erkend is door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, een gemeente, een intercommunale vereniging, het Vlaams Woningfonds van de Grote Gezinnen, de provincie Vlaams-Brabant en Vlabinvest zelf.**

Samenwerking met de V.H.M.

Een samenwerking werd mogelijk met de door de VHM erkende sociale huisvestingsmaatschappijen door het besluit van de Vlaamse regering van 26 juni 1996. Het besluit bepaalt dat de sociale huisvestingsmaatschappijen in woonprojecten waarin Vlabinvest financieel participeert, naast de toetredings- en toewijzingscriteria waaraan zij gehouden zijn in het kader van het sociale huur- of koopstelsel (ondermeer inzake inkomen) bijkomend rekening mogen houden met de voorwaarden die VLABINVEST oplegt met betrekking tot haar doelgroep.

Tussen VLABINVEST en de VHM is een raamovereenkomst gesloten waarin naast een aantal afspraken, de wederzijdse financiële engagementen worden beschreven. Hierdoor kunnen beide partijen gemengde projecten realiseren, waarbij de financiële participatiegraad van elke partij verschilt naargelang de aard van het project.

De sociale huisvestingsmaatschappijen zullen een register voor kandidaat- huurders of -kopers aanleggen. De toewijzing van de door de sociale huisvestingsmaatschappij gefinancierde woningen gebeurt volgens de bij hen heersende procedures en criteria, maar met dien verstande dat ook in dat deel van het woonpatrimonium rekening zal worden gehouden met de band met het Vlabinvest-gebied. Toezicht hierop ligt in handen van de VHM- commissarissen, die (via de VHM) halfjaarlijks aan VLABINVEST verslag zullen uitbrengen over de naleving van deze afspraken door de sociale huisvestingsmaatschappijen.

De toewijzing van het door VLABINVEST gefinancierde deel gebeurt door de leidend ambtenaar, na advies te hebben ingewonnen bij het Adviescomité.

De praktische uitvoering van de toewijzing ligt in handen van de sociale huisvestingsmaatschappij, die tegelijk het dagelijks beheer en het onderhoud voor zijn rekening neemt, waarvoor zij een forfaitaire vergoeding ontvangen. De huurprijs van de woningen zal in gemeen overleg worden bepaald. Het vervreemden van deze woningen is slechts mogelijk na instemming van VLABINVEST.

De VHM heeft zich in de raamovereenkomst geëngageerd om vanaf de datum van ondertekening (20 november 1996) de bijkomende Vlabinvest-criteria te zullen blijven toepassen gedurende een periode van 50 jaar.

Samenwerking met de Intercommunales

De samenwerking met de intercommunale Haviland gebeurt via een obligatie-overeenkomst, waarbij VLABINVEST ten belope van 50% tussenkomt in het te financieren bedrag op voorwaarde dat de intercommunale zich verbindt de toewijzingscriteria die voor VLABINVEST gelden, te respecteren.

Erfpachtformule

Tot slot gaat Vlabinvest verder met het verwerven (via koop of onteigening) van gronden om deze dan via erfpacht onder bepaalde voorwaarden voor 99 jaar ter beschikking te stellen van het Vlabinvest-doelpubliek die er binnen een opgelegde periode dan een gezinswoning moeten op bouwen. De opstallen kunnen door de eigenaars niet vervreemd worden zonder toestemming van VLABINVEST, dit om te vermijden dat de meerwaarde van de gronden ten goede van de particulieren zou komen en dat de Vlabinvest-toewijzingscriteria niet zouden worden gerespecteerd. De gronden worden in deze formule ter beschikking gesteld tegen betaling van een lage erfpachtcijns van 1 % van de aankoopwaarde van de grond.

Begroting Vlabinvest

1998	St.Genesius-Rode, Nieuwstraat	13 huurapp.	23.000.000 fr
	Tervuren, Groenveld fase 5	18 huurapp.	45.000.000 fr
	Tervuren, Groenveld fase 6	18 huurwon.	47.000.000 fr
	Wezembeek-Oppem, Paters Passionisten	grondaankoop	40.000.000 fr
	St.Genesius-Rode, Hof-ten-Hout (1)	34 koopapp.	90.000.000 fr
	Wemmel, Centrum II	7 erfpachtkavels	16.000.000 fr
Totaal :			261.000.000 fr

Te verwachten projecten voor :

1999	Tervuren, Casino	13 huurapp.	26.000.000 fr
	Tervuren, Lindenhof	5 huurapp.	15.000.000 fr
	Tervuren, WISH	36 huurwon.	95.000.000 fr
	Overijse, St.Annastraat	10 huurwon.	27.000.000 fr
	Overijse, Lepage	17 huurwon.	32.000.000 fr
	Drogenbos, Kuikenpad	8 koopwon.	20.000.000 fr
	Overijse, De Kerselaar	10 koopwon.	25.000.000 fr
	Wezembeek-Oppem, School Marcelisstr	grondaankoop	10.000.000 fr
	Wezembeek-Oppem, Marcelisstraat	grondaankoop	13.000.000 fr
	Wezembeek-Oppem, Paters Passionisten	21 huurwon.	100.000.000 fr
	Hoeilaart, Mariën fase 1	25 woongel.	110.000.000 fr
	Kraainem, Kerkeveld	10 erfpachtkavels	28.000.000 fr
Totaal :			501.000.000 fr

Projecten op iets langere termijn :

2000	Wezembeek-Oppem, Marcelisstraat	10 huurwon.	45.000.000 fr
	Wezembeek-Oppem, School Marcelisstr.	10 huurapp.	40.000.000 fr
	Sint-Genesius-Rode, VUB/ULB Campus	15 woongel.	60.000.000 fr
Totaal :			145.000.000 fr

Algemeen totaal: 907.000.000 fr**+ werkingskosten Vlabinvest 1995-2000: 30.000.000 fr****Eindresultaat : 937.000.000 fr**

Overzicht van de projecten

1. Projecten via de VHM

1.2 Projecten in samenwerking met CV Elk Zijn Huis, Tervuren

Tervuren, Groenveld (fase 5 en 6)

Dit project omhelst de bouw van 18 huurwoningen en 18 huurappartementen, waarvan telkens 12 via Vlabinvest.

De werken zijn voltooid en de eerste verhuring is voorzien voor januari 99.

Alle 36 kandidaat-huurlers werden reeds gunstig beoordeeld door het Adviescomité.

Tervuren, Casino

Het project omvat in totaal 13 huurappartementen waarvan Vlabinvest er 7 voor zijn rekening neemt.

Het dossier is afgerond en de bouwaanvraag werd bekomen.

De werken worden eerstdaags toegewezen, na goedkeuring VHM en Vlabinvest.

De start der werken is gepland voor december 1998.

Tervuren, Lindenhof

Dit project omvat de bouw van in totaal 5 huurappartementen.

Het dossier is afgerond en de bouwaanvraag werd bekomen.

De werken worden eerstdaags toegewezen, na goedkeuring VHM en Vlabinvest.

De start der werken is gepland voor december 1998.

Tervuren, WISH

Het totaalproject omvat 36 wooneenheden en Vlabinvest zorgt voor de financiering van 28 wooneenheden.

Het dossier is volledig afgerond en de aanvraag tot verlenging van de bouwvergunning werd reeds ingediend bij AROHM

Het definitief ontwerpdossier werd onlangs bij de VHM ingediend voor een laatste nazicht. Opening biddingen 9 december 1998

1.2. Projecten in samenwerking met de CV Providentia, Asse

Overijse, St. Annastraat

Het totaalproject zal 10 woningen omvatten, waarvan Vlabinvest er 7 zal financieren.

Het definitief ontwerpdossier werd reeds goedgekeurd door de VHM, de bouwvergunning werd reeds bekomen;

eind dit jaar wil men nog aanbesteden om in de lente van volgend jaar de werken te laten starten.

Overijse, Lepage

Het totaalproject voorziet in 17 woonegelegenheden, Vlabinvest zal er 8 financieren.

Het voorontwerp bevindt zich in een laatste fase.

De bouwvergunning zal worden aangevraagd van zodra het voorontwerp definitief klaar is.

Men verwacht tegen het einde van 1998 nog in aanbesteding te kunnen gaan.

2. Bouwprojecten via de intercommunale Haviland, Asse

2.1 Sint-Genesius-Rode, Nieuwsstraat

Dit is het eerste afgewerkte project. Het omvat een nieuwbouw met 13 huurappartementen waarvan 10 reeds toegewezen.

De financiering: $\frac{1}{2}$ via stads- en dorpsherwaardering
 $\frac{1}{4}$ via Vlabinvest
 $\frac{1}{4}$ via Haviland.

2.2 Sint-Genesius-Rode, Hof-ten-Hout

Dit project betreft de gefaseerde aankoop van in totaal 34 appartementen, gebouwd door een privé-promotor en die naderhand door Haviland zullen doorverkocht worden aan Vlabinvest-kandidaten tegen Vlabinvest-voorwaarden.

Een eerste blok met 6 koopappartementen is quasi afgewerkt, wordt opgeleverd in het najaar en werd nu reeds te koop gesteld.

De andere blokken zullen afgewerkt worden, verspreid over de periode 1999-2002 en zullen al op plan te koop worden aangeboden.

2.3 Overijse, De Kerselaar

Dit project voorziet in de bouw van 10 ééngezinswoningen.

De aanbesteding is reeds rond, de werken zijn toegewezen aan Aerts Building projects NV en zodra de obligatieovereenkomst volledig rond is kunnen de werken direct starten.

2.4. Drogenbos, Kuikenpad

Hier worden 8 woningen voorzien.

Een heraanbesteding heeft reeds plaatsgehad.

3. Projecten in eigen beheer Vlabinvest

3.1 Wezembeek-Oppem, Marcellisstraat

Dit stuk bouwgrond, groot 33are, is momenteel nog eigendom van Haviland, die bereid is dit door te verkopen aan Vlabinvest, maar er moet nog verder onderhandeld worden over de concrete verkoopvoorwaarden.

Vlabinvest wil hier desgevallend 10 eengezinswoningen realiseren.

3.2 Wezembeek-Oppem, Paters Passionisten

Vlabinvest heeft hier reeds een schriftelijk akkoord met de Paters Passionisten omtrent het goed en de prijs, de aankoopakte zal nog dit jaar verleden worden.. Gedacht wordt hier aan een woonpark met 21 ééngezinswoningen en gecentraliseerde garages. Het terrein zelf is bijna 1 ha groot. De werken dienen volgend jaar te beginnen. Eventueel samenwerking met een Elk Zijn Huis Tervuren is mogelijk.

3.3 Wezembeek-Oppem, Marcelisstraat School

Het plan is het vrijgekomen schooltje te verbouwen tot 10 appartementen en een feestzaal.
Dit project begint zich nog in de fase van de voorstudie en wordt op iets langere termijn geprogrammeerd.

3.4 Hoeilaart, Mariën

Het betreft hier de terreinen van de voormalige houtzagerij Mariën in het centrum van de gemeente Hoeilaart, die zullen vrijkomen na afbraak van de gebouwen.
In een eerste fase wordt gedacht aan de realisatie van 5 koopwoningen en 15 huurappartementen.

3.6 Sint-Genesius-Rode, VUB/ULB Campus

Momenteel is de site in het gewestplan nog ingekleurd als zone voor gemeenschapsvoorziening. Om hier een woonproject te realiseren is eerst een bestemmingswijziging van het terrein nodig.

4. Erfpachtprojecten

4.1 Wemmel, centrum II

Vlabinvest heeft in deze grote nieuwe verkaveling zeven loten kunnen aankopen die ze via de erfpachtformule ter beschikking stelt. Voor twee loten werd reeds een dergelijke overeenkomst getekend.

4.2 Kraainem, Kerkeveld

Op dit stuk grond, groot 30 are, wil Vlabinvest 10 loten erfpacht realiseren. De onteigeningsmachtiging is rond, maar er zijn problemen die te maken hebben met de splitsing van de provincie Brabant en het niet overhevelen van het toezicht op de privé-stichtingen voor studiebeurzen, eigenaar van het terrein.